

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2016

Alcohol market, consumption
and harms in Estonia
Yearbook 2016

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT
ESTONIAN INSTITUTE OF ECONOMIC RESEARCH

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Eesti Konjunkturiinstituut

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2016

**Alcohol market, consumption
and harms in Estonia**

Yearbook 2016

Tallinn 2016

Koostajad: Elmar Orro, Kiira Martens, Lia Lepane, Marje Josing, Mati Reiman, Evelin Ahermaa
(Eesti Konjunktuuriinstituut)

Konsultant: Mariliis Tael-Öeren (Tervise Arengu Instituut)

Trükis on valminud Tervise Arengu Instituudi tellimusel 2016. a

Materjali reprodutseerimine levitamise eesmärgil ei ole lubatud
ilma Tervise Arengu Instituudi nõusolekuta.

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale.

Trükkinud: Atlex AS

ISSN 2228-0057

Tasuta jagamiseks

Eessõna

Alkoholi aastaraamat 2016 on järjekorras kaheksas ülevaade alkoholiturust, tarbimisest ja probleemidest Eestis. Aastaraamatu eesmärgiks on pakkuda poliitikutele, avalikule- ja erasektorile laiemat pilti toimunud muutustest alkoholiturul ja -tarbimises, ülevaadet elanike hinnangutest riigi alkoholipoliitikale ning võrdlevat analüüsi teiste riikide alkoholipoliitikatest.

Eesti täiskasvanud elanikud (vastavalt rahvusvahelisele metoodikale vanuses 15+) tarbisid 2015. aastal inimese kohta 10,3 liitrit alkoholi (absoluutalkoholi arvestuses). Võrreldes 2014. aastaga vähenes tarbimine 0,8 liitrit ja võrreldes Eestile kõige kriitilisema 2007. aastaga (mil tarbiti 14,8 liitrit), on langus olnud üle 4 liitri. Kaheksa aastaga on vähenenud nii kange alkoholi tarbimine (46%), kui lahjade jookide (siider, longerod) tarbimine (51%). Mõnevõrra vähem on langenud õlle tarbimine, mida 2007. aastal joodi 94,7 ja 2015. aastal 81,5 liitrit ühe täiskasvanud elaniku kohta (langus 14%). Kasvanud on vaid veini tarbimine, mida 2007. aastal joodi 8,6 ja 2015. a 12,4 liitrit ühe täiskasvanud elaniku kohta.

Alkoholi tarbimine on langustrendis, kuna vähenenud on tarbimissagedus, korruga tarbitavad kogused ja enam eelistatakse lahjemaid jooke.

Aasta-aastalt on suurenenud alkoholi mittetarbivate inimeste osakaal. Kui 2007. aastal ei tarbinud alkoholi 13% meestest ja 19% naistest, siis 2015. aastal nimetas end alkoholi mittetarbijateks 20% meestest ja 21% naistest.

Riik on alkoholipoliitika meetmetest viimastel aastatel kasutanud vaid aktsiisimaksude tõstmist, mis tõstab jaehinda ja piirab sellega alkoholi kättesaadavust. Ühtses Euroopa Liidu majandusruumis on aga elanike ja kaupade liikumine väga lihtne ja osa tarbijaid püüavad otsida odavamalt jaehinda naaberriigist. Aastaid on Eestis olnud odavama alkoholi ostukohaks soomlastele. 2015. a. IV kvartalist, kui aktsiisitõus (peale suurte vana aktsiisimääraga soetatud laovarude realiseerimist) Eestis jaehinda jõudis, hakkasid Lõuna-Eesti elanikud ostureise tegema Läti. 2016. aastal on eestimaalaste piiriülesed ostud vaid kasvanud. Ühelt poolt põhjustavad sellised ostud kahju riigi eelarvele (laekumata jäävad nii aktsiisid kui käibemaks), teiselt poolt on oht, et ostes korruga suuri alkoholi koguseid, ei suuda osa inimesi kiusatusele vastu pidada ja tarbivad rohkem. Seega tuleks aktsiisimaksude tõstmisel toodete lõikes vaadata ka naaberriikide aktsiisi ja jaehinna tasemeid. Oleks mõistlik riigi maksupoliitikaga mitte soodustada suuri alkoholi ostureise ja tekitada juurde varimajandust.

Suur osa elanikest on uuringute andmetel valmis alkoholi kättesaadavust ja kuvandit muutvateks sammudeks. Nii võiks riik lisaks aktsiisimaksude mõistlikule tõstmisele rakendada ka teisi alkoholi kättesaadavust ja reklaami piiravaid meetmeid.

Eesti Konjunktuuriinstituut on teinud alkoholituru, -tarbimise ja -poliitika alaseid uuringuid ning ülevaateid alates 1990. aastast ja aastaraamatusse koondatuna on andmed ilmunud alates 2008. aastast. Nende aastate jooksul oleme näinud, et Eesti avalikkuse suhtumine alkoholi liigtarbimise probleemi on muutunud tõsisemaks ja argumenteeritumaks. Kuna tegemist on sõltuvusainega, siis ei ole siin kohane ultraliberaalne, ainult turu- majanduslikest huvidest lähtuv argumentatsioon, vaid oluline on näha ka laiemat rahva tervise ja elujõuga seotud pilti. Riiklik alkoholipoliitika eeldab pikaajalist vaadet ja vastutust rahva tervise eest. Olukorras, kus Eestis napib raha haigekassa eelarves, on äärmiselt oluline vähendada alkoholist tingitud tervisekahjusid ja kulusid.

Marje Josing
Eesti Konjunktuuriinstituudi direktor

Sisukord

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis	17
1. Alkoholi turg	31
1.1. Tootmine	31
1.2. Väliskaubandus	33
1.3. Müük siseturul	36
1.4. Jaehinnad	38
2. Riiklik alkoholituru korraldus	42
3. Tarbimine	49
3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine	49
3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis	59
3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele	61
3.4. Kooliõpilaste hinnangud alkoholi tarbimisele	65
4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale	70
5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse	88
6. Põhjamaade ja Balti riikide alkoholistatistika.....	95

Contents

Alcohol market, consumption and harms in Estonia	24
1. Alcohol market	31
1.1. Production	31
1.2. Foreign trade	33
1.3. Sales in the domestic market	36
1.4. Retail prices	38
2. National alcohol market organisation	42
3. Consumption	49
3.1. Consumption of legal and illegal alcohol	49
3.2. Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia	59
3.3. Inhabitants' estimations of alcohol consumption	61
3.4. Students' assessments on their alcohol consumption	65
4. Negative consequences for society related to alcohol consumption	70
5. Inhabitants' attitudes towards national alcohol policy	88
6. Alcohol statistics in the Nordic countries and Baltic states	95

Tabelid - Tables

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. Alkoholsete jookide tootmine 2004–2015	31
<i>Production of alcoholic beverages 2004–2015</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 2. Alkoholsete jookide ekspordikäive 2004–2015	33
<i>Export turnover of alcoholic beverages 2004–2015</i>	
miljon € - <i>million €</i>	
Tabel 3. Alkoholsete jookide koguseline eksport 2004–2015	33
<i>Export volume of alcoholic beverages 2004–2015</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 4. Alkoholsete jookide impordikäive 2004–2015	34
<i>Import turnover of alcoholic beverages 2004–2015</i>	
miljon € - <i>million €</i>	
Tabel 5. Alkoholsete jookide koguseline import 2004–2015	34
<i>Import volume of alcoholic beverages 2004–2015</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 6. Alkoholsete jookide ekspordihinnad 2004–2015	35
<i>Export prices of alcoholic beverages 2004–2015</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	
Tabel 7. Alkoholsete jookide impordihinnad 2004–2015	35
<i>Import prices of alcoholic beverages 2004–2015</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	

1.3. Müük siseturul

Sales in the domestic market

Tabel 8. Riiklikus statistikas registreeritud müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 2004–2015	36
<i>Sales in the domestic market registered in statistics (including purchases by tourists) 2004–2015</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 9. Õlle keskmised jaehinnad kauplustes 2007–2015	38
<i>Average retail prices of beer in shops 2007–2015</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	
Tabel 10. Viina keskmised jaehinnad kauplustes 2007–2015	38
<i>Average retail prices of vodka 2007–2015</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	

Tabel 11. Kodumaiste alkoholsete jookide keskmised jaehinnad 2007–2015	39
<i>Average retail prices of alcohol produced in Estonia 2007–2015</i>	
€/pudel - €/bottle	
Tabel 12. Legaalise ja illegaalise alkoholi keskmised hinnad 2007–2015	39
<i>Average prices of legal and illegal alcohol 2007–2015</i>	
€/liiter - €/litre	

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 13. Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja aktsiisi alammäärad Euroopa Liidus	42
<i>Alcohol excise duty rates in Estonia and minimum excise levels in EU</i>	
€	
Tabel 14. Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 2004–2014	42
<i>Alcohol excise revenues received by the state budget 2004–2015</i>	
miljon € - million €	
Tabel 15. Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud alkoholiaktsiis 2007–2015	43
<i>Alcohol excise revenues received from various alcoholic beverages 2007–2015</i>	
miljon € - million €	
Tabel 16. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes	44
<i>Number of registered alcohol sales points by local municipalities</i>	
Tabel 17. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta	45
<i>Number of registered alcohol sales points per 1000 inhabitants</i>	
Tabel 18. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta	46
<i>Number of registered alcohol sales points per 10 km²</i>	
Tabel 19. Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2010–2015 (küsitluste tulemused)	48
<i>Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2010–2015 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalise ja illegaalise alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 20. Alkoholi tarbimine 2004–2015	49
<i>Consumption of alcohol 2004–2015</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkohol - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 21. Alkoholi tarbimine 2004–2015	49
<i>Consumption of alcohol 2004–2015</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkohol - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Tabel 22. Alkoholsete jookide tarbimine 2004–2015	50
<i>Consumption of alcoholic beverages 2004–2015</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 23. Alkoholsete jookide tarbimine 2004–2015	51
<i>Consumption of alcoholic beverages 2004–2015</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Tabel 24. Alkoholsete jookide tarbimine 2004–2015	51
<i>Consumption of alcoholic beverages 2004–2015</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over	

Tabel 25. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2004–2015	52
<i>Consumption of alcohol by beverage categories 2004–2015</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita in 100% alcohol</i>	
Tabel 26. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2004–2015	53
<i>Consumption of alcohol by beverage categories 2004–2015</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 27. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2015. a	54
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2015</i>	
liitrit elaniku kohta - <i>litres per capita</i>	
Tabel 28. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2015. a	55
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2015</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - <i>litres per capita aged 15 and over</i>	
Tabel 29. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2015. a	55
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2015</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita in 100% alcohol</i>	
Tabel 30. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2015. a	55
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2015</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 31. Legaalset ja illegaalset alkoholi vahel valiku tegemine 2004–2015 (küsitluste tulemused)	56
<i>Choice between legal and illegal alcohol 2004–2015 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - <i>% of adult alcohol consumers</i>	
Tabel 32. Illegaalset alkoholi ostmise 2004–2015 (küsitluste tulemused)	56
<i>Purchases of illegal alcohol 2004–2015 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - <i>% of adult alcohol consumers</i>	
Tabel 33. Illegaalset alkoholi ostukohad 2004–2015 (küsitluste tulemused)	56
<i>Purchasing places of illegal alcohol 2004–2015 (survey results)</i>	
% illegaalset alkoholi ostjatest - <i>% of buyers of illegal alcohol</i>	
Tabel 34. Legaalset alkoholi eelistamise põhjused 2007–2015 (küsitluste tulemused)	57
<i>Reasons for legal alcohol preference 2007–2015 (survey results)</i>	
% leaalset alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline <i>% of consumers who prefer legal alcohol and to whom the reason is very or somewhat important</i>	
Tabel 35. Illegaalset alkoholi kättesaadavuse muutumine 2004–2015 (küsitluste tulemused)	57
<i>Changes in availability of illegal alcohol 2004–2015 (survey results)</i>	
% illegaalset alkoholi ostjatest - <i>% of buyers of illegal alcohol</i>	
Tabel 36. Alkoholi illegaalset kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 2004–2015	58
<i>Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 2004–2015</i>	

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 37. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2009–2015	59
<i>Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2009–2015</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 38. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2009–2015	60
<i>Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2009–2015</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - <i>million litres in 100% alcohol</i>	
Tabel 39. Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogused ja tarbimine Eestis 2009–2015	60
<i>Quantities of alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2009–2015</i>	
100% alkoholis - <i>in 100% alcohol</i>	

3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele *Inhabitants' assessments of alcohol consumption*

Tabel 40. Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2009–2015 (küsitluste tulemused)	61
<i>Inhabitants' assessments of their own alcohol consumption 2009–2015 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 41. Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2014–2015 (küsitluste tulemused)	62
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2014–2015 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 42. Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo ja vanuse järgi (2015. a, küsitluse tulemused)	63
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender and age (2015 survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 43. Alkoholsete jookide ostmine välismaalt (2015. a, küsitluse tulemused)	64
<i>Buying alcoholic beverages from abroad (2015 survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	

3.4. Kooliõpilaste hinnangud alkoholi tarbimisele *Students' assessments of alcohol consumption*

Tabel 44. Vähemalt korra elu jooksul alkoholi tarvitavate osakaal 15–16 aastaste õpilaste hulgas soo järgi 2003–2015 (küsitluste tulemused)	65
<i>Share of 15–16 year old students who have consumed alcohol at least once a life by gender 2003–2015 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 45. Alkoholi tarvitamise sagedus 15–16 aastaste õpilaste hulgas soo järgi (2015. a, küsitluse tulemused)	65
<i>Frequency of alcohol consumption among 15–16 year old students by gender (2015 survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 46. Viimase 30 päeva jooksul ühel joomiskorral vähemalt viie dringi tarvitamine 15–16 aastaste õpilaste hulgas soo järgi 2003–2015 (küsitluste tulemused)	66
<i>Having had five or more drinks on one occasion during the past 30 days among 15–16 year old students by gender 2003–2015 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 47. Viimase 30 päeva jooksul alkoholi tarvitavate osakaal tarbitud alkoholiliigi järgi 2003–2015 (küsitluste tulemused)	67
<i>Share of 15–16 year old boys and girls who consumed alcohol during the past 30 days by the categories of beverages 2003–2015 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 48. 15–16 aastaste õpilaste esmakordne purjujäämine soo järgi 2003–2015 (küsitluste tulemused)	68
<i>Age of onset for drunkenness among 15–16 year old students by gender 2003–2015 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 49. Purjusoleku sagedus 15–16 aastaste õpilaste hulgas soo järgi (2015. a, küsitluse tulemused)	69
<i>Frequency of drunkenness among 15–16 year old students by gender (2015 survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Negative consequences for the society related to alcohol consumption

Tabel 50. Alkoholiseaduse rikkumised 2004–2015	70
<i>Violations of Alcohol Act 2004–2015</i>	
Tabel 51. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2004–2015	71
<i>Number of alcohol-related registered crimes 2004–2015</i>	
Tabel 52. Tolli poolt kinni peetud alkohol 2004–2015	71
<i>Alcoholic beverages seized by customs 2004–2015</i>	
<i>liitrit 100% alkoholina - litres in 100% alcohol</i>	
Tabel 53. Kainenema toimetamised 2007–2015	71
<i>Number of people delivered to sober 2007–2015</i>	
Tabel 54. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja sellega seotud liiklusõnnetused 2004–2015	72
<i>Drunk driving and related traffic accidents 2004–2015</i>	
Tabel 55. Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetuste ning nendes hukkunud ja vigastada saanute osakaal 2004–2015	72
<i>Share of persons killed and injured in traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2004–2015</i>	
Tabel 56. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2014–2015	73
<i>Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2014–2015</i>	
Tabel 57. Liiklusõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2002 ja 2013–2015	74
<i>Number of persons killed in traffic accidents by the level of intoxication 2002 and 2013–2015</i>	
Tabel 58. Tuleõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2014–2015	75
<i>Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication 2014–2015</i>	
Tabel 59. Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2014–2015	76
<i>Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2014–2015</i>	
Tabel 60. Uppunute arv joobeastmete lõikes 2014–2015	76
<i>Number of drowned persons by the level of intoxication 2014–2015</i>	
Tabel 61. Uppunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal uppunutest 2014–2015	76
<i>Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication 2014–2015</i>	
Tabel 62. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2014–2015	77
<i>Number of persons killed due to falling by the level of intoxication 2014–2015</i>	
Tabel 63. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2014–2015	77
<i>Number of persons killed due to falling by age and the proportion of victims under intoxication 2014–2015</i>	
Tabel 64. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2014–2015	77
<i>Number of persons killed due to hypothermia by the level of intoxication 2014–2015</i>	
Tabel 65. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2014–2015	78
<i>Number of persons killed due to hypothermia by age and the proportion of victims under intoxication 2014–2015</i>	
Tabel 66. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2014–2015	78
<i>Number of persons who committed suicide by the level of intoxication 2014–2015</i>	

Tabel 67. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joores isikute osakaal hukkunutest 2014–2015	78
<i>Number of persons who committed suicide by age and the proportion of person under intoxication 2014–2015</i>	
Tabel 68. Alkoholiga seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunute arv 2014–2015	80
<i>Number of patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases 2014–2015</i>	
<i>eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - patients treated by specialists</i>	
Tabel 69. Alkoholiga seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunud 16–20 aastaste patsientide arv 2014–2015	81
<i>Number of 16–20 years old patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases 2014–2015</i>	
<i>eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - number of patients treated by specialists</i>	
Tabel 70. Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2012–2015	82
<i>Treatment costs by alcohol-related diseases 2012–2015</i>	
<i>tuhat € - thousand €</i>	
Tabel 71. Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2015. a	83
<i>Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2015</i>	
<i>tuhat € - thousand €</i>	
Tabel 72. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2004–2015	84
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases 2004–2015</i>	
<i>surmade arv – number of deaths</i>	
Tabel 73. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad vanuse järgi 2015. a	85
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases by age 2015</i>	
<i>surmade arv – number of deaths</i>	
Tabel 74. Alkoholiga seotud haiguste suremuskordajad 2004–2015	87
<i>Mortality rates of alcohol-related diseases 2004–2015</i>	
<i>surmade arv 100 000 elaniku kohta – number of deaths per 100 000 inhabitants</i>	

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Attitudes towards alcohol policy by inhabitants

Tabel 75. Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2010–2015 (küsitluste tulemused)	88
<i>The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2010–2015 (survey results)</i>	
<i>% vastajatest kes arvasid, et probleem on tõsine või väga tõsine</i>	
<i>% of respondents who considered the problem serious or very serious</i>	
Tabel 76. Hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (2015. a, küsitluse tulemused)	89
<i>Assessments of what should be the Estonian national alcohol policy by different socio-demographic groups (2015 survey results)</i>	
<i>% vastajatest - % of respondents</i>	
Tabel 77. Pingerida meetmetest, mida tuleks teha elanike alkoholitarbimise vähendamiseks Eestis (2015. a, küsitluse tulemused)	90
<i>List of measures to reduce alcohol consumption of Estonian inhabitants (2015 survey results)</i>	
<i>% vastajatest, kelle hinnangul tuleks alkoholitarbimist vähendada</i>	
<i>% of respondents who favored reduction of alcohol consumption</i>	

Tabel 78. Pingerida institutsioonidest, kes peaksid astuma samme elanike alkoholitarbimise vähendamiseks (2015. a, küsitluse tulemused)	90
<i>List of institutions who should take steps to reduce alcohol consumption by Estonian inhabitants (2015 survey results)</i>	
% vastajatest, kelle hinnangul tuleks alkoholitarbimist vähendada <i>% of respondents who favored reduction of alcohol consumption</i>	
Tabel 79. Elanike hinnangud alkoholi kättesaadavuse piiramise ettepanekute kohta (2015. a, küsitluse tulemused)	92
<i>Inhabitants attitudes towards restrictive measures on alcohol availability (2015 survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	

6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga

Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia

Tabel 80. Alkoholi tarbimine Põhjamaades 2015	95
<i>Alcohol consumption in Nordic countries 2015</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 81. Riigi tulud alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumisest Põhjamaades ja Balti riikides 2015.a	97
<i>State revenues from alcoholic beverages excise duties in Nordic countries and Baltic states 2015</i>	
Tabel 82. Alkoholsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa Lidu riikides (seisuga 01.01.2016) ...	99
<i>Alcohol excise duties and value added tax (VAT) in EU countries (as of 01.01.2016)</i>	
€ liitri 100% alkoholi kohta - € per litre of 100% alcohol	
Tabel 83. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv Põhjamaades (seisuga 01.01.2016)	101
<i>Number of strong alcohol retail shops in Nordic countries (as of 01.01.2016)</i>	
Tabel 84. Alkoholi müüvate tootlustusasutuste arv Põhjamaades ja Eestis	102
<i>Number of on-premise sales points that sell alcohol in Nordic countries and Estonia</i>	
Tabel 85. Põhjamaade turistide poolt reisidelt kaasa toodud alkoholised joogid	103
<i>Alcoholic beverages imported by travellers of Nordic countries</i>	
100 % alkoholis - in 100% alcohol	
Tabel 86. Alkoholipoodide lahtiolekuajad Põhjamaades ja Balti riikides	103
<i>Opening hours of the alcohol shops in Nordic countries and Baltic states</i>	
Tabel 87. Alkoholsete jookide jaemüügi vanusepiirangud Põhjamaades ja Balti riikides	104
<i>Age limits on sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states</i>	
Tabel 88. OECD andmed täiskasvanud (15+) elanike absoluutalkoholi tarbimise kohta Euroopa riikides	104
<i>The data of OECD about consumption of pure alcohol per capita aged 15 and over in European countries</i>	
Liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta – litres per capita aged 15 years and over	

Joonised - Figures

Joonis 1. Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 2004–2015	32
<i>Share of different alcoholic beverages in production 2004–2015</i>	
Joonis 2. Alkoholsete jookide tootmine 2004–2015, 100% alkoholis	32
<i>Production of alcoholic beverages in 2004–2015, in 100% alcohol</i>	

Joonis 3.	Alkoholsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2004–2015	36
	<i>Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2004–2015</i>	
Joonis 4.	Legaalsete alkoholimüügi jagunemine Eesti elanike ja turistide vahel jookide lõikes 2015. a	37
	<i>Distribution of legal alcohol sales between Estonian inhabitants and tourists by types of beverages 2015</i>	
	% müüdüd alkoholist - % of alcohol sold	
Joonis 5.	Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2015 (1997=1)	40
	<i>Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2015 (1997=1)</i>	
Joonis 6.	Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 2004–2015	40
	<i>Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 2004–2015</i>	
	kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period of the previous year, %	
Joonis 7.	Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2004–2015 ...	41
	<i>Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2004–2015</i>	
Joonis 8.	Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud aktsiiside jagunemine 2008–2015	43
	<i>Share of received excise taxes from different alcoholic beverages 2008–2015</i>	
Joonis 9.	Registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta	47
	<i>Number of registered retail sales points in counties per 1000 inhabitants</i>	
Joonis 10.	Registreeritud alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta	47
	<i>Number of registered caterings selling alcohol in counties per 1000 inhabitants</i>	
Joonis 11.	Registreeritud alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta	48
	<i>Number of registered alcohol sales points in counties per 10 km²</i>	
Joonis 12.	Alkoholi tarbimine 2004–2015	50
	<i>Consumption of alcohol 2004–2015</i>	
	liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkohol - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Joonis 13.	Alkoholsete jookide tarbimine jookide lõikes 2004–2015	52
	<i>Consumption of alcohol by beverage categories 2004–2015</i>	
	liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over	
Joonis 14.	Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2004–2015	53
	<i>Consumption of alcohol by beverage categories 2004–2015</i>	
	liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkohol - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Joonis 15.	Alkoholi summaarne tarbimine jookide lõikes 2004–2015	54
	<i>Total consumption alcohol by beverage categories 2004–2015</i>	
	liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkohol - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Joonis 16.	Alkoholi mittetarbijate osakaal meeste ja naiste hulgas 2011–2015 (küsitluste tulemused) ...	61
	<i>Share of men and women who do not consume alcohol 2011–2015 (survey results)</i>	
	% vastajatest - % of respondents	
Joonis 17.	Alkoholi tarvitamise sagedus meestel ja naistel enese hinnangul 2014–2015 (küsitluste tulemused)	62
	<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by men and women, self-estimates 2014–2015 (survey results)</i>	
	% vastajatest - % of respondents	
Joonis 18.	15–16 aastaste õpilaste alkoholsete jookide tarbimissagedused viimase 30 päeva jooksul joogiliikide lõikes ja soo järgi (2015.a, küsitluse tulemused)	67
	<i>Consumption frequency of alcoholic beverages of 15–16 year old students during the past 30 days by beverage category and gender (2015 survey result)</i>	
Joonis 19.	Vähemalt korra elu jooksul purjus olnute osakaal 15–16 aastaste õpilaste hulgas soo järgi 2003–2015 (küsitluste tulemused)	69
	<i>Share of 15–16 year old students who have been drunk at least once in a life by gender 2003–2015 (survey results)</i>	
	% vastajatest - % of respondents	

Joonis 20. Inimkannatanuga liiklusõnnetuste arv ning joores mootorsõidukijuhi osalusega liiklusõnnetuste osakaal 2004–2015	73
<i>Number of traffic accidents with injured persons and share of traffic accidents involving drunken motor vehicle drivers 2004–2015</i>	
Joonis 21. Liiklusõnnetustes hukkunud kainete ja joores isikute arv 2002 ja 2013–2015	75
<i>Number of sober and intoxicated persons killed in traffic accidents in 2002 and 2013–2015</i>	
Joonis 22. Õnnetustes hukkunud kainete ja joores isikute arv 2015. a	79
<i>Number of sober and intoxicated persons killed in accidents in 2015</i>	
Joonis 23. Õnnetustes hukkunute jaotus jooresastmete lõikes 2015. a	79
<i>Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2015</i>	
Joonis 24. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv aastas 2004–2015	86
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases 2004–2015</i>	
Joonis 25. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv 100 000 elaniku kohta aastas 2004–2015	86
<i>Annual number of deaths caused by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2004–2015</i>	
Joonis 26. Elanike hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika 2004–2015 (küsitluste tulemused)	88
<i>Inhabitants assessments to Estonian alcohol politics 2004–2015 (survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 27. Elanike hinnangud isikuttõendava dokumendi küsimise vajalikkusele igalt alla 30-aastaselt alkoholsete jookide ostjalt (2015. a, küsitluse tulemused)	91
<i>Inhabitants opinion about necessity to ask identity document from every purchaser of alcohol beverages under the age of 30 (2015 survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 28. Elanike suhtumine alkoholi müümisele tanklates, kultuuri- ja spordiüritustel ning elumajades asuvates kauplustes (2014. a, küsitluse tulemused)	92
<i>Inhabitants attitudes to selling alcohol in gas stations, cultural and sports events and in shops located in residential buildings (2015 survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 29. Elanike hinnangud, mis kellaajani võiks toitlustusasutustes alkoholi müüa (2015. a, küsitluse tulemused)	93
<i>Inhabitants assessments on times until which catering establishments could sell alcohol (2015 survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 30. Elanike hinnangud alkoholireklaami lubatavuse kohta erinevates meediakanalites (2015. a, küsitluse tulemused)	94
<i>Inhabitants assessments on alcohol advertising permissibility in various media (2015 survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 31. Alkoholi tarbimine Põhjamaades ja Eestis 2015. a	95
<i>Alcohol consumption in Nordic countries and Estonia 2015</i>	
<i>liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged in 15 and over in 100% alcohol</i>	
Joonis 32. Alkoholsete jookide registreeritud tarbimine Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a	96
<i>Recorded alcohol consumption in Nordic countries and Baltic states 2015</i>	
<i>liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged in 15 and over in 100% alcohol</i>	
Joonis 33. Alkoholsete jookide registreeritud tarbimine jookide lõikes Põhjamaades, Eestis ja Lätis 2015. a	96
<i>Recorded alcohol consumption in Nordic countries, Estonia and Latvia by beverage categories 2015</i>	
<i>liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged in 15 and over in 100% alcohol</i>	
Joonis 34. Alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumine elaniku kohta Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a	97
<i>Annual revenues from alcoholic beverages excise duties per capita in Nordic countries and Baltic states 2015</i>	

Joonis 35. Alkoholsete jookide aktsiisitulude osakaal riigi kogutuludest Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a	98
<i>Share of alcoholic beverages excise revenues from the state's total revenue in Nordic countries and Baltic states 2015</i>	
Joonis 36. Kange alkoholi, õlle ja veini aktsiisilaekumiste ning müügi (eurodes) proportsioonid Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a	98
<i>Proportion of excise revenue and sale (in euros) of strong alcohol, beer and wine in Nordic countries and Baltic states 2015</i>	
Joonis 37. Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a	100
<i>Annual sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states 2015</i> liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per capita aged 15 years and over	
Joonis 38. Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a	100
<i>Annual sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states 2015</i> liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis litres per capita aged 15 years and over in 100% alcohol	
Joonis 39. Registreeritud kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis	101
<i>Number of registered retail shops selling strong alcohol per 100 000 inhabitants in Nordic countries, Estonia and Latvia</i>	
Joonis 40. Registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv kokku 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis	102
<i>Total number of registered retail shops selling alcohol per 100 000 inhabitants in Nordic countries, Estonia and Latvia</i> seisuga 1.01.2015 - as of 1.01.2015	

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Tootmine ja väliskaubandus

Alkohoolsetest jookidest on tootmismahult esikohal õlu, mida 2015. aastal valmistati Eestis ühtekokku 140 miljonit liitrit ning see moodustas kogu toodetud alkoholist 71%. Lisaks toodeti samal ajal lahjasid alkohoolseid jooke 39 miljonit liitrit (20% kogu alkoholi toodangust), kangeid alkohoolseid jooke 15 miljonit liitrit (8%) ning piiritust 2 miljonit liitrit (1%)¹. Toodetud lahjadest alkohoolsetest jookidest moodustasid valdava osa kääritatud joogid (73%), kangetest alkohoolsetest jookidest oli suurim osakaal viinatoodangul (68%). Kogu õlletoodangust moodustas lahja õlu 82%. Võrreldes eelnenud aastaga, langesid toodangumahud kõikide joogiliikide osas (v.a piiritus). Oluliselt langes kange alkoholi tootmine (–22%) ning eriti viina tootmine (–26%). Märkimisväärselt kahanes aastaga ka õlletoodang (–13%).

Alkohoolseid jooke eksporditi 2015. aastal 149,3 miljoni euro ja imporditi 227,6 euro eest. Ekspordikäibest andsid suurima osa kanged alkohoolsed joogid, moodustades sellest 68% (101,3 miljonit eurot), kuid märkimisväärse osa sellest andis reeksport. Võrreldes eelnenud aastaga, vähenes kangete alkohoolsete jookide ekspordikäive 28%. Käibe suuruselt oli järgmiseks õlu (18,3 miljonit eurot). Võrreldes kange alkoholiga, on õlle ekspordikäive vähenenud veelgi kiiremini (–39%). Ka lahja alkoholi ekspordikäibed aastaga vähenesid (–5%). Mahuliselt eksporditi Eestist 2015. aastal õlut 42,9 miljonit liitrit, kangeid alkohoolseid jooke 19,3 miljonit liitrit (sellest Eesti toodang 5,3 miljonit liitrit), lahjasid alkohoolseid jooke 17,0 miljonit liitrit, viinamarjaveine 3,6 miljonit liitrit (reeksport) ja etüülalkoholi 0,9 miljonit liitrit. Ekspordimahud vähenesid aastaga kõikide joogiliikide osas, v.a lahjad alkohoolsed joogid ja piiritus.

Kokku imporditi kangeid alkohoolseid jooke Eestisse 119,5 miljoni euro eest ja alkohoolsete jookide impordikäibest moodustas see ligikaudu poole (53%). Teise suurema jookidegrupi viinamarjaveinide impordikäive oli 63,7 miljonit eurot, mis on impordikäibest pisut alla kolmandiku.

¹ Aastaraamatus on lähtutud “Alkoholiseaduse” § 2 ning “Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse” § 12 defineeritud mõistetest. Lühidalt:

Alkohoolne jook on õlu etanoolisisaldusega üle 0,5 mahuprotsendi ja muu joomiseks mõeldud vedelik etanoolisisaldusega üle 1,2 mahuprotsendi.

Õlu on linnastest või linnastest ja linnastamata materjalist, humalatest ja veest pärimi abil kääritamise teel valmistatud jook, mis võib olla pastöriseeritud.

Vein on viinamarjadest toodetud ainult kääritamise teel saadud üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 15 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Kääritatud jook on õllest ja veinist erinev üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 10 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Vahetoode on eespool nimetatud toode, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Kange alkohoolne jook on alkohoolne jook etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi.

Lahja alkohoolne jook on alkohoolne jook etanoolisisaldusega kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Piiritus e etüülalkohol kangusega alates 96%.

Jaehinnad

Alkoholi aktsiisimaksu olulise tõusu (15%) tulemusel kasvasid 2015. aastal märgatavalt ka alkoholsete jookide jaehinnad. Eestis kehtiv aktsiisimaks mõjutab enam suurema alkoholisisaldusega jooke ja nii kasvasid kangete alkoholsete jookide hinnad teistest jookidest kiiremini. Nii tõusid viinade ja džinnide jaehinnad 10% ning likööride hinnad ligikaudu 16%. Mõnevõrra vähem kasvasid õlle hinnad, suurenedes aastaga keskmiselt 9%. Kõige tagasihoidlikumalt muutusid 2015. aastal lahjade alkoholsete jookide hinnad, näiteks muutusid siidrid aastaga keskmiselt 5% ja marjaveinid 3% kallimaks.

Kuigi Eestis kaupade ja teenuste hinnad 2015. aastal tervikuna mõnevõrra vähenesid (–0,5%), siis alkoholsete jookide hinnad kasvasid kokkuvõttes 6%. Kange alkoholi ja õlle hindade suhteliselt kiire kasv viis selleni, et nende jookide kättesaadavus 2015. aastal vähenes, vaatamata palkade kiirele kasvutempole (palgad kasvasid keskmiselt 7,5%). Lahjade alkoholsete jookide hinnad tõusid siiski sissetulekutest aeglasemini ja seega sai neid teoreetiliselt osta enam.

Alkoholiaktsiis ja selle osakaal riigieelarves

2015. aastast tõusis alkoholiaktsiis 15%. Niivõrd äkilise aktsiisitõusu maandamiseks tegid alkoholi tootjad ja kaupmehed 2014. aasta lõpuks rekordilised kange alkoholi laovarud, mis realiseeriti 2015. aastal. Tulenevalt madalama aktsiisimääraga soetatud laovaru realiseerimisest kui ka kahanenud müügist, laekus 2015. aastal riigieelarvesse alkoholiaktsiisi vähem kui plaanitud oli – eelarve nägi ette 240 miljonit eurot, laekus aga 222 miljon eurot. Kuigi alkoholiaktsiisi laekub igal aastal eelmisest enam, on selle laekumise kasvutempo järjest kahanenud. Alkoholiaktsiisi laekumine suurenes 2015. aastal 0,9% ning eelnevatel aastatel olid laekumised järgmised: 2014. aastal +5%, 2013. aastal +7% ja 2012. aastal +9%. Vähenenud on nii alkoholiaktsiisi osakaal kogu aktsiisilaekumisest (2015. aastal 25,4%; 2014. aastal 26,3%) kui ka riigi maksutuludest (2015. aastal 3,1%, 2014. aastal 3,3%).

Suurim osa alkoholiaktsiisist laekub kangetelt alkoholsetelt jookidelt (137 miljonit eurot), moodustades kogu alkoholiaktsiisi laekumisest 62%. Õlle arvelt laekus 2015. aastal aktsiisi 48 miljonit eurot (22% alkoholiaktsiisi laekumisest), veinidelt 20 miljonit eurot (9%) ja kääritatud jookidelt ning vahetoodetelt 17 miljonit eurot (7%). Vaatamata sellele, et aktsiisimäär suurenes hüppeliselt, vähenes 2015. aastal kange alkoholi pealt laekunud aktsiisitulu 5%. Samas kasvasid aktsiisilaekumised nii õlle (+12%), veini (+15%) kui kääritatud jookide (+7%) realiseerimise pealt. Seega kange alkoholi pealt laekunud aktsiisitulu osatähtsus kogu alkoholiaktsiisi laekumisest 2015. aastal langes ja teistel jookidel kasvas.

Alkoholiaktsiisi tõsteti ka 2016. aasta algul 15% ning edaspidi suureneb see 10% aastas kuni 2020. aastani. Kindlasti mõjutab aktsiisimäär tõus alkoholsete toodete jaehindu ka edaspidi, muutes sellega raskemaks nende kättesaadavuse, mis ongi aktsiiside tõstmise üheks eesmärgiks. Samas on suurenenud jaehindade erinevus Eesti ja Läti vahel ning tekkinud hoogne piiriülene kaubandus. Osa seni Eesti riigi eelarvesse laekunud aktsiisi ja käibemaksu tulu laekub nüüd Läti riigi eelarvesse.

Alkoholi müük ja tarbimine

Alkoholsete jookide müügiimahud Eestis 2015. aastal vähenesid. Kangeid alkoholsete jooke müüdi siseturul kokku 18 miljonit liitrit ja müük vähenes 7,4%. Kangetest alkoholsetest jookidest veelgi enam kahanes aga lahjade alkoholsete jookide müük (–8,4%). Nende müügilangust mõju-

tasid peamiselt kääritatud jookide (siider ja *long dringid*) müügi vähenemine, samas kui lahjade segujookide müügimaht püsis eelnenud aastaga samal tasemel. Kokku realiseeriti Eestis 39 miljonit liitrit lahjasid alkohoolseid jooke. Ka õlle müük oli 2015. aastal väiksem kui aasta tagasi (−3,4%), moodustades kokku 126 miljonit liitrit. Veini müük püsis eelnenud aastaga samal tasemel (20 miljonit liitrit).

Kuigi alkoholi müügi kogused vähenesid, siis rahalises ekvivalendis kasvasid alkohoolsete jookide müügi käibed 10,1%. Kokku realiseeriti 2015. aastal alkohoolseid jooke 437 miljoni euro eest (2014. aastal oli müügi käive 397 miljonit eurot).

Alkoholitarbimine on Eesti elanike hulgas vähenenud alates 2012. aastast. Kõige enam langes 2015. aastal lahjade alkohoolsete jookide ja kange alkoholi tarbimine (vastavalt −14,7% ja −12,3%). Väiksem oli langus õlle- ja veinitarbimise osas (vastavalt −3,3% ja −1,7%). Keskmiselt tarbiti ühe täiskasvanud (15-aastase ja vanema) elaniku kohta 2015. aastal 10,3 liitrit absoluutalkoholi ning võrreldes 2014. aastaga, langes see 7,2% (2014. aastal oli tarbimine ühe täiskasvanud elaniku kohta korrigeeritud andmete järgi 11,1 liitrit absoluutalkoholi).

Illegaalne alkohol

Illegaalset alkoholi ostis 2015. aastal 4% alkoholitarbijatest, mis on sama palju kui aasta varem. Kui 2011. ja 2012. aastal salaalkoholi ostjate osakaal vähenes, siis viimasel kolmel aastal on see jäänud samale tasemele. Küsitluse järgi ostetakse illegaalset alkoholi siiski väga harva, 2015. aastal märkis vaid 1% alkoholitarbijatest, et teeb seda teatud regulaarsusega (ostab vahetevahel). Kuigi aktsiisitudusude tulemusena on legaalse alkoholi hinnad üsna kiiresti kasvanud, ei ole see kaasa toonud illegaalse alkoholi tarbimise suurenemist. Selle põhjuseks võib tuua elanike jätkuvalt kasvavat tööhõivet ja suurenevaid sissetulekuid, mis aitavad kompenseerida alkoholi hinnatõusu mõjusid. Siiski tuleb arvestada, et praeguses situatsioonis võib hinnatõus hakata mõjutama ka alkoholi salakaubandust seeläbi, et madalama hinnatasemega Lätist tuuakse aina rohkem kaasa alkohoolseid jooke, mida enam ise ei tarbita vaid müüakse edasi. Edasi müümisel muutub aga see muidu seaduslikult hangitud alkohol mittelegaalseks, andes hoogu juurde alkoholi salaturule.

Sarnaselt eelnevate aastate küsitlustega põhjendavad tarbijad salaalkoholi ostmist sellega, et salaalkohol on legaalse alkoholiga võrreldes odavam. Odavamad hinnad pidas 2015. aastal väga oluliseks ligi 80% illegaalse alkoholi ostjatest. Samas vähenes oluliselt nende illegaalse alkoholi ostjate osakaal, kes pidasid hankimisel väga tähtsaks müüja usaldusväarsust, legaalse ja illegaalse alkoholi sarnast kvaliteeti ning kergest kättesaadavust. Legaalse alkoholi tarbijad põhjendavad oma eelistust endiselt kõige rohkem sellega, et nad põhimõtteliselt ei osta salaalkoholi (79% pidas seda väga oluliseks), samuti ollakse valdavalt arvamusel, et illegaalne alkohol on tervisele ohtlik (77%). Illegaalsest alkoholist ostetakse kõige rohkem viina, vähem ostetakse salapiiritust või puskarit. Kõigist salaalkoholi tarbijatest oli salaviina ostnud 2015. aastal 81%, salapiiritust 13% ja puskarit 6%. Hinnanguliselt tarbiti illegaalset alkoholi 2015. aastal Eestis kokku ligikaudu 1,4 miljonit liitrit, mis moodustas elanike poolt tarbitud viinast 17–22%.

Illegaalse alkoholi kaubanduse tõttu jääb igal aastal saamata miljonite eurode eest alkoholiaktsiisi ja käibemaksu, mis legaalse müügi korral oleks laekunud riigieelarvesse. Hinnanguliselt jäi 2015. aastal salaalkoholi tõttu alkoholiaktsiisi ja käibemaksu laekumata 13,9 miljonit eurot.

Turistide ostud ja tarbimine

Eesti turismisektorile ei olnud 2015. aasta mitte kõige edukam. Eestit külastanud välituristide arv jäi esimest korda väiksemaks kui varasemal aastal. See avaldas mõju ka turistide poolt tarbitud alkoholimahtudele. Absoluutalkoholiks ümberarvestusena tarbisid välituristid Eestis alkohoolseid jooke kokku 7,3 miljonit liitrit, millest kaasaostud moodustasid 6,1 miljonit liitrit ja kohapealne tarbimine 1,2 miljonit liitrit. Ühe täiskasvanud Eesti elaniku kohta tarbisid välituristid absoluutalkoholina 6,6 liitrit, mis arvestatakse alkoholi siseturumüügist maha ja ei kajastu seega Eesti elanike tarbimise numbris. Hinnanguliselt vähenesid välituristide alkoholi kaasaostud absoluutalkoholina 1,8% ja kohapealne tarbimine 4,6%. Alkohoolsetest jookidest ostsid turistid kõige enam kaasa või tarbisid kohapeal õlut, kokku 35,9 miljonit liitrit pudelil oleva kangusega. Aastaga vähenes välituristide õlletarbimine –3,5%. Lahjasid alkohoolseid jooke tarbisid välituristid 23,2 miljonit liitrit (–3,7%) ning kangeid alkohoolseid jooke 9,3 miljonit liitrit (–1,1%). Joogigruppidest suurenes 2015. aastal turistide poolt veinide tarbimine, mis kasvas 6,1 miljoni liitrini (+3,2). Absoluutalkoholina kokku vähenes välituristide poolt alkoholitarbimine Eestis 2,3%.

Tarbimisharjumused

Eesti elanike tarbimisharjumuste väljaselgitamiseks viib EKI igal aastal 18–74 aastaste elanike hulgas läbi küsitluse, kus uuritakse inimeste joogieelistusi ja alkohoolsete jookide tarbimise sagedust. 2015. aastal tehtud uuring näitas, et alkoholitarbijaid ei ole aastaga lisandunud, tarbijate endi hinnangul juuakse pigem vähe ja tarbimine on muutunud harvemaks. Küsitluse järgi tarbis alkohoolseid jooke 80% elanikest ja aastaga ei ole nende osakaal muutunud. Enamasti hinnati oma isiklikku alkoholitarbimist väheseks (54% vastanutest) või mõõdukaks (22%). Vaid 4% elanikest märkis, et joob alkoholi palju.

Populaarseimateks alkohoolseteks jookideks olid veinid (ja vahuveinid), mida 2015. aastal oli tarbinud 55% täiskasvanud alkoholitarbijatest. Õlle tarbijaid oli 46% ja kange alkoholi tarbijaid 26%, sh viina tarbijaid 24%. Siidreid ja *long drinke* oli joonud vastavalt 18% ja 15% täiskasvanud alkoholitarbijatest. Kõige sagedamini joovad Eesti elanikud õlut, mida tarbis vähemalt korra nädalas 20% alkoholitarbijatest (iga päev 4% alkoholitarbijatest). Veini juuakse harvemini – kuni paar korda nädalas oli seda joonud 8% alkoholitarbijatest. Viina tarbis iganädalaselt 4% alkoholitarbijatest, lahjasid alkohoolseid jooke nagu siidrit, *long drinke* ja kokteile kuni 3% alkoholitarbijatest.

Alkoholi tarbimisharjumustes esinevad sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes teatud erinevused. Nii on kange alkoholi ja õlle tarbijaid meeste hulgas oluliselt enam kui naiste hulgas – kangeid alkohoolseid jooke tarbis 35% meessoost alkoholitarbijatest ja naistest 17%, sh viina 37% meestest ja vaid 11% naistest, õlut vastavalt 70% ja 23%. Vanusegruppidest oli kangete alkohoolsete jookide tarbijaid enam 30–49 aastaste hulgas (29% selle vanusegrupi alkoholitarbijatest), viina tarbisid enam aga 65–74 aastased alkoholitarbijad (31%). Kõige vähem tarbivad kangeid alkohoolseid jooke 18–29 aastased alkoholitarbijad (20%, viina vaid 7%). Ka õlletarbijaid oli enam 30–49 aastaste hulgas (53%), veini ja lahjasid alkohoolseid jooke tarbisid teistest rohkem taas nooremad, st 18–29 aastased alkoholitarbijad (veini 58%, siidrit 41%, *long drinke* ja kokteile 21%).

Kuigi alaealised puutuvad ikka veel lubamatult palju kokku alkohoolsete jookidega, on viimastel aastatel olukord muutunud paremaks. Nii näitas 2015. aasta küsitlus, et 15–16 aastastest õpilastest oli elu jooksul alkoholi proovinud 87%, samas kui veel 2011. aastal oli alkoholiga kokku puutunud

95% selles vanuses õpilastest². Siiski ilmselt 2015. aasta küsitlusest, et viimase 30 päeva jooksul oli 15–16 aastastest õpilastest alkoholi tarvitanud 38% (36% poistest ja 39% tüdrukutest), neist 2% oli kuu jooksul alkoholi joonud kümme või enam korda. Purjus oli 15–16 aastastest noortest viimase 30 päeva jooksul olnud 8%, kuid ka siin on olukord muutunud paremuse suunas – näiteks 2011. aastal oli noortest eelneva kuu kestel purjus olnud 12%. Positiivne on ka see, et märgatavalt on langenud esmakordselt purju jäänud noorte osakaal alla 15-aastaste kooliõpilaste hulgas (2015. aastal 32%; 2011. aastal 52%). Vähemalt korra elus oli 15–16 aastastest õpilastest purjus olnud 49%.

Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Alkoholi liigtarvitamisega kaasnevad negatiivsed tagajärjed nii tarbijale endale kui ka ühiskonnale laiemalt. Ülemäärane alkoholitarbimine kahjustab tervist ja mõjutab sotsiaalset käitumist, mille tulemusel võib suureneva vägivalletegude oht ning õnnetusjuhtumitesse sattumise tõenäosus. Alkoholiga liialdamine on koormavaks ka ühiskonnale, sest selle tulemusel suurenevad kulutused tervishoiusüsteemis, korrakaitstes jt valdkondades, samas kui rahvastiku töövõime väheneb enneaegse suremuse või alkoholi liigtarvitamise tagajärjel tekkinud haiguste või õnnetuste tõttu. Kuigi alkoholi tarbimine on Eestis viimastel aastatel vähenenud, on see siiski kõrgem kui näiteks Skandinaavia maades. Suurem alkoholitarbimise määr tuleneb peamiselt sellest, et võrreldes Põhjamaadega, tarbitakse Eestis suhteliselt rohkem kangeid alkohoolseid jooke, samuti tarbitakse korraga suuremaid alkoholikoguseid. Käesolevasse aastaraamatuse on koondatud valik statistikat, mis peegeldab alkoholi tarbimisega kaasnevaid kahjusid.

Üheks tõsisemaks ja enam levinud seaduserikkumiseks on alkoholi joores mootorsõiduki juhtimine. Kuigi politsei poolt registreeritud joores juhtimiste arv on alates 2013. aastast vähenenud, tuvastati 2015. aastal nimetatud seaduserikkumisi siiski 6452 korral. Joores sõidukijuhte avastati 2015. aastal 185 võrra vähem kui eelnenud aastal (–3%). Kõrvuti joores juhtimise vähenemisega on langenud ka sellest põhjustatud liiklusõnnetuste arv. Kui 2014. aastal toimus ebakainete mootorsõidukijuhtide osalusel 180 liiklusõnnetust, siis 2015. aastal oli selliseid õnnetusi 26 võrra vähem ehk 154 (–14%). Joores juhtimisega seotud õnnetused moodustasid 2015. aastal 11% kõikidest liiklusõnnetustest (2014. aastal 13%). Paraku ei toonud ebakainete juhtidega toimunud liiklusõnnetuste arvu vähenemine kaasa hukkunute arvu samaväärset langust ja nii kaotas 2015. aastal joores juhi osalusel toimunud liiklusõnnetustes elu vaid üks inimene vähem kui 2014. aastal (kokku 14 inimest). Samas vähenes jooresõnnetuste sõidukijuhtide osalusel toimunud õnnetustes vigastada saanud inimeste arv 10% (239 vigastatut 2014. aastal ja 215 vigastatut 2015. aastal). Joores juhtimisega seotud õnnetustes hukkunud moodustasid 2015. aastal 21% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest (2014. aastal 19%), vigastada sai neis õnnetustes 12% kõigist vigastatutest (2014. aastal 14%). Liiklusõnnetustes hukkunutest oli 2015. aastal ise joores 47% (2014. aastal 43%).

Jooresõnnetustes on olnud ka paljud tule- ja veeõnnetuste, kukkumiste ning alajahtumiste tõttu hukkunud inimesed. Tuleõnnetustes hukkus 2015. aastal natuke rohkem inimesi kui aasta varem, kokku 55 inimest (2014. aastal 49 inimest). Hukkunutest 30 isikul (55%) tuvastati joores, raskes joores olid sealhulgas enam kui pooled (17 inimest). Uppumisi oli jahedama suve tõttu 2015. aastal oluliselt vähem kui varasemal aastal. Kokku uppus 36 inimest (2014. aastal 62 inimest), kellest ebakained olid 15 (42%). Koos uppumissurmade vähenemisega langes ka raskes jooresõnnetustes uppunute osakaal (2015. aastal oli raskes joores 11%, 2014. aastal 26% uppunutest). Kukkumise tagajärjel sai 2015. aastal surma 99 inimest, neist oli alkoholi joores 22% (sh raskes joores 9%), alajahtumise teel elu kaotanud 37 inimesest oli eelnevalt alkoholi tarbinud 46% ja enesetapu sooritanud 181 isikust olid ebakained 32%.

Võrreldes eelnenud aastaga, registreeriti 2015. aastal oluliselt enam alaealistega toimunud alkoholi kuritegusid. Nii kasvas alaealiste alkoholitarvitamisele kallutamise aastaga 37 juhtumilt 63-ni. Kui alkoholi alaealistele müümise või ostmise seotud juhtumeid fikseeriti eelnevatel aastatel üksikuid

² ESPAD 2015, Tervise Arengu Instituut

(2014. aastal mitte ühtegi), siis 2015. registreeriti neid 13. Kokku registreeriti 2015. aastal 90 alkoholiga seotud kuritegu (2014. aastal 86). Alkoholiseaduse rikkumisi registreeriti 2015. aastal kokku 3485 korral. Peamiselt olid need alaealiste poolt alkoholoolsete jookide tarbimise juhtumid ja alkoholi tarbimine avalikus kohas. Siin võib kasvu põhjuseks pidada ühiskonna ja politsei suuremat tähelepanu noorte riskikäitumisele.

Eri- ja perearsti poole pöördus 2015. aastal alkoholi liigtarbimisest põhjustatud haiguste tõttu pisut vähem inimesi kui eelnenud aastal, kokku 8571 inimest (2014. aastal 8699 inimest). Kõige enam on haigetel diagnoositud alkoholipsühhoosi juhtumeid (3567 patsiendil) ja selliste patsientide arv on hakanud peale mitmeaastast langust jälle kasvama (2014. aastal sai selle diagnoosi 3474 patsienti). Sagedamini pöördui veel arstide poole alkoholi sõltuvusprobleemiga (1623 inimest), maksa alkoholitõppe haigestumisega (1039 inimest) ning alkoholi toksilise toime tagajärjel (988 inimest). Kui pere- ja eriarsti juurde pöördunute arv alkoholi toksilise toime tagajärjel vähenes (–7%) ja alkoholi sõltuvusprobleemidega jäi samaks, siis maksa alkoholitõvega arsti juurde pöördunute arv mõnevõrra suurenes (+2%). Aasta-aastalt on suurenenud alkoholiga seotud haiguste ravikulud, 2015. aastal moodustas see 3,5 miljonit eurot (ilma tasuliste visiitideta).

Kuigi alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv on võrreldes kümne aasta taguse ajaga vähenenud ligi kolmandiku, on viimasel paaril aastal suremus taas kasvanud. Nii suri 2015. aastal alkoholiga seotud haiguste tõttu 495 inimest (2014. ja 2013. aastal vastavalt 462 ja 443 inimest). Surmajuhtumite suurenemise taga on just meeste kasvanud suremus (2015. aastal +10%), seevastu naiste surmade arv on jäänud samale tasemele. Kõige enam on surma põhjuseks maksa alkoholitõbi, mis moodustab 46% kõigist alkoholiga seotud haigustest. Suremus maksa alkoholitõve tagajärjel on viimastel aastatel järjest suurenenud ja seda nii meestel kui naistel. Samas on meeste suhteline suremus sellesse haigusesse üle kolme korra kõrgem kui naistel (2015. aastal suri maksa alkoholitõve tagajärjel 100 000 elaniku kohta 27 meest ja 9 naist). Sageli on surma põhjuseks ka alkoholimürgistused, kuigi neid juhtumeid on poole vähem kui maksa alkoholitõvega seotud surmajuhtumeid. Kahjuks on ka alkoholimürgistusse suremine kasvanud 2015. aastal just meestel (+7%, naistel vähenes see –33%). Arvestades üldist alkoholitarbimise vähenemist, peab nentima, et vähenemine on toimunud mõõdukate tarbijate arvel, liigtarbijad oma käitumist muutnud ei ole ja see toob kaasa endiselt suured kahjud.

Elanike suhtumine alkoholipoliitikasse

Kõige tõsisemaks alkoholiga seotud probleemiks peavad elanikud ebakaines olekus sõidukijuhtimist. EKI poolt läbiviidud küsitlus näitas, et tõsiseks või väga tõsiseks pidas seda probleemi 94% inimestest. Üle kolmveerandi küsitletutest hindas Eesti ühiskonnas tõsiseks- või väga tõsiseks ka alkoholist tingitud terviseprobleeme, laste ja noorte alkoholitarbimist, alkoholist põhjustatud pereprobleeme ja kodust vägivalda, samuti alkoholi mõjul toime pandud avaliku korra rikkumisi ning isikuvastaseid kuritegusid.

Nagu varasematel aastatel, eelistas ka 2015. aastal enamik elanikest piirangutega alkoholipoliitikat. Nii pooldas rangeid piiranguid 46% elanikest (2014. aastal 50%) ja väheseid piiranguid 39% elanikest (2014. aastal 39%). Rangemat alkoholipoliitikat pooldasid rohkem naised, samuti mitte-estlased. Rangemate piirangute poolt olid ka väiksema sissetulekuga inimesed ning alkoholi mittetarbijad. Alkoholitarbimise vähendamiseks peetakse kõige olulisemaks inimeste enda tahet ja kriitilist suhtumist alkoholitarbimisse, millega tuleks olla teistele eeskujuks (selle väitega nõustusid kõik küsitlusele vastajad, kelle arvates tuleks alkoholitarbimist vähendada). Institutsioonidest oodatakse aktiivsemat panust kõige enam Vabariigi Valitsuselt ja meediaorganisatsioonidelt, kes võiksid elanike alkoholitarbimise vähendamisel olla suunanäitajateks.

Jätkuvalt peetakse vajalikuks isikut tõendava dokumendi küsimist alla 30-aastastelt alkoholiostjatelt. Dokumendi kontrollimine peaks olema kohustuslik 47% elanike arvates ning lisaks pidas seda vajalikuks (kuid mitte kohustuslikuks) 30% elanikest. Dokumendi küsimist ei pooldanud vaid 14% vastanutest. Valdav osa elanikest pooldas ka teisi alkoholi müüki piiravaid meetmeid nagu alkoholi-

müügi keelamist teistes poodides peale alkoholi- või toidupoe (lillepoe, ehituspoe jne, seda pooldas 91% vastajatest), alkoholimüügi koondamist kauplustes eraldi osakondadesse (85%), alkoholimüügi koondamist vaid spetsiaalpooidesse (85%), alkoholsete jookide müügikoha eraldamist läbipaistmatu vaheseinaga (84%). Küsitluse järgi ei pooldanud enamik elanikest alkoholsete jookide müüki spordivõistlustel (88%) ega kultuuriüritustel (60%). Alkoholsete jookide müügi vastu kütusetanklates oli 78% ja elumajades asuvates kauplustes 72% elanikest. Toitlustusasutustes alkoholi müümisel kellaajaliste piirangute sisseseadmist pidas vajalikuks 56% elanikest, sealhulgas eelistaks müügi lõpetamist alates keskööst 34% elanikest. Alkoholsete jookide reklaami peetakse aktsepteeritavaks vaid alkoholi müügikohtades (ligi 70% vastajatest lubaks seda täielikult või mõningate piirangutega), samas tänavareklaamide keelamise poolt on enamik vastajaid.

Alkohol on Eestis suhteliselt lihtsalt kättesaadav. Poed paiknevad tihedalt ja 85% küsitlusele vastanud elanikel oli võimalik alkoholi osta oma elukoha lähikonnast. Vaid 3% elanikest pidi lähimasse alkoholimüügikohta jõudmiseks kulutama üle poole tunni. Majandustegevuse registri põhjal on kõige tihedamalt koondunud alkoholi müüvad kauplused suuremates linnades: iga 10 km² kohta tegutseb Tallinnas 55, Tartus 39, Pärnus 31 kauplust. Maakondades paiknevad alkoholi müüvad kauplused hõredamalt – kõige vähem on neid 10 km² kohta Hiiu- ja Raplamaal (0,2 kauplust). Elanikkonna suhtes on alkoholi müügilubasid omavaid kauplusi kõige enam registreeritud Lääne-Virumaal ja Saaremaal (vastavalt 3,9 ja 3,3 jaemüüjat 1000 elaniku kohta), kõige vähem Ida-Virumaal (1,5 jaemüüjat 1000 elaniku kohta). Alkoholi müüvaid toitlustusasutusi on 1000 elaniku kohta kõige enam Hiiumaal ja Pärnu linnas (mõlemas 4,8).

Alcohol market, consumption and harms in Estonia

Production and foreign trade

Beer accounts for the largest proportion of the Estonian alcohol production, it was produced 140 million litres (71% from total alcohol produced). Low-alcohol beverages production was 39 million litres, strong alcoholic beverages were produced 15 million litres and ethyl alcohol 2 million litres, which accounted accordingly 20%, 8% and 1% of the total Estonian alcohol production³. Fermented beverages were produced most among low-alcohol beverages (73%), vodka accounted for the largest share (68%) among strong alcoholic beverages. The share of light beers amounted to 82% among total beer production. Production volumes of all beverage categories (excluding spirits) decreased in 2015, mostly strong alcohol production (–22%) and especially vodka production (–26%). Production volume of beer decreased also remarkably (–13%).

Strong alcoholic beverages provided continuously the largest share of the total alcohol exports in value terms (68%, i.e. 101,3 million euros), re-exports accounted for a significant proportion. The exports turnover of strong alcoholic beverages decreased by 28% in 2015. Beer exports turnover by volume 18,3 million euros (12% from total alcohol exports) was the second largest after strong alcohol, but turnover decreased even more than in the case of strong alcohol (–39%). Also turnover (in value) of exported light alcoholic beverages decreased by 5%. Export volumes from Estonia in 2015 were the following: beer 42,9 million litres, strong alcoholic beverages 19,3 million litres, light alcoholic beverages 17,0 million litres, grape wines 3,6 million litres (re-export) and ethanol 0,9 million litres. In terms of volume, exports decreased in all beverage categories except light alcoholic beverages and ethanol in 2015.

The import turnover of strong alcoholic beverages was 119,5 million euros and it held *ca* half (53%) of entire alcohol imports in monetary value. It was followed by grape wines (63,7 million euros), which share from total imports remained a little less than 1/3.

Retail prices

Due to remarkable growth of alcohol excise duty, accordingly retail prices on alcohol were increased significantly in 2015. Estonian excise duties influence more alcoholic beverages with higher alcohol content, therefore, rise of prices on strong alcoholic beverages was more rapid. Prices of vodka and

³ The concepts of alcoholic beverages used in the Yearbook are based on those defined in § 2 of the Alcohol Act, and in §12 of the Alcohol, Tobacco, Fuel and Electricity Excise Tax Act. In short:

Alcoholic beverage is a beer with alc/vol over 0,5% and any other drinks intended for consumption with alc/vol over 1,2%.

Beer is a fermented alcoholic beverage brewed from malt or malt and other non-malted ingredients, hops, water and yeast, which could be pasteurised.

Wine is an alcoholic beverage produced only of grape juice by fermentation with alc/vol over 1,2% up to 15% (included).

Fermented beverage is an alcoholic beverage with alc/vol over 1,2% up to 10% (included) that is not beer or wine.

Intermediate product is an alcoholic beverage that has not been mentioned above with alc/vol over 1,2% up to 22% (included).

Strong alcoholic beverage is an alcoholic beverage with alc/vol over 22%.

Light alcoholic beverage is an alcoholic beverage with alc/vol up to 22% (included).

Ethyl alcohol or ethanol is an alcoholic beverage with alc/vol 96% and over.

gin were increased by 10% and prices of liqueurs *ca* 16%. Beer prices were increased 9% on an average in 2015. Modest increase in comparison to other beverages was applied on prices of light alcoholic beverages, for example ciders by 5% and berry wines by 3%.

Despite the fact that prices of goods and services decreased a little in 2015 (–0,5%), the prices of alcoholic beverages increased by 6%. Relatively rapid growth of prices of strong alcohol and beer weakened their availability, because it still exceeded fast increase of the salaries (growth on an average 7,5%). Light alcoholic beverages became more accessible during the year, because their prices increased slower than salaries.

Alcohol excise duty and its share in state budget

In 2015, alcohol excise duty rose by 15%. Such rapid increase caused the situation where alcohol producers and sellers prepared a huge stock reserve of strong alcohol by the end of 2014 (for sale in 2015). Realization of this reserve (bought with lower excise duty) and additionally decline in sales brought less tax revenues than planned – 240 million euros planned *vs* 222 million euros received. Alcohol excise duty revenue has been grown year by year, but with slowing tempo (growth rate 0,9% in 2015, 5% in 2014, 7% in 2013 and 9% in 2012). Both the share of alcohol excise duty revenues to total excise duty revenues (25,4% in 2015; 26,3% in 2014) and the share to the Estonian total tax revenues (3,1% in 2015; 3,3% in 2014) have been decreased.

The main part of the alcohol excise revenues is received from strong alcoholic beverages (137 million euros in 2015, i.e. 62%), beer contribution to excise revenues was 22% (48 million euros), wines 9% (20 million euros), fermented beverages and intermediate products together 7% (17 million euros). In spite of the fact that alcohol excise duty increased exponentially, tax revenues from strong alcoholic beverages fell by 5% in 2015. At the same time excise duty revenues from other beverages rose: beer by 12%, wine 15% and fermented beverages by 7%. Therefore, the share of excise tax revenues among total alcohol excise duty revenues showed a decrease in case of strong alcohol and an increase in case of other alcoholic beverages in 2015.

Alcohol excise duty was also increased in the beginning of 2016 (by 15%) and will be continuously increased annually by 10% until 2020. Rise of excise duty would definitely influence retail prices of alcoholic beverages in the future and deteriorate their accessibility, which could be marked as one of the targets of excise policy. However increasing alcohol price differences between Estonia and Latvia lead to large cross-border trade. Part of excise duty and VAT received recently by Estonian state budget goes now to Latvian state budget.

Alcohol sales and consumption

Sales of alcoholic beverages decreased in 2015. Strong alcoholic beverages were sold 18 million litres, i.e. 7,4% less than a year ago. Sales of light alcoholic beverages decreased even more (–8,4%), mostly influenced by declined sales of fermented beverages (cider and long drinks). Still, mixed light drinks sales remained on the same level as year ago. A total of 39 million litres of light alcoholic beverages were sold in 2015. Beer sales (126 million litres in 2015) also decreased compared to the previous year (–3,4%). Wine sales remained stable (20 million litres).

Although volumes declined, turnover of alcoholic beverages increased by 10,1% in 2015 (437 million euros in 2015, 397 million euros in 2014).

Alcohol consumption of Estonian inhabitants has been declining since 2012. In 2015, consumption of light alcoholic beverages and strong alcohol decreased the most (–14,7% and –12,3% accordingly). Consumption of beer and wine declined too, but a lesser degree (–3,3% and –1,7% accordingly). In summary, on an average 10,3 litres of alcohol (in terms of absolute alcohol) was consumed per adult person (15 years and older) in 2015, i.e. 7,2% less compared to 2014 (11,1 litres in 2014 in terms of absolute alcohol by adjusted data).

Illegal alcohol

According to the survey, 4% of alcohol consumers bought illegal alcohol in 2015. The share of illegal alcohol consumers diminished in 2011 and 2012, but remained the same during last three years. Illegal alcohol purchases are rare, only 1% of alcohol consumers mentioned purchases on the regular basis in the survey. Due to rise of excise duties, price level of legal alcohol has increased quite rapidly, but increase in consumption of illegal alcohol has not resulted. Reasons for that could be improved employment and real wages growth, which compensate the influence of higher price level. Still, cross-border trade with Latvia should be taken into account as it could influence illegal alcohol market (higher price level in Estonia has increased cross-border trade from Latvia, there is a tendency to buy more and resell alcohol in Estonia, which defines as illegal activity).

Continuously, the main argument for the purchase of illegal alcohol is its lower price compared to the legal alcohol. Almost 80% of illegal alcohol buyers considered lower price very important. The reliability of the seller, similar quality of legal and illegal alcohol and easy availability were also pointed out, but less than in previous surveys. From the reasons for legal alcohol preference there is an opposition to the illegal alcohol consumption in principle (79% mentioned as very important reason), also the majority of legal alcohol consumers found that illegal alcohol might constitute a health risk (77%).

The most purchased illegal alcohol has generally been vodka, illegal spirits and home made spirits were purchased less (accordingly, bought by 81%, 13% and 6% of consumers of illegal alcohol in 2015). A total of *ca* 1,4 million litres of illegal alcohol was consumed in Estonia in 2015 and it accounted for 17–22% of the vodka consumed by inhabitants.

Due to the illegal alcohol trade, the state loses annually tax revenues in the form of alcohol excise duty and value added tax. If consumers would have bought legal alcohol instead of illegal, the state budget would have received 13,9 million euros more taxes in 2015.

Purchases and consumption by tourists

Estonian tourism sector was not very successful in 2015. The number of foreign tourists was first time smaller than a year ago and it influenced alcohol volumes consumed by tourists. Foreign tourists consumed 7,3 million litres of alcoholic beverages in pure alcohol in Estonia (purchased 6,1 million litres of alcohol from Estonia, which was 1,8% less than in 2014, and consumed 1,2 million litres locally, which was 4,6% less than in 2014). Quantities of alcohol bought and consumed locally by tourists in absolute alcohol amounted to 6,6 litres per adult person (15 years and older) and this is already deducted from the Estonian domestic sales volume, so it is not reflected in the alcohol consumption figures of Estonian inhabitants. Beer was bought or consumed locally by tourists the most, in total 35,9 million litres with strength marked on bottles. Compared to the year 2014, the

quantity of beer consumed by tourists decreased by 3,5%. Beer was followed by light alcoholic beverages which tourists bought 23,2 million litres (–3,7%). Additionally, tourists bought 9,3 million litres of strong alcoholic beverages (–1,1%). Wine consumption by tourists grew by 6,3% during the year forming 6,1 million litres. In terms of pure alcohol, the alcohol consumption of tourists in Estonia decreased by 2,3%.

Consumer habits

EKI conducts surveys on 18–74 years old inhabitants' alcohol consumption every year (concerning consumers' preferences and frequencies of consumption). Year 2015 survey showed that the share of alcohol consumers remained the same. Thus 80% of adult population consumed alcohol to a greater or lesser degree and estimated their consumption to be rather on the low level and rare (54% of respondents estimated their alcohol consumption to be small, 22% moderate and 4% drank a lot according to their own assessments).

Wines and sparkling wines were the most popular alcoholic beverages, 55% of adult alcohol consumers consumed them in 2015. Beer was consumed by 46% of adult alcohol drinkers, 26% consumed strong alcohol (24% vodka). Cider and long drink consumers accounted for 18% and 15% of adult alcohol consumers. The most frequently consumed alcoholic beverage is beer, which 4% of alcohol consumers drink every day, 20% at least once a week. Wine is consumed rarer – 8% of adult alcohol consumers drink wine 1–2 times a week. 4% of adult alcohol consumers drink vodka weekly and 3% light alcoholic beverages like cider, long drinks and cocktails.

Gender profile of alcohol consumers revealed that men clearly dominate among strong alcohol and beer consumers (35% of male and 17% of female consumers drink strong alcohol, incl. vodka accordingly 37% and 11%; beer drinkers are 70% of males and 23% of females). Strong alcoholic beverages were more consumed by the 39–40 years old (the share of consumers among them – 29%), vodka by the 65–74 years old alcohol consumers (31% respectively). Strong alcohol was consumed the least by the 18–29 old alcohol consumers (the share of consumers among them – 20%, concerning vodka – 7%). Beer was consumed most by the 30–49 years old (the share of consumers among them – 53%), wine and light alcoholic beverages by the 18–29 years old alcohol consumers (wine 58%, cider 41%, long drinks and cocktails 21%, respectively).

Consumption of alcoholic beverages is a problem also in case of minors, although the situation has improved over the years. The results of the year 2015 survey⁴ showed that 87% of the 15 years old students have tried alcoholic beverages (95% in 2011), 38% during last 30 days (36% of boys and 39% of girls) and 2% of them consumed alcohol 10 or more times during a month. 8% of 15 years old students have been drunk during the last 30 days (there is a positive trend – 12% in 2011). Additionally, better situation was stated about being drunk for the first time among students aged under 15 years (32% in 2015, but 52% in 2011). 49% of 15 years old students have been drunk at least once in their lives.

⁴ ESPAD 2015. National Institute for Health Development

Negative consequences to the society related to alcohol consumption

Excessive alcohol consumption leads to severe problems both at individual level and across society. Uncontrolled consumption of alcohol harms health (people die earlier, also the ability to learn and perform falls), it influences social behavior and is often the root cause of violence and accidents. It also influences society *via* higher health care system costs, policing etc while the populations ability to work decreases due to premature mortality or due to diseases or accidents caused by alcohol abuse. Although the consumption of alcohol in Estonia has been decreased, it is still higher compared to the Nordic countries for example. Reasons for that are higher consumption of strong alcohol and the intake of larger amounts of alcohol. Current Yearbook 2016 contains selected statistics concerning alcohol-related damages.

One of the more dangerous and unfortunately still widespread violation of the law is driving a motor vehicle while intoxicated. Although the number of drunk-driving accidents has decreased since 2013, 6452 such incidents were registered by police in 2015. In comparison with 2014, the number of drunken drivers has decreased by 185 persons (–3%). Positive tendency appeared also in case of traffic accidents caused by drunken drivers. In 2014, 180 traffic accidents took place with the participation of drunken drivers, but 154 accidents in 2015 (–14%). Accidents related to drunken drivers accounted for 11% of all traffic accidents in 2015 (13% in 2014). Unfortunately, the decrease in the number of traffic accidents with drunken drivers did not lead to an equivalent decrease in the number of deaths (14 persons died because of accidents caused by drunken drivers in 2015 and 15 persons in 2014). While the number of injured in drunken-driving accidents decreased by 10% (from 239 in 2014 to 215 in 2015). 21% of all persons killed in traffic accidents (19% in 2014) and 12% of all persons injured in traffic accidents (14% in 2014) involved drunken drivers. 47% of persons died in traffic accidents were intoxicated themselves (43% in 2014).

Many victims of fire and water accidents, falls and hypothermia have been in the state of intoxication. In 2015, a total of 55 persons died in fire accidents that is more than a year ago (49 persons in 2014), 30 of them (55%) were identified intoxication (incl. 17 persons with severe intoxication). During the year, from total of 36 drowned persons (due to unfavorable summer, there was remarkable decline – 62 drowned persons in 2014) 15 were intoxicated (42%). Along decrease in total number of drowned persons, there was also decline in the number of drowned persons with severe intoxication (11% of drowned in 2015, 26% in 2014). As a result of falling 99 persons died in 2015, 22% of them were under the influence of alcohol (9% with severe intoxication); additionally, from 37 persons who died due to hypothermia 46% had previously consumed alcohol, and from 181 suicides 32% accordingly.

In comparison with 2014, more alcohol-related crimes connected with minors were registered in 2015. For example, inducing juveniles to alcohol consumption increased from 37 cases in 2014 to 63 cases in 2015; selling alcohol to juveniles or buying alcohol for them increased from some registered cases up to 13 cases in 2015 (none in 2014). A total of 90 alcohol-related crimes were registered in 2015 (86 in 2014). Violations of *Alcohol Act* were registered 3485 times in 2015, majority of violations concerned alcohol consumption by juveniles and consuming alcohol in public places.

In 2015, a total of 8571 persons consulted specialist doctors and family doctors with a disease caused by alcohol abuse, which is less than in 2014 (8699 persons). Alcohol-related psychosis was diagnosed the most (3567 patients), at the same time the number of alcohol-related psychosis has been declining steadily several years, but turned to increase in 2015 (3474 patients in 2014). From other alcohol-related diseases, medical doctors were approached more often with alcohol depend-

ence (1623 patients in 2015, the same level as in 2014), alcoholic liver disease (1039 patients in 2015, +2% compared with 2014) and in result of toxic effects of alcohol (988 patients in 2015, -7% compared with 2014). Treatment costs of alcohol-related diseases (without priced visits) have increased year by year, they accounted for 3,5 million euros in 2015.

Although the number of deaths caused by diseases related to excessive use of alcohol has decreased by 1/3 during the last 10 years, the trend is increasing in recent years (495 persons in 2015, 462 in 2014 and 443 in 2013). Behind of it is increasing mortality of men (+10% in 2015), mortality of women has been stable. The most frequent cause of death due to excessive use of alcohol is alcoholic liver disease (46% of all diseases caused by alcohol). Unfortunately, the mortality rate as a result of alcoholic liver disease has increased over the last few years (both men and women, but men have died three times more frequently as a result of alcoholic liver disease than women). In 2015, 27 men and 9 woman died of this disease from 100 000 inhabitants. Frequent cause of death as a result of excessive use of alcohol is also alcohol intoxication (+7% among men and -33% among women in 2015), but the number of deaths is half from these caused by alcoholic liver disease.

Inhabitants attitudes toward alcohol policy

According to the inhabitants' estimations the most serious problem resulting from alcohol is driving under the intoxication of alcohol. 94% of EKI survey respondents considered this problem serious or very serious. More than 3/4 of inhabitants evaluated as serious or very serious alcohol-related health problems, alcohol consumption by children and youth, alcohol-related family problems and home violence, also alcohol-related violations of public order and criminal assault.

Majority of inhabitants continuously prefer alcohol policy regulated by the state, 46% of survey respondents (50% in 2014) would favour strict restrictions and 39% of respondents (the same in 2014) less severe restrictions. Strict alcohol policy was more favoured by women, non-Estonians, people with lower income and by residents who do not consume alcohol. All respondents who believed that alcohol consumption should be reduced considered people's own attitudes towards drinking to be the most important factor. Governmental activity and media support on institutional level were preferred to direct the reduction of inhabitants' alcohol consumption.

One already implemented measure is asking for an identity document from persons purchasing alcohol under the age of 30. The inhabitants position towards identity document request was following: 47% of respondents shared the opinion that it should be mandatory, 30% chose the voluntary option, 14% of respondents considered it unnecessary. Majority of inhabitants favored also the other sales restrictions like ban on alcohol sales in other sales points except alcohol stores or groceries (for example, flower shops or construction material stores, 91% of respondents), alcohol sales in separated section in the shop (85%), alcohol sales only in special stores (85%), and alcohol sales separated with a special opaque wall (84%). According to the survey results, the inhabitants clearly supported the prohibition of alcohol sales at sports events (88% of respondents) and culture events (60% of respondents). Additionally, inhabitants were against alcohol sales in gas stations and shops placed in dwellings (respectively 78% and 72% would prohibit sales). Time limits for alcohol sales in HoReCa were supported by 56% of respondents (starting from midnight was supported by 34% of respondents). Advertising of alcohol should be accepted only in alcohol sales points (*ca* 70% of respondents were in favor), most of inhabitants were against advertisements in the streets.

Alcohol is easily accessible in Estonia. According to the survey, 85% of respondents were able to obtain alcohol in the vicinity of their place of residence. Only 3% of inhabitants have forced to spend more than half an hour to reach the nearest alcohol sales point. According to the data from Business Register, retail stores selling alcohol are located most densely in major cities, for example there are 55 retail stores for every 10 km² in Tallinn, 39 in Tartu, 31 in Pärnu, etc. Retail shops selling alcohol in counties are not located so densely as in the cities – they are located most sparsely in Hiiu and Rapla counties, where there is 0,2 retail shop for 10 km². The number of retail shops having alcohol sales permits per capita is the highest in Lääne-Viru and Saare counties (respectively 3,9 and 3,3 retail sellers per 1000 inhabitants), but the lowest in Ida-Viru county (1,5 retail sellers per 1000 inhabitants). The number of caterings selling alcohol per 1000 inhabitants was the highest in Hiiu county and Pärnu city (4,8).

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

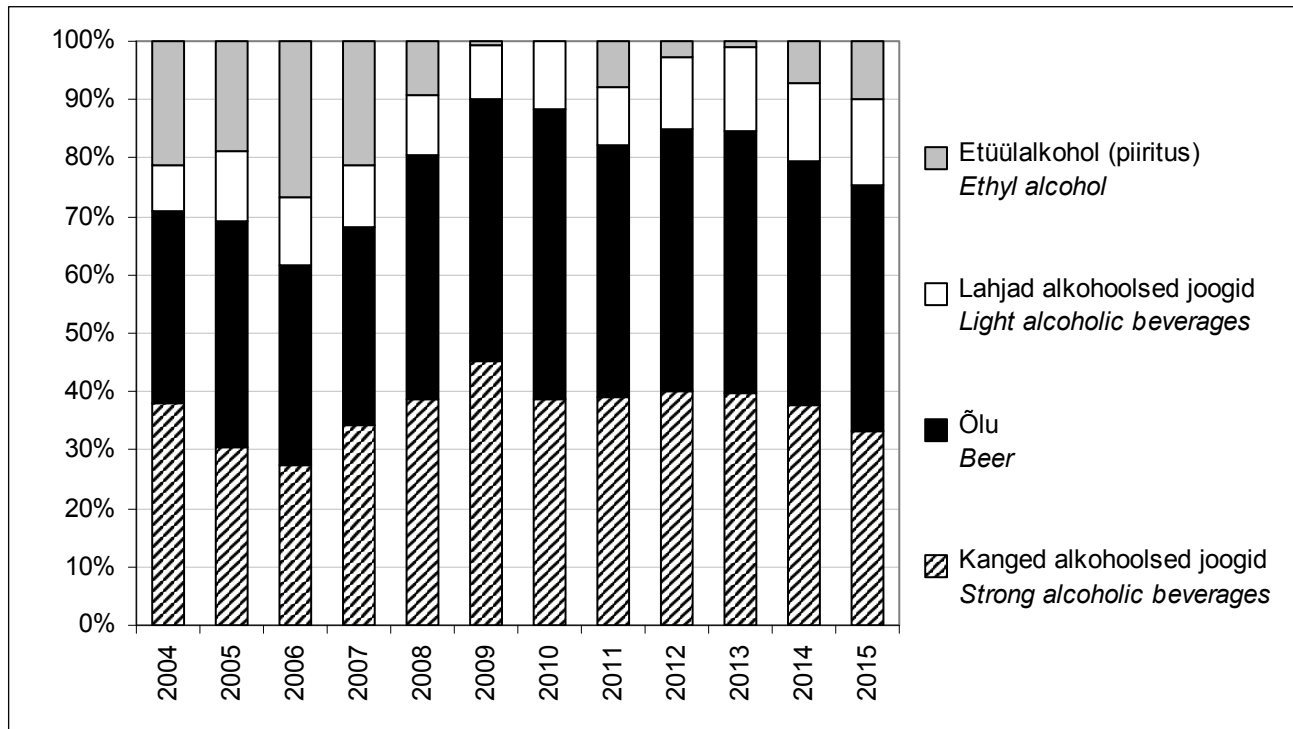
Tabel 1. **Alkoholsete jookide tootmine 2004–2015**
Production of alcoholic beverages 2004–2015
 miljon liitrit - million litres

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkohoolsed joogid	18,7	15,7	16,6	20,9	17,3	18,2	14,2	17,2	18,1	18,0	19,6	15,4	Strong alcoholic beverages
viin	15,3	12,4	13,5	16,6	14,0	15,1	11,1	12,6	13,3	12,8	14,3	10,5	vodka
liköör	2,5	2,6	2,8	3,1	2,7	2,3	2,3	2,9	3,0	2,9	3,1	2,6	liqueur
muud	0,9	0,7	0,3	0,8	0,6	0,8	0,9	1,7	1,8	2,3	2,2	2,3	other
Õlu*	109,7	135,2	141,8	141,3	127,5	122,2	129,6	135,6	146,0	147,3	160,5	139,8	Beer*
lahja õlu	76,8	96,0	106,5	108,8	100,8	95,3	114,0	120,1	131,4	132,6	131,6	114,6	light beer
kange õlu	32,9	39,2	35,3	32,5	26,7	26,9	15,6	15,5	14,6	14,7	28,9	25,2	strong beer
Lahjad alkohoolsed joogid	20,8	32,5	41,5	40,2	28,9	20,7	24,3	24,2	31,9	38,0	39,5	38,9	Light alcoholic beverages
lahjad piirituse segujoogid	9,2	14,0	18,0	22,0	11,8	11,9	2,1	1,2	1,0	0,7	0,5	0,6	light mixed spirit-based beverages
lahjad kääritatud joogid	5,9	9,3	15,2	12,8	12,8	5,0	15,5	16,0	21,3	26,7	29,4	28,5	light fermented beverages
puuvilja- ja marjaveinid	5,7	9,2	8,3	5,4	4,3	3,8	6,7	7,0	9,6	10,6	9,6	9,8	fruit and berry wines
Etüülalkohol (piiritus)	4,0	3,7	6,1	4,9	1,6	0,1	0,0	1,3	0,5	0,2	1,4	1,7	Ethyl alcohol

* Lahja õlu ≤6%, kange õlu >6%
 Light beer ≤6%, strong beer >6%

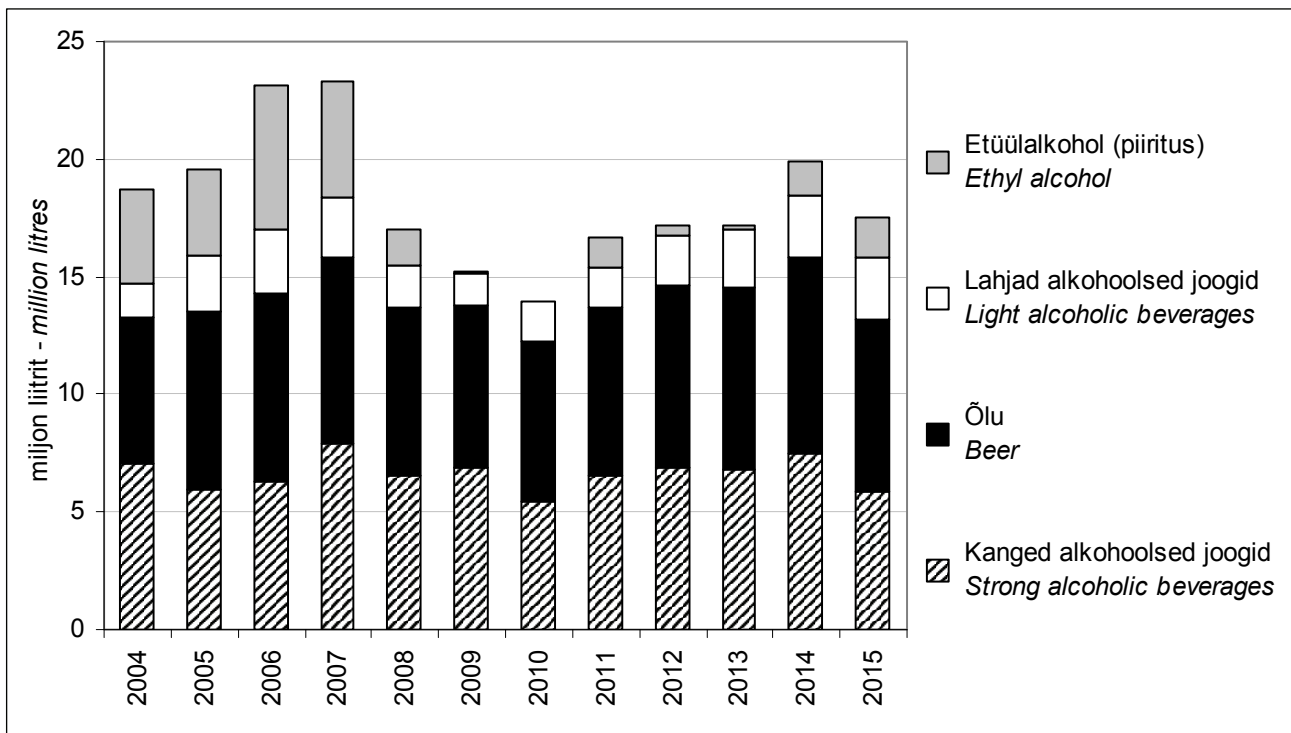
Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia

Joonis 1. **Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 2004–2015, 100% alkoholis**
Share of different alcoholic beverages in production 2004–2015, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia

Joonis 2. **Alkoholsete jookide tootmine 2004–2015, 100% alkoholis**
Production of alcoholic beverages in 2004–2015, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 2. **Alkoholsete jookide ekspordikäive 2004–2015***

*Export turnover of alcoholic beverages 2004–2015**

miljon € - million €

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	23,16	13,99	12,56	130,47	116,89	60,44	80,78	108,94	145,50	156,10	141,00	101,30	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	8,08	8,40	7,84	9,59	10,01	13,28	20,63	23,63	31,53	29,35	29,85	18,26	Beer
Viinamarjavein	1,71	3,89	3,34	14,60	14,36	13,69	14,81	15,34	13,62	13,15	14,99	14,43	Wine
Vermut	0,08	0,07	0,08	0,12	0,12	0,19	0,22	0,28	0,19	0,25	0,19	0,23	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	2,58	6,19	8,45	10,55	9,08	8,28	9,05	14,81	13,69	14,86	14,82	14,14	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol (piiritus)	1,19	0,93	2,24	1,50	0,80	0,00	0,01	0,67	0,34	0,07	0,26	0,93	Ethyl alcohol

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*

Tabel 3. **Alkoholsete jookide koguseline eksport 2004–2015***

*Export volume of alcoholic beverages 2004–2015**

miljon liitrit - million litres

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	5,5	4,1	3,5	15,7	15,8	11,8	13,6	17,2	21,0	20,2	26,0	19,3	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	26,9	23,1	21,0	24,3	20,7	26,2	44,8	48,0	55,3	49,5	60,1	42,9	Beer
Viinamarjavein	0,5	1,3	1,4	4,5	3,5	4,0	4,7	5,2	4,3	3,8	3,9	3,6	Wine
Vermut	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	1,4	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	6,6	16,5	18,9	21,0	13,6	10,5	13,6	18,0	17,2	16,1	16,7	17,0	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol (piiritus)	1,9	1,6	3,5	1,8	0,9	0,0	0,0	0,7	0,2	0,1	0,2	0,9	Ethyl alcohol

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportida
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*

Tabel 4. Alkohoolsete jookide impordikäive 2004–2015*
*Import turnover of alcoholic beverages 2004–2015**
 miljon € - million €

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	24,32	39,44	34,43	148,61	142,30	68,30	97,79	130,02	171,80	172,40	171,60	119,50	<i>Strong alcoholic beverages <80%</i>
Õlu	12,49	7,30	7,23	9,66	10,37	11,87	16,92	20,64	24,97	23,48	20,38	20,49	<i>Beer</i>
Viinamarjavein	21,32	26,87	28,15	39,75	47,2	39,99	46,39	52,81	56,60	60,98	63,35	63,67	<i>Wine</i>
Vermut	0,98	1,00	1,27	1,36	1,36	0,96	1,22	1,19	1,22	1,50	1,47	1,04	<i>Vermouth</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	13,39	15,51	16,96	18,62	20,39	18,41	20,23	30,90	24,35	24,91	21,46	19,53	<i>Light alcoholic beverages</i>
Etüülalkohol (piiritus)	2,95	1,78	1,76	2,69	2,77	2,81	2,16	1,96	2,65	2,80	3,51	3,35	<i>Ethyl alcohol</i>

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*

Tabel 5. Alkohoolsete jookide koguseline import 2004–2015*
*Import volume of alcoholic beverages 2004–2015**
 miljon liitrit - million litres

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	10,4	12,5	16,3	30,0	29,1	23,9	22,0	30,7	32,7	28,7	34,3	24,7	<i>Strong alcoholic beverages <80%</i>
Õlu	27,0	13,5	13,6	16,8	15,7	19,2	40,7	39,4	42,0	39,2	30,7	28,1	<i>Beer</i>
Viinamarjavein	10,8	13,0	13,3	15,9	17,4	16,7	19,5	21,8	22,2	23,6	23,1	22,7	<i>Wine</i>
Vermut	0,5	0,5	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	<i>Vermouth</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	27,6	22,3	22,4	25,8	27,9	26,8	29,2	41,3	31,6	28,9	24,8	22,6	<i>Light alcoholic beverages</i>
Etüülalkohol (piiritus)	5,1	3,0	3,2	4,1	3,1	4,7	3,2	2,3	3,2	3,6	4,7	4,4	<i>Ethyl alcohol</i>

* Enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
The data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*

Tabel 6. **Alkoholsete jookide ekspordihinnad 2004–2015***Export prices of alcoholic beverages 2004–2015*

€/liiter - €/litre

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	4.24	3.43	3.60	8.31	7.40	5.12	5.95	6.33	6.93	7.74	5.42	5.25	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0.30	0.36	0.37	0.39	0.48	0.51	0.46	0.49	0.57	0.59	0.50	0.43	Beer
Viinamarjavein	3.33	2.99	2.34	3.23	4.07	3.46	3.14	2.98	3.18	3.43	3.84	4.02	Wine
Vermut	2.00	1.15	1.60	1.71	2.00	1.35	1.21	1.56	2.41	2.70	2.28	3.39	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	0.39	0.37	0.45	0.50	0.67	0.79	0.67	0.82	0.80	0.92	0.89	0.83	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol (piiritus)	0.63	0.58	0.65	0.82	0.88	0.00	0.00	0.99	1.39	0.75	1.08	1.02	Ethyl alcohol

... Andmeid ei kogutud - *Data not available*

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*Tabel 7. **Alkoholsete jookide impordihinnad 2004–2015***Import prices of alcoholic beverages 2004–2015*

€/liiter - €/litre

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	2.34	3.16	2.11	4.95	4.89	2.86	4.44	4.23	5.25	6.02	4.99	4.83	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0.46	0.54	0.53	0.58	0.66	0.62	0.42	0.52	0.59	0.60	0.66	0.73	Beer
Viinamarjavein	1.97	2.07	2.12	2.50	2.71	2.39	2.38	2.43	2.55	2.58	2.74	2.81	Wine
Vermut	1.96	2.00	1.76	2.03	2.27	1.88	1.97	1.86	1.94	2.22	2.20	1.87	Vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	0.48	0.70	0.76	0.72	0.73	0.69	0.69	0.75	0.77	0.86	0.87	0.87	Light alcoholic beverages
Etüülalkohol (piiritus)	0.58	0.59	0.55	0.66	0.89	0.60	0.69	0.85	0.84	0.77	0.75	0.77	Ethyl alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet; Eurostat

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia; Eurostat*

1.3. Müük siseturul

Sales in the domestic market

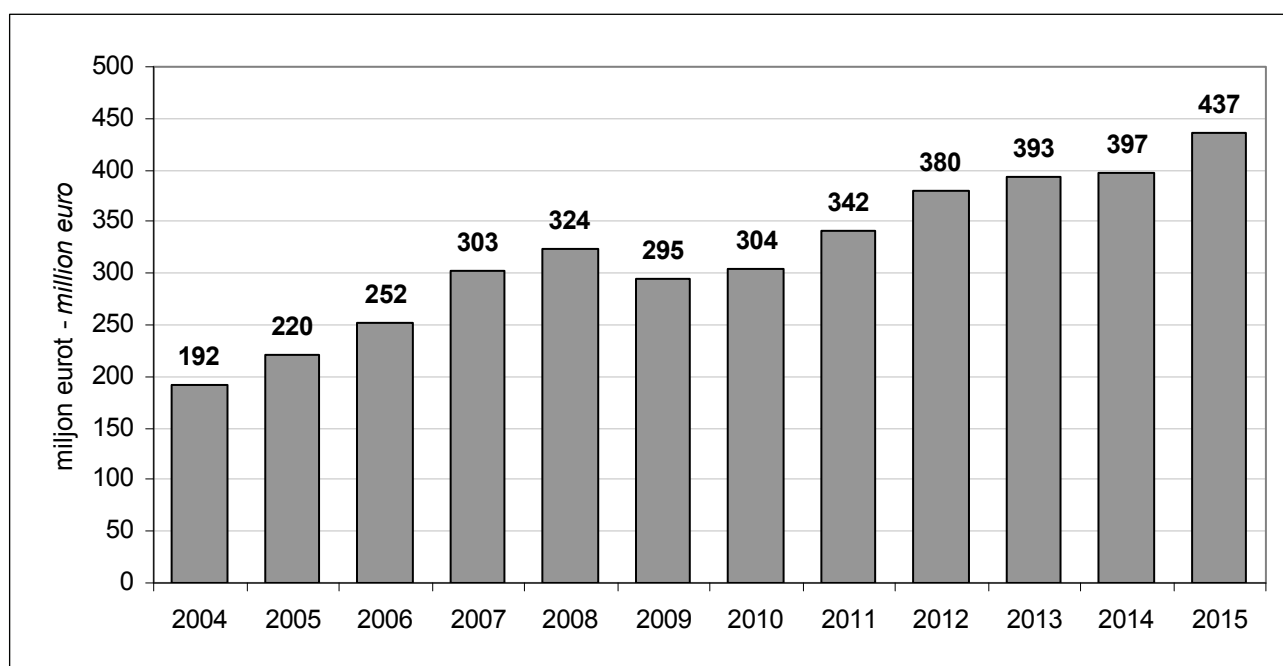
Tabel 8. Riiklikus statistikas registreeritud müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 2004–2015
Sales in the domestic market registered in statistics (including purchases by tourists) 2004–2015
miljon liitrit - million litres

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkohoolsed joogid	18,7	18,8	20,2	23,9	21,9	18,5	16,8	19,4	19,9	20,8	19,7	18,3	Strong alcoholic beverages
viin	12,8	11,8	13,4	16,1	15,5	13,8	11,1	12,0	12,5	13,6	12,8	12,0	vodka
muud	5,9	7,0	6,8	7,8	6,4	4,7	5,7	7,4	7,4	7,1	6,9	6,3	other
Õlu	109,8	125,6	134,4	133,8	122,5	115,2	125,4	127,1	130,7	135,5	130,3	125,9	Beer
Viinamarjavein ja vermut	10,8	12,1	12,5	12,0	14,4	13,1	15,3	17,1	18,5	19,9	19,8	19,8	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	39,5	33,2	39,7	41,4	40,1	33,0	33,7	40,5	41,9	43,8	42,8	39,2	Light alcoholic beverages
lahjad piirituse segujoogid	22,7	19,6	27,1	30,5	28,0	22,2	21,0	28,0	17,0	7,5	5,8	5,9	light mixed spirit-based beverages
lahjad kääritatud joogid	7,4	7,2	10,0	8,0	7,9	7,3	9,3	12,4	23,4	32,0	32,5	29,6	light fermented beverages
puuvilja- ja marjaveinid	9,4	6,4	2,6	2,9	4,2	3,5	3,4	0,1	1,5	4,3	4,4	3,7	fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut; Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia

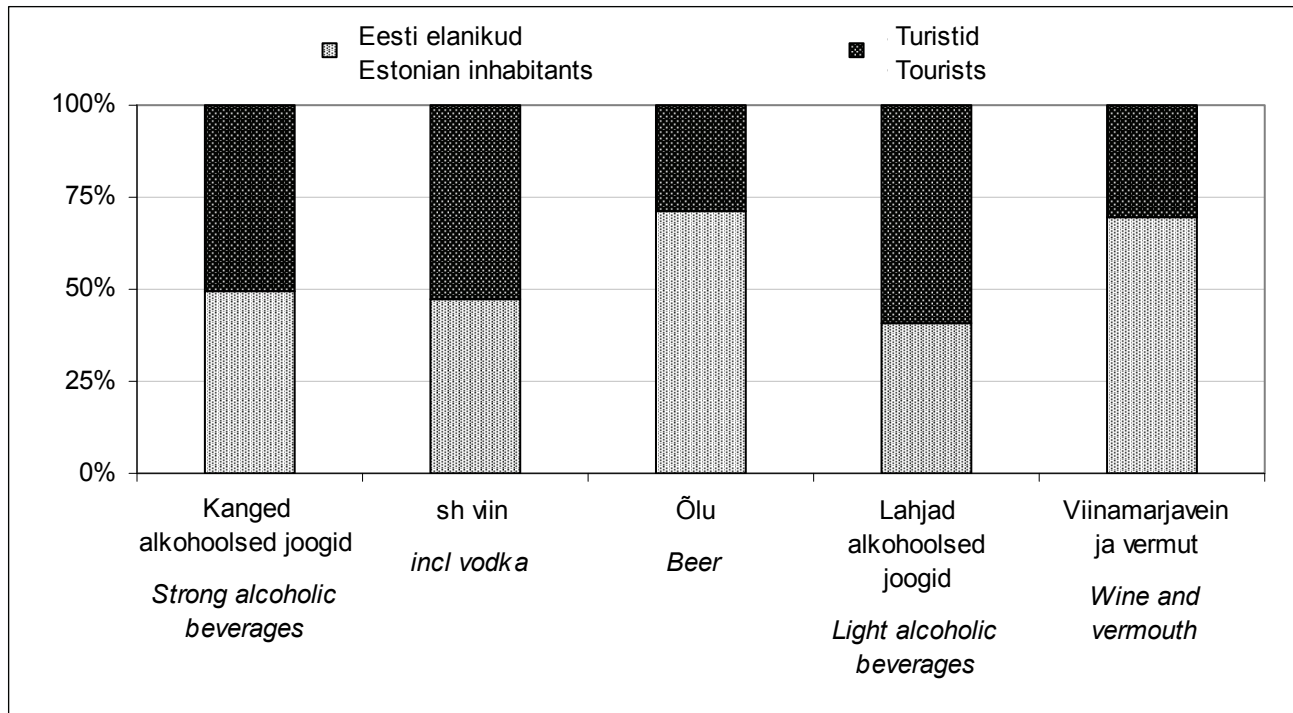
Joonis 3. Alkohoolsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2004–2015
Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2004–2015

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistics Estonia

Joonis 4. **Legaalse alkoholimüügi jagunemine Eesti elanike ja turistide vahel jookide lõikes 2015. a**
Distribution of legal alcohol sales between Estonian inhabitants and tourists by types of beverages 2015
 % müüdüd alkoholist - % of alcohol sold

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 9. **Õlle keskmised jaehinnad kauplustes 2007–2015**

Average retail prices of beer 2007–2015

€/liiter - €/litre

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Eesti	1.24	1.52	1.64	1.70	1.82	1.94	1.94	1.98	2.16	Estonia
lahja õlu <6%	1.24	1.48	1.58	1.64	1.74	1.90	1.86	1.92	2.10	light beer<6%
kange õlu >6%	1.24	1.54	1.72	1.76	1.92	1.98	2.00	2.08	2.24	strong beer>6%
Tallinn	1.26	1.52	1.68	1.70	1.84	1.94	1.94	2.00	2.16	Tallinn
lahja õlu <6%	1.26	1.50	1.62	1.62	1.74	1.90	1.90	1.92	2.10	light beer<6%
kange õlu >6%	1.24	1.54	1.76	1.82	1.94	1.98	2.02	2.08	2.26	strong beer>6%

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 10. **Viina keskmised jaehinnad kauplustes 2007–2015**

Average retail prices of vodka 2007–2015

€/liiter - €/litre

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Eesti	7.76	9.50	9.90	10.80	10.90	11.92	12.70	12.90	14.20	Estonia
madalam hinnaklass	6.60	8.12	8.38	9.26	9.10	9.98	10.82	11.02	11.70	lower price category
keskmise hinnaklass	9.56	11.74	12.36	12.66	12.94	13.78	14.58	15.14	16.66	medium price category
Tallinn	7.78	9.42	9.92	10.78	11.06	12.00	12.72	12.62	13.80	Tallinn
madalam hinnaklass	6.60	8.06	8.32	9.02	9.00	9.90	10.76	10.92	11.54	lower price category
keskmise hinnaklass	9.64	11.56	12.40	12.84	13.10	13.74	14.24	14.76	16.22	medium price category

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 11. Kodumaiste alkoholsete jookide keskmised jaehinnad 2007–2015

Average retail prices of alcohol produced in Estonia 2007–2015

€/pudel - €/bottle

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Viin 40% maitsestatamata, 0,5 l klaaspudel	3.88	4.75	4.95	5.40	5.45	5.96	6.35	6.45	7.10	Vodka 40% not flavoured, 0,5 l glass bottle
madalam hinnaklass	3.30	4.06	4.19	4.63	4.55	4.99	5.41	5.51	5.85	lower price category
keskmine hinnaklass	4.78	5.87	6.18	6.33	6.47	6.89	7.29	7.57	8.33	medium price category
Liköör, 0,5 l klaaspudel	4.54	5.19	5.47	5.84	5.96	6.27	6.59	6.75	7.81	Liqueur, 0,5 l glass bottle
marjaliköör 21%	3.39	3.85	4.09	4.34	4.33	4.47	4.68	4.91	5.37	berry liqueur 21%
kange liköör 40–45%	6.26	7.01	7.31	7.78	7.65	8.43	8.89	9.14	10.91	strong liqueur 40–45%
kreemliköör 16–17%	4.96	5.59	5.80	5.94	6.10	6.14	6.45	6.64	7.41	cream liqueur 16–17%
Džinn 38–40%, 0,5 l klaaspudel	4.96	5.59	5.80	5.94	6.71	7.08	7.41	7.92	8.71	Gin 38–40%, 0,5 l glass bottle
Õlu, 0,5 l klaaspudel	0.62	0.76	0.82	0.85	0.91	0.97	0.97	0.99	1.08	Beer, 0,5 l glass bottle
lahja õlu ≤6%	0.62	0.74	0.79	0.82	0.87	0.95	0.93	0.96	1.05	light beer ≤6%
kange õlu >6%	0.62	0.77	0.86	0.88	0.96	0.99	1.00	1.04	1.12	strong beer >6%
Siider, 1,5 l plastpudel	2.00	2.31	2.35	2.42	2.70	2.81	2.82	2.95	3.09	Cider, 0,5 l plastic bottle
Marjavein 11–14%, 0,5 l klaaspudel	2.10	2.56	2.64	2.87	2.86	3.04	3.35	3.67	3.78	Berry wine 11–14%, 0,5 l glass bottle

Allikas: Hinnainfo, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Price Information, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 12. Legaalse ja illegaalse alkoholi keskmised hinnad 2007–2015

Average prices of legal and illegal alcohol 2007–2015

€/liiter - €/litre

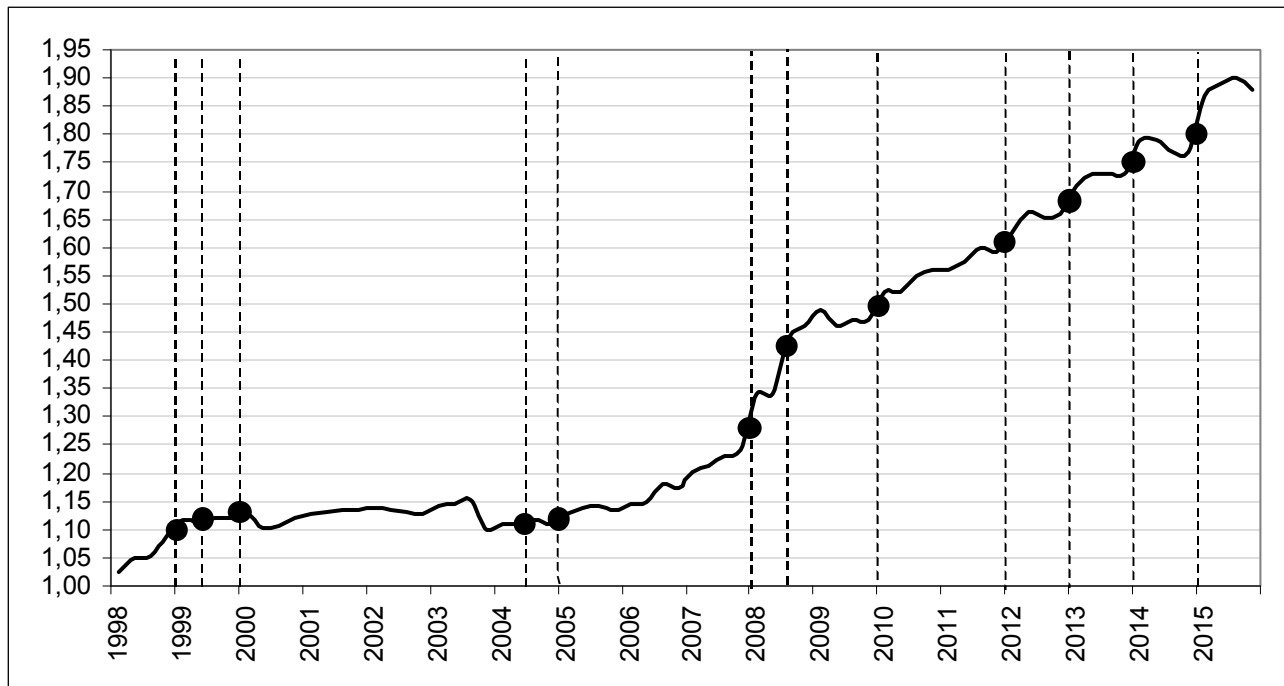
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Legaalne Eesti viin, keskmine hinnaklass	10.07	11.74	12.36	12.66	12.94	13.78	14.58	15.14	16.66	Legal Estonian vodka, medium price category
Legaalne Eesti viin, madalam hinnaklass	7.29	8.12	8.38	9.26	9.10	9.98	10.82	11.02	11.70	Legal Estonian vodka, lower price category
Salaviin	4.50	6.39	5.88	6.26	7.36	7.98	7.64	7.70	9.50	Illegal vodka
Salapiiritus	4.99	4.79	6.77	6.07	6.51	6.12	6.11	...	...	Illegal spirits
Puskar	2.67	4.35	3.45	3.83	4.86	4.96	...	...	...	Homebrew
Aktsiis (viin 40%)	3.90	4.73	5.18	5.69	5.69	5.96	6.26	6.57	7.56	Excise duty (vodka 40%)

... Andmed puuduvad - Data not available

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

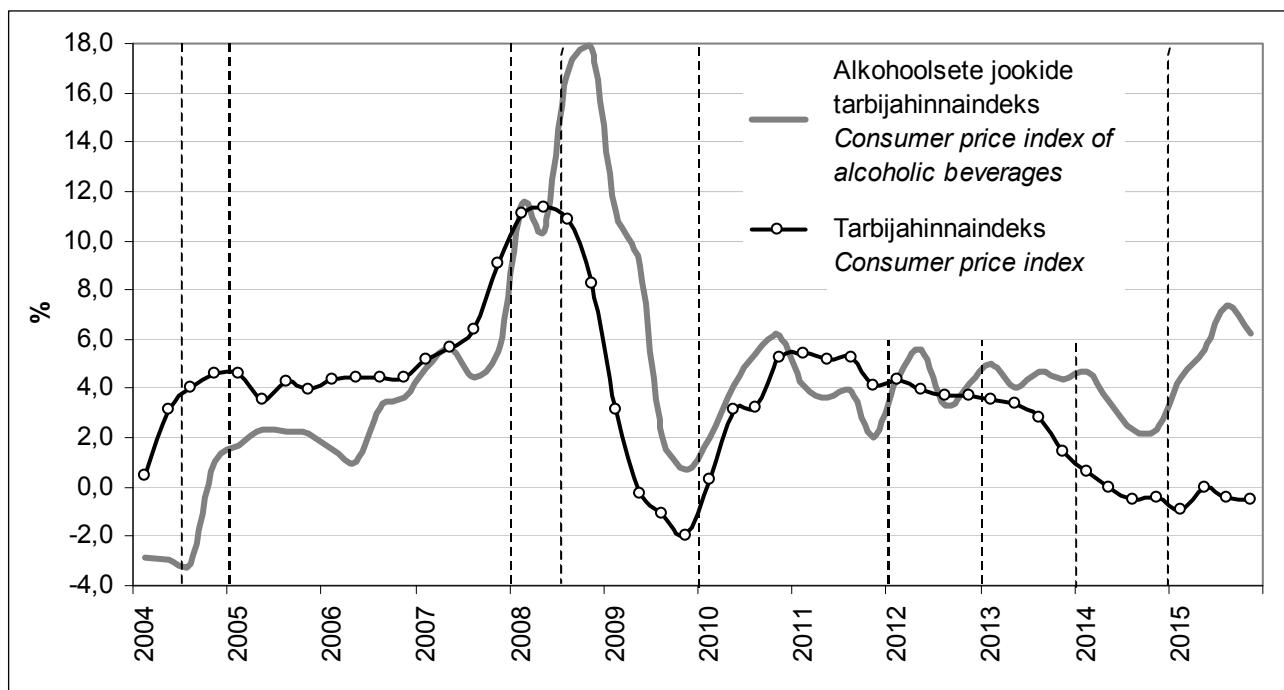
Joonis 5. Alkohoolsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2015 (1997=1)
 Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2015 (1997=1)

--- Jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 14
 Lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 14

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 6. Alkohoolsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 2004–2015
 Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 2004–2015
 kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga - growth compared to the same period of the previous year

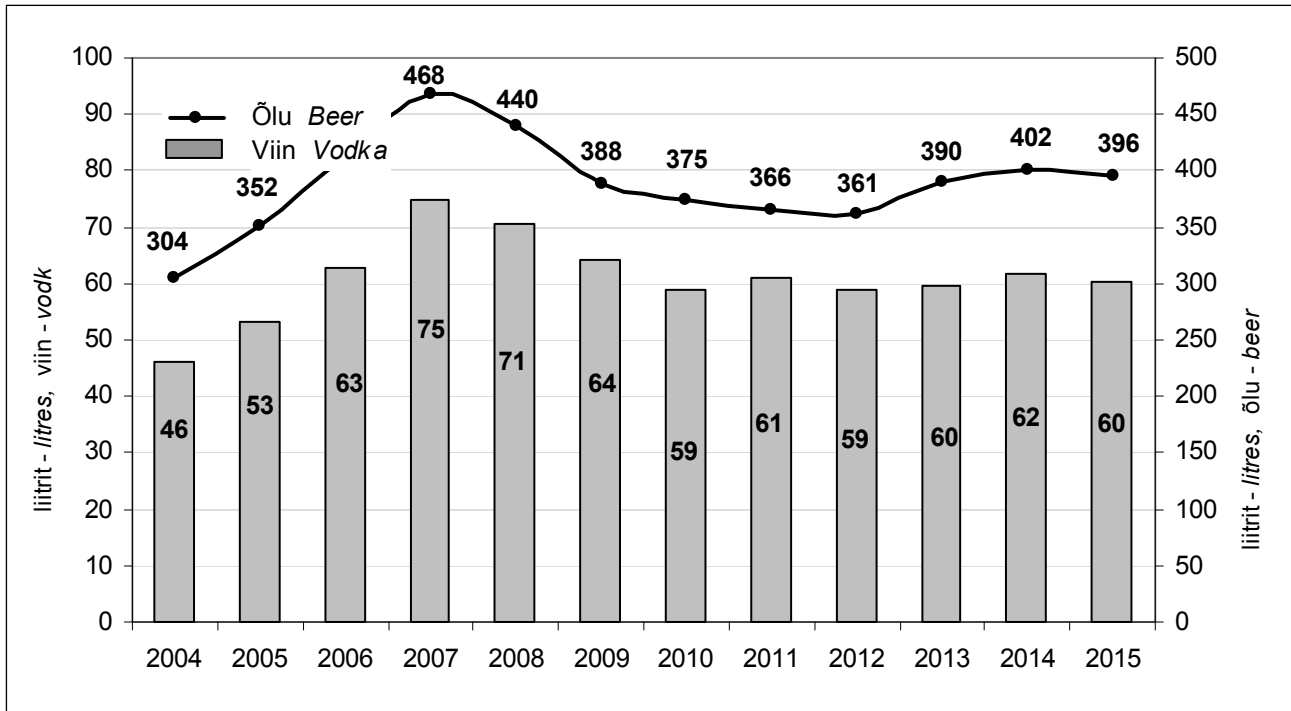

--- Jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 14
 Lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 14

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 7. **Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2004–2015***Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2004–2015*

keskmise netokuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga*

*average net monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka**

* Eesti aasta keskmine kodumaise viina ja õlle jaehind
Annual average price of domestic vodka and beer in Estonia

Allikad: Hinnainfo, Eesti Konjunkturiinstituut; Statistikaamet

Sources: Price Information, Estonian Institute of Economic Research; Statistics Estonia

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 13. **Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja aktsiisi alammäärad Euroopa Liidus**
Alcohol excise duty rates in Estonia and minimum excise levels in EU

€

	Ühik Unit	Eesti aktsiisimäärad ja nende kehtimahakkamine Excise duty rates in Estonia and their entry into force						Aktsiisi alammäär EU-s Minimum excise duty in EU	
		01.01.2010	01.02.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015	01.02.2016		
Vein Wine	100 liitrit 100 litres	≤6%	31.70	33.30	34.97	36.71	42.22	48.55	0.00
		>6%	73.11	76.80	80.64	84.67	97.37	111.98	
Kääritatud joogid Fermented alcoholic beverages	100 liitrit 100 litres	≤6%	31.70	33.30	34.97	36.71	42.22	48.55	0.00
		>6%	73.11	76.80	80.64	84.67	97.37	111.98	
Õlu Beer	etanolii 1 mahuprotsendi kohta 100 liitris per 1% of ethyl alcohol by volume in 100 litres		5.43	5.70	6.00	6.28	7.22	8.30	1.87
			2.72*	2.85*	3.00*	3.14*	3.61*	4.15*	
Vahetoode Intermediate product	100 liitrit 100 litres		156.20	164.00	172.20	180.81	207.93	239.12	45.00
Muu alkohol Other alcohol	100 liitri 100% alkoholi kohta per 100 litres of 100% alcohol		1 418.84	1 490.00	1 565.00	1 643.00	1 889.00	2172.00	550.00

* Tootmismahu kuni 300 000 liitrit aastas korral - In case production remains below 300 000 litres per year

Allikas: Rahandusministeerium

Source: Ministry of Finance

Tabel 14. **Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 2004–2015**
Alcohol excise revenue received by the state budget 2004–2015
miljon € - million €

	Maksud kokku*	Aktsiisid	Alkoholi- aktsiis	Alkoholiaktsiisi osakaal aktsiisilaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal kogu maksulaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal riigi tuludes, %	Alkoholiaktsiisi laekumine elaniku kohta, €
	Total tax revenue*	Excise revenue	Alcohol excise revenue	Share of alcohol excise in excise revenue, %	Share of alcohol excise in total tax revenue, %	Share of alcohol excise in total state revenue, %	Alcohol excise revenue per capita, €
2004	2 508,92	335,15	108,01	32,2	4,3	4,1	79,06
2005	2 933,29	416,96	123,80	29,7	4,2	4,1	91,11
2006	3 528,50	449,30	133,58	29,7	3,8	3,6	98,90
2007	4 328,03	523,76	147,89	28,2	3,4	2,8	110,13
2008	4 497,40	573,35	155,56	27,1	3,5	2,9	116,22
2009	4 076,28	627,48	160,42	25,6	3,9	2,9	120,10
2010	4 045,61	666,28	165,21	24,8	4,1	2,9	123,91
2011	4 342,12	716,97	178,58	24,9	4,1	3,0	134,31
2012	5 787,47	776,24	195,28	25,2	3,4	2,6	147,36
2013	6 140,42	792,77	209,00	26,4	3,4	2,7	158,31
2014	6 644,63	836,02	220,03	26,3	3,3	2,8	167,19
2015	7 127,77	872,96	222,05	25,4	3,1	2,8	169,08

* Alates 2012. aastast on riigi maksutulude arvestuse meetoodika muutunud
From 2012 onwards, the accounting method of state income tax has changed

Allikad: Rahandusministeerium; Statistikaamet

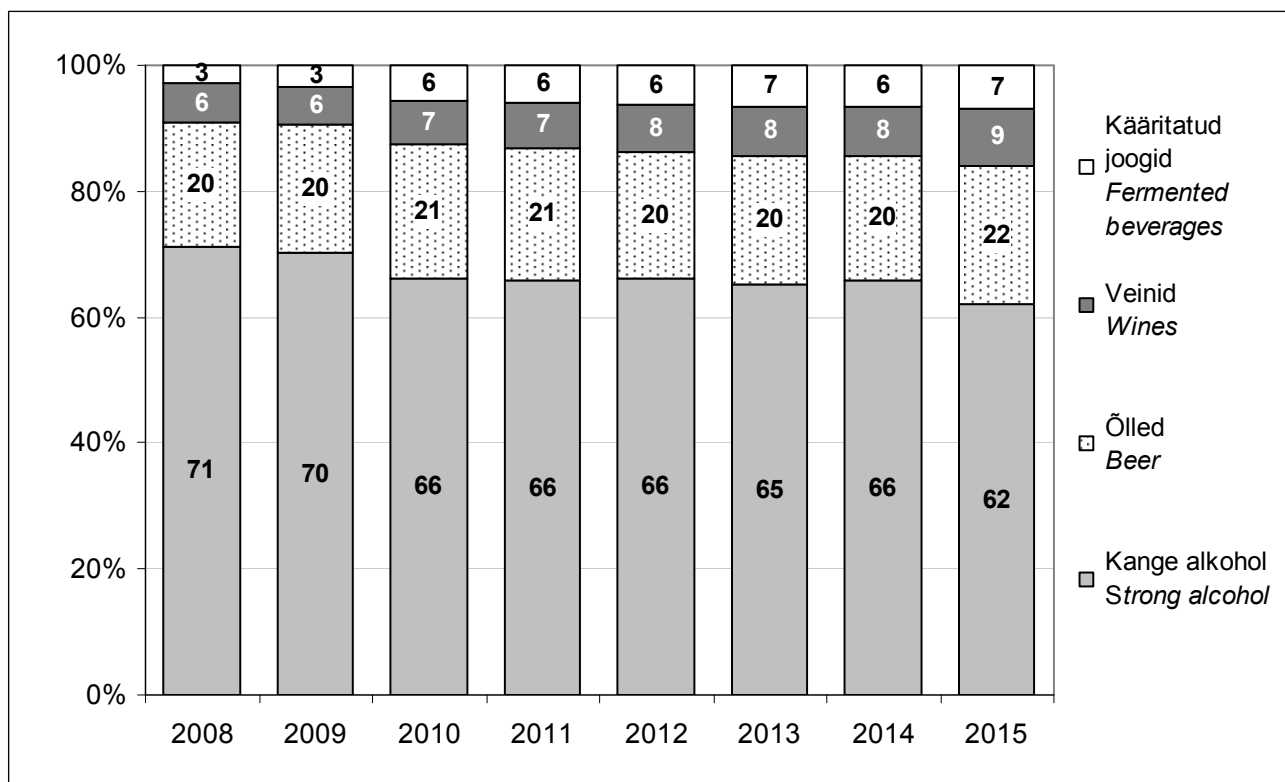
Sources: Ministry of Finance; Statistics Estonia

Tabel 15. **Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud alkoholiaktsiis 2007–2015**
Alcohol excise revenues recieved from various alcohol beverages 2007–2015
 miljon € - million €

	Kange alkohol <i>Ethyl alcohol</i>	Õlu <i>Beer</i>	Vein <i>Wine</i>	Kääritatud joogid <i>Fermented beverages</i>	Vahetoode <i>Intermediate products</i>	Kokku <i>Total</i>
2007	106,97	27,15	8,97	3,93	0,87	147,89
2008	109,86	30,60	9,70	4,43	0,97	155,56
2009	111,85	32,52	9,62	5,58	0,85	160,42
2010	108,65	35,24	11,24	9,16	0,92	165,21
2011	117,03	36,98	12,78	10,65	1,14	178,58
2012	128,29	38,97	14,67	12,23	1,12	195,28
2013	135,74	42,03	16,08	13,95	1,20	209,00
2014	144,10	43,06	17,33	14,20	1,34	220,03
2015	137,03	48,38	19,98	15,25	1,41	222,05

Allikad: Rahandusministeerium
 Sources: Ministry of Finance

Joonis 8. **Erinevatelt alkoholsetelt jookidelt laekunud aktsiiside jagunemine 2008–2015**
Share of received excise taxes from different alcoholic beverages 2008–2015

Allikad: Rahandusministeerium
 Sources: Ministry of Finance

Tabel 16. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes*
*Number of registered alcohol sales points by local municipalities**

	Müügikohti kokku		Jae		Hulgi		Toitlustusasutused		
	Total number of sales points		Retail		Wholesale		Restaurants, pubs, cafés etc.		
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	
Harju maakond	2 954	3753	948	1254	424	665	1 582	1834	Harju county
Tallinn	2 286	2963	643	869	293	551	1 350	1543	Tallinn
Hiiu maakond	78	71	21	19	8	7	49	45	Hiiu county
Ida-Viru maakond	616	514	310	225	32	38	274	251	Ida-Viru county
Narva	213	188	114	92	17	22	82	74	Narva
Kohtla-Järve	99	92	59	37	5	6	35	49	Kohtla-Järve
Jõgeva maakond	144	123	85	66	3	2	56	55	Jõgeva county
Järva maakond	145	120	77	62	9	7	59	51	Järva county
Lääne maakond	172	153	66	60	3	6	103	87	Lääne county
Lääne-Viru maakond	287	380	138	229	20	27	129	124	Lääne-Viru county
Põlva maakond	129	129	75	73	6	8	48	48	Põlva county
Pärnu maakond	575	511	251	195	18	25	306	291	Pärnu county
Pärnu	376	309	133	98	17	21	226	190	Pärnu
Rapla maakond	153	147	96	73	7	10	50	64	Rapla county
Saare maakond	255	247	116	109	11	10	128	128	Saare county
Tartu maakond	577	639	235	254	46	54	296	331	Tartu county
Tartu	405	435	142	152	36	38	227	245	Tartu
Valga maakond	179	154	92	68	5	5	82	81	Valga county
Viljandi maakond	208	175	112	87	10	10	86	78	Viljandi county
Viljandi	98	88	41	39	4	6	53	43	Viljand
Võru maakond	192	180	102	94	7	6	83	80	Võru county
Kokku	6 664	7296	2 724	2868	609	880	3 331	3 548	Total

* Alkoholi müügiga seotud registreeringud seisuga 20.05.2015 ja 27.04.2016
Registrations related to alcohol sales as of 20.05.2015 and 27.04.2016

Allikas: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
 Source: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications

Tabel 17. **Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta***
*Number of registered alcohol sales points per 1000 inhabitants**

	Rahvaarv <i>Population</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	576 265	2,2	3,2	6,5	<i>Harju county</i>
Tallinn	423 420	2,1	3,6	7,0	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	9 348	2,0	4,8	7,6	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	146 506	1,5	1,7	3,5	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	58 204	1,6	1,3	3,2	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	35 928	1,0	1,4	2,6	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	31 298	2,1	1,8	3,9	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	30 709	2,0	1,7	3,9	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	24 580	2,4	3,5	6,2	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	59 467	3,9	2,1	6,4	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	28 218	2,6	1,7	4,6	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	82 997	2,3	3,5	6,2	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	39 828	2,5	4,8	7,8	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	34 148	2,1	1,9	4,3	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	33 481	3,3	3,8	7,4	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	145 003	1,8	2,3	4,4	<i>Tartu county</i>
Tartu	93 687	1,6	2,6	4,6	<i>Tartu</i>
Valga maakond	30 524	2,2	2,7	5,0	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	47 853	1,8	1,6	3,7	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	17 860	2,2	2,4	4,9	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	33 973	2,8	2,4	5,3	<i>Võru county</i>
Kokku	1 314 370	2,2	2,7	5,6	<i>Total</i>

* Alkoholi müügiga seotud registreeringute põhjal, seisuga 27.04.2016
According to registrations related to alcohol sales as of 27.04.2016

** Sisaldab ka hulgimüügi kohti – *Includes wholesale points*

Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet
Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Tabel 18. Registreeritud alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta*
 Number of registered alcohol sales points per 10 km² *

	Pindala km ² Area in km ²	Jaemüügikohad Retail sales points	Toitlustusasutused Restaurants, pubs, cafés etc	Kokku** Total**	
Harju maakond	4 333	2,9	4,2	8,7	Harju county
Tallinn	158	54,9	97,5	187,2	Tallinn
Hiiu maakond	1 023	0,2	0,4	0,7	Hiiu county
Ida-Viru maakond	3 364	0,7	0,7	1,5	Ida-Viru county
Narva	85	10,8	8,7	22,1	Narva
Kohtla-Järve	42	8,8	11,7	21,9	Kohtla-Järve
Jõgeva maakond	2 604	0,3	0,2	0,5	Jõgeva county
Järva maakond	2 460	0,3	0,2	0,5	Järva county
Lääne maakond	2 383	0,3	0,4	0,6	Lääne county
Lääne-Viru maakond	3 628	0,6	0,3	1,0	Lääne-Viru county
Põlva maakond	2 165	0,3	0,2	0,6	Põlva county
Pärnu maakond	4 807	0,4	0,6	1,1	Pärnu county
Pärnu	32	30,6	59,4	96,6	Pärnu
Rapla maakond	2 980	0,2	0,2	0,5	Rapla county
Saare maakond	2 922	0,4	0,4	0,8	Saare county
Tartu maakond	2 993	0,8	1,1	2,1	Tartu county
Tartu	39	39,0	62,8	111,5	Tartu
Valga maakond	2 044	0,3	0,4	0,8	Valga county
Viljandi maakond	3 422	0,3	0,2	0,5	Viljandi county
Viljandi	15	26,0	28,7	58,7	Viljandi
Võru maakond	2 305	0,4	0,3	0,8	Võru county
Kokku	43 433	0,7	0,8	1,7	Total

* Alkoholi müügiga seotud registreeringute põhjal, seisuga 27.04.2016
 According registrations related to alcohol sales as of 27.04.2016

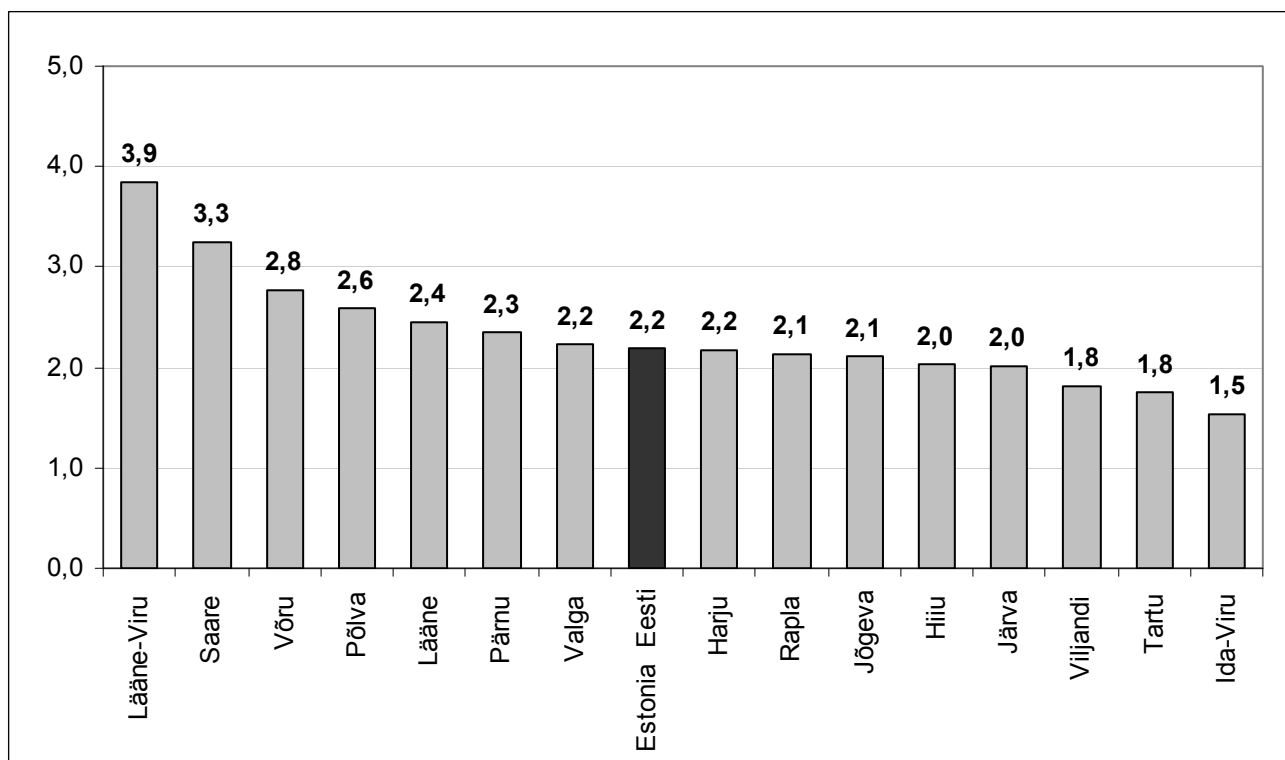
** Sisaldab ka hulgimüügi kohti – Includes wholesale points

Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet
 Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Joonis 9. Registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta

Number of registered retail sales points in counties per 1000 inhabitants

seisuga 27.04.2016 - as of 27.04.2016

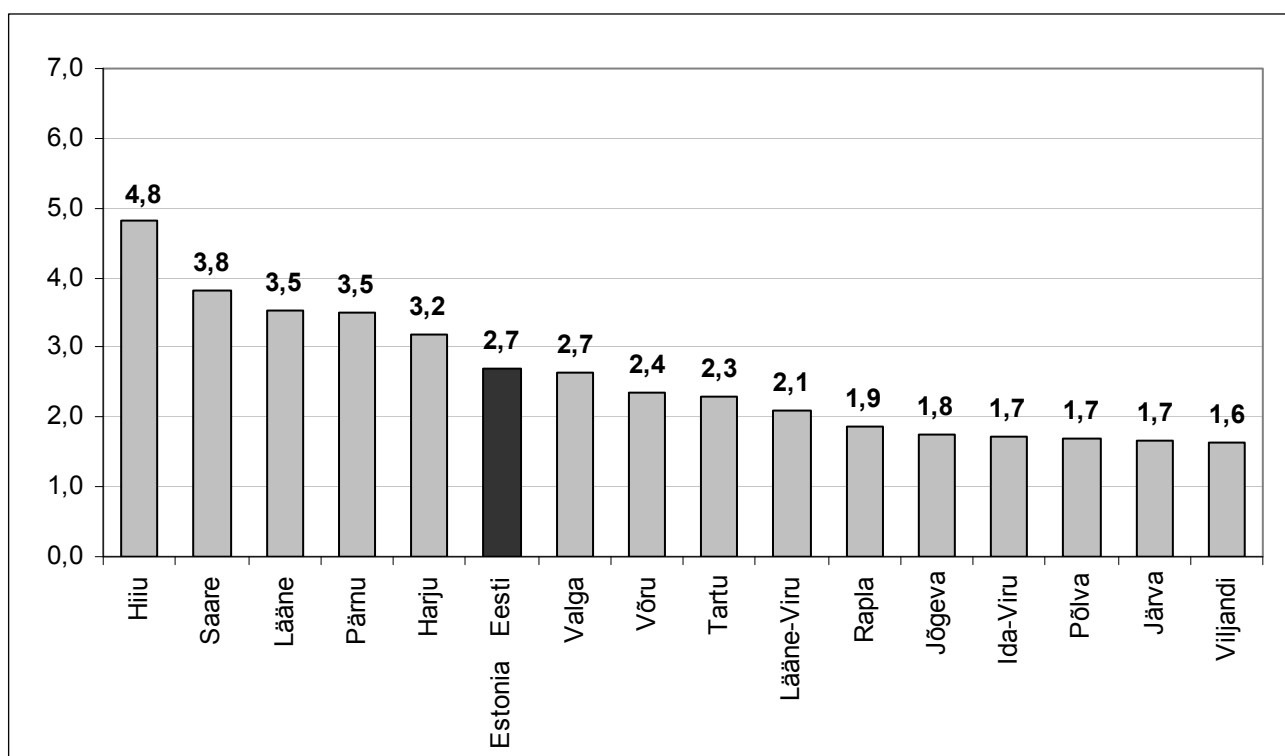
Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Joonis 10. Registreeritud alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta

Number of registered caterings selling alcohol in counties per 1000 inhabitants

seisuga 27.04.2016 - as of 27.04.2016

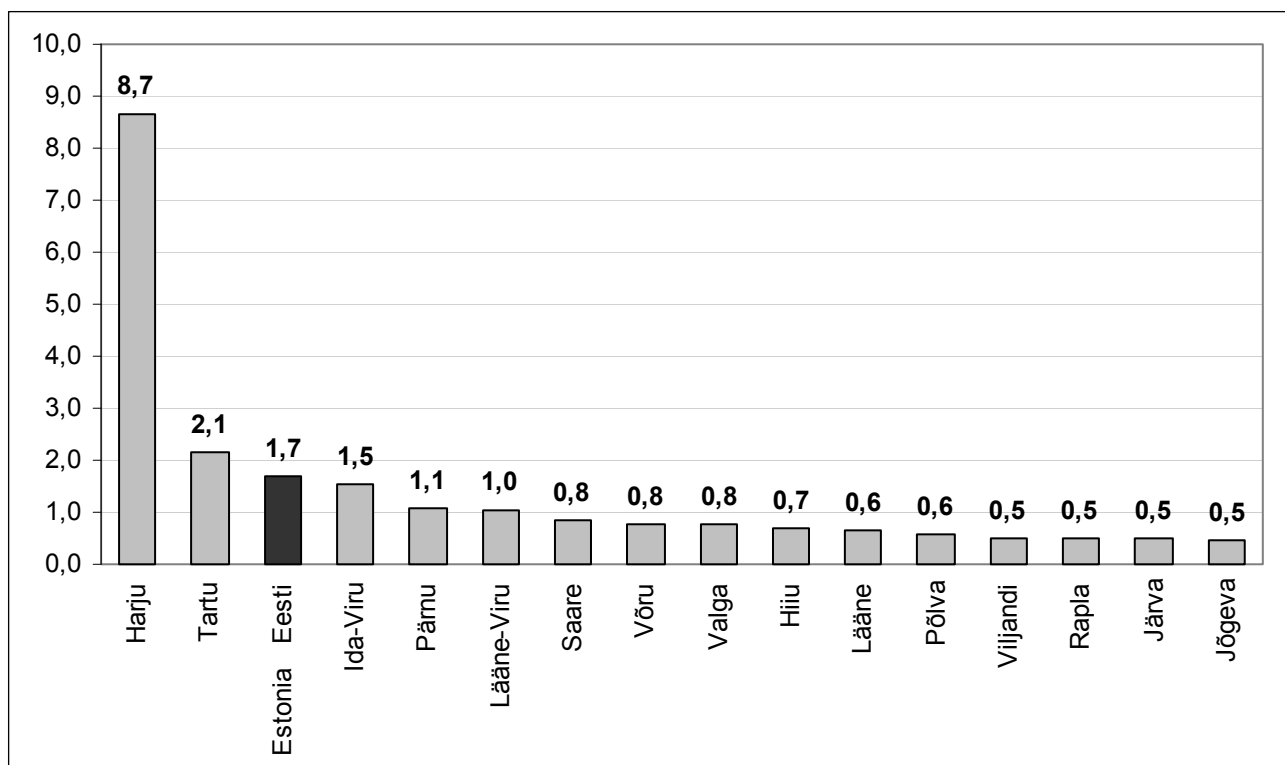

Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet

Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Joonis 11. **Registreeritud alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta**Number of registered alcohol sales points in counties per 10 km²

seisuga 27.04.2016 - as of 27.04.2016

Allikad: Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet
 Sources: Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Tabel 19. **Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2010–2015 (küsitluste tulemused)**

Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2010–2015 (survey results)

% vastajatest - % of respondents

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Elumajas või naabruses	87	88	83	86	86	85	<i>In the dwelling-house or neighbouring building</i>
Aega kulub kuni 30 min	10	10	14	11	12	12	<i>Up to 30 minutes</i>
Aega kulub üle 30 min	3	2	3	3	2	3	<i>More than 30 minutes</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 20. **Alkoholi tarbimine 2004–2015**
Consumption of alcohol 2004–2015
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita in 100% alcohol*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Legaalne müük	12,70	13,10	14,08	15,22	14,47	12,79	12,71	13,77	14,34	14,97	14,56	13,80	Legal sales
Turistide kaasaostud	3,64	2,86	2,77	2,36	2,32	2,64	3,02	3,61	4,00	4,76	4,72	4,65	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	...	...	0,58	0,70	0,60	0,64	0,67	0,73	0,82	0,91	0,99	0,94	Consumption by tourists in Estonia
Illegaalne müük	0,79	0,69	0,63	0,43	0,52	0,61	0,68	0,74	0,75	0,70	0,48	0,49	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	9,85	10,93	11,36	12,59	12,06	10,12	9,69	10,18	10,26	10,00	9,33	8,70	Total consumption by Estonian inhabitants*

... Andmeid ei kogutud - *Data not available*

* Tarbimine kokku võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
Total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 21. **Alkoholi tarbimine 2004–2015**
Consumption of alcohol 2004–2015
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Legaalne müük	15,07	15,52	16,57	17,88	16,99	15,03	14,97	16,27	16,96	17,75	17,29	16,40	Legal sales
Turistide kaasaostud	4,50	3,38	3,26	2,77	2,72	3,10	3,56	4,26	4,73	5,64	5,60	5,53	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	...	...	0,68	0,82	0,70	0,75	0,79	0,86	0,97	1,08	1,17	1,12	Consumption by tourists in Estonia
Illegaalne müük	0,94	0,82	0,74	0,51	0,61	0,71	0,80	0,88	0,88	0,83	0,57	0,58	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	11,51	12,96	13,38	14,79	14,18	11,90	11,42	12,02	12,14	11,86	11,09	10,34	Total consumption by Estonian inhabitants*

... Andmeid ei kogutud - *Data not available*

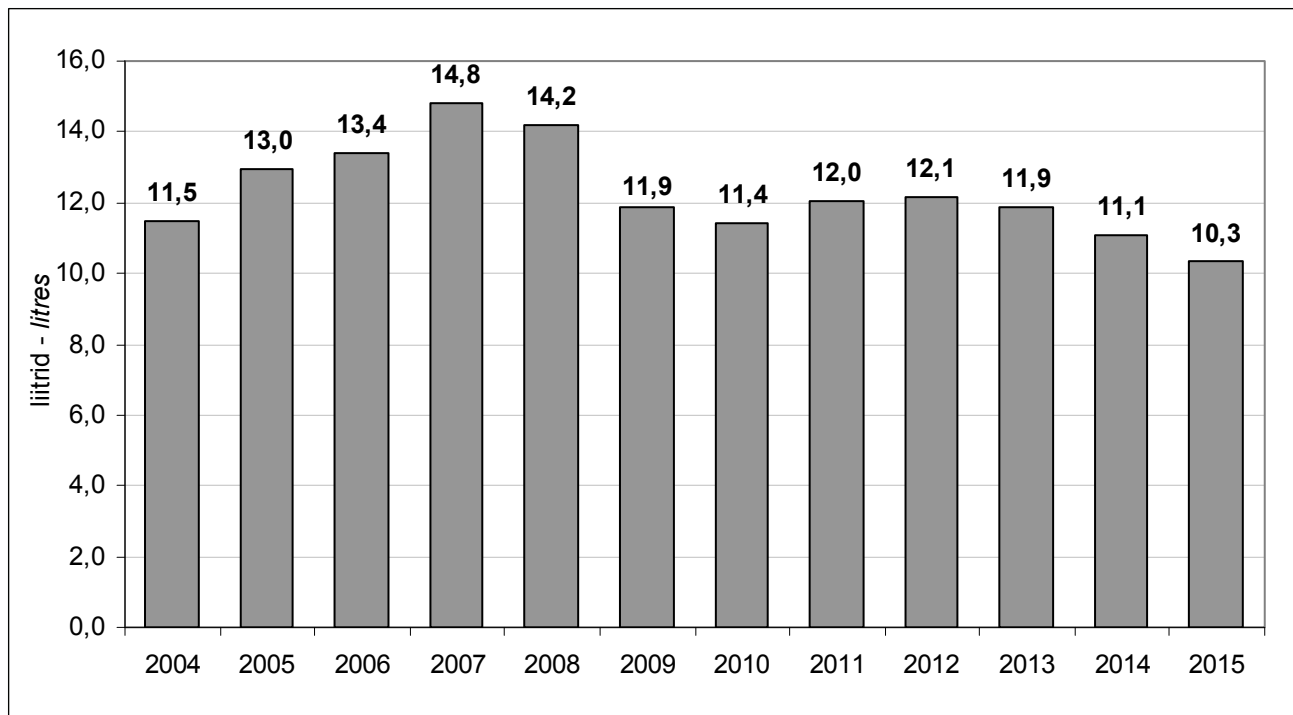
* Tarbimine kokku võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
Total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 12. **Alkoholi tarbimine 2004–2015***

*Consumption of alcohol 2004–2015**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

* Kuni 2006. puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 22. **Alkoholsete jookide tarbimine 2004–2015***

*Consumption of alcoholic beverages 2004–2015**

miljon liitrit - *million litres*

	2004	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkoholised joogid	15,20	15,90	16,50	20,10	18,10	14,30	12,50	13,78	13,30	13,06	11,74	10,46	<i>Strong alcoholic beverages</i>
Õlu	84,75	102,60	105,30	108,20	104,00	95,10	100,50	101,50	101,08	101,64	93,13	90,01	<i>Beer</i>
Lahjad alkoholised joogid	20,82	28,94	32,40	33,70	31,60	23,10	21,86	22,22	21,31	20,03	18,74	15,87	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	8,05	9,81	10,10	9,80	11,80	9,90	11,66	12,81	13,68	14,36	13,95	13,71	<i>Wine and vermouth</i>

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kanged alkoholsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 23. Alkohoolsete jookide tarbimine 2004–2015*
*Consumption of alcoholic beverages 2004–2015**
 liitrit elaniku kohta - *litres per capita*

	2004	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkohoolsed joogid	11,13	11,70	12,22	14,97	13,60	10,71	9,38	10,36	10,04	9,89	8,92	7,97	Strong alcoholic beverages
Õlu	62,03	75,51	77,96	80,57	77,70	71,20	75,39	76,32	76,29	77,00	70,77	68,55	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	15,24	21,30	23,99	25,09	23,61	17,32	16,40	16,71	16,08	15,18	14,24	12,09	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	5,89	7,22	7,48	7,30	8,82	7,41	8,75	9,63	10,32	10,88	10,60	10,44	Wine and vermouth

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 24. Alkohoolsete jookide tarbimine 2004–2015*
*Consumption of alcoholic beverages 2004–2015**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - *litres per capita aged 15 and over*

	2004	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkohoolsed joogid	13,22	13,83	14,38	17,58	15,96	12,59	11,04	12,24	11,88	11,73	10,60	9,47	Strong alcoholic beverages
Õlu	73,71	89,23	91,75	94,66	91,23	83,71	88,78	90,14	90,25	91,32	84,05	81,53	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	18,11	25,17	28,23	29,48	27,72	20,36	19,31	19,73	19,03	18,00	16,91	14,37	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	7,00	8,53	8,80	8,57	10,35	8,71	10,30	11,38	12,22	12,90	12,59	12,42	Wine and vermouth

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

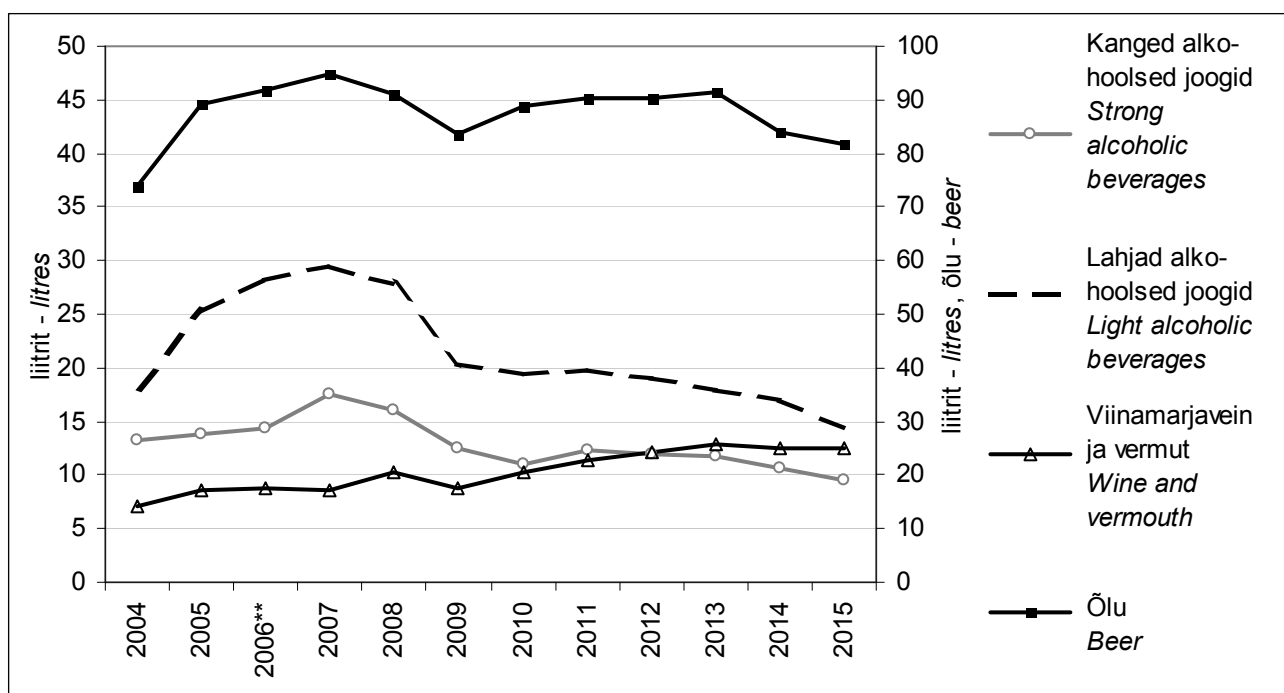
** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 13. **Alkoholsete jookide tarbimine jookide lõikes 2004–2015***

*Consumption of alcohol by beverage categories 2004–2015**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - *litres per capita aged 15 and over*

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis, pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 25. **Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2004–2015***

*Consumption of alcohol by beverage categories 2004–2015**

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita in 100% alcohol*

	2004	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkoholised joogid	4,54	4,45	4,67	5,70	5,11	4,11	3,56	4,08	3,83	3,786	3,40	3,05	Strong alcoholic beverages
Õlu	3,52	4,27	4,38	4,51	4,34	3,98	4,00	4,04	4,04	3,88	3,69	3,61	Beer
Lahjad alkoholised joogid	1,07	1,01	1,39	1,49	1,54	1,13	1,07	0,88	1,13	1,01	0,95	0,77	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	0,72	1,20	0,92	0,89	1,07	0,90	1,07	1,18	1,26	1,33	1,29	1,27	Wine and vermouth
Kokku	9,85	10,93	11,36	12,59	12,06	10,12	9,69	10,18	10,26	10,00	9,33	8,70	Total

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis, pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 26. **Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2004–2015***

*Consumption of alcohol by beverage categories 2004–2015**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

	2004	2005	2006**	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kanged alkohoolsed joogid	5,38	5,25	5,50	6,70	6,00	4,78	4,20	4,82	4,53	4,49	4,04	3,63	Strong alcoholic beverages
Õlu	4,19	5,05	5,16	5,30	5,05	4,69	4,71	4,78	4,78	4,60	4,39	4,29	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	1,09	1,24	1,27	1,40	1,83	1,37	1,25	1,03	1,34	1,20	1,12	0,90	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	0,85	1,42	1,45	1,39	1,30	1,06	1,26	1,39	1,49	1,57	1,54	1,52	Wine and vermouth
Kokku	11,51	12,96	13,38	14,79	14,18	11,90	11,42	12,02	12,14	11,86	11,09	10,34	Total

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis, pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

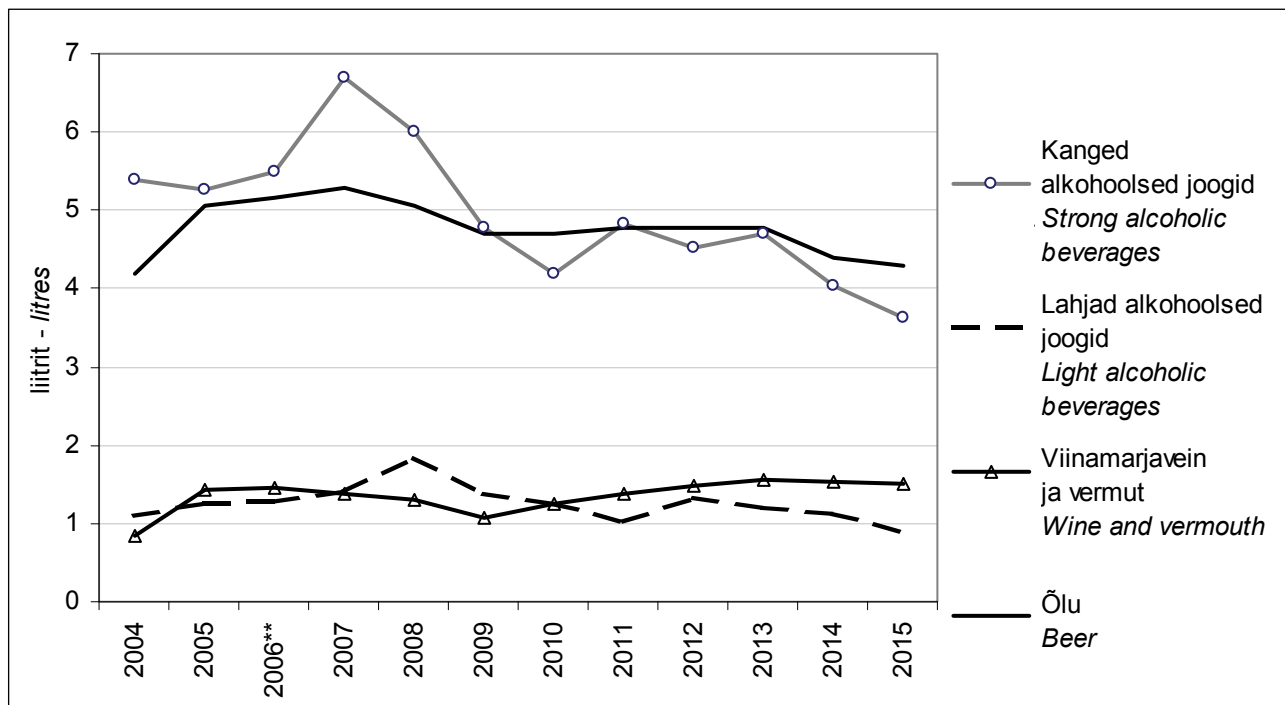
** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 14. **Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2004–2015***

*Consumption of alcohol by beverage categories 2004–2015**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

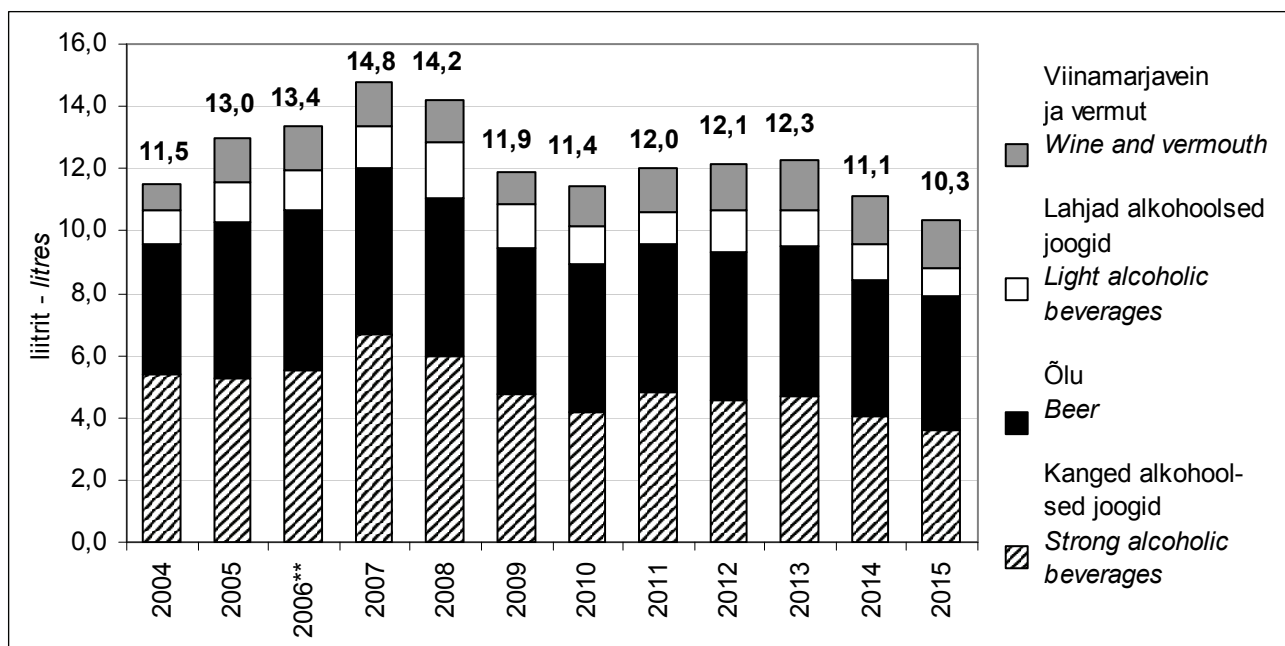
* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illelegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 15. **Alkoholi summaarne tarbimine jookide lõikes 2004–2015***
*Total consumption alcohol by beverage categories 2004–2015**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

* Tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
Consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** Kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
Until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 27. **Legaalne ja illegaalne alkoholi tarbimine jookide lõikes 2015. a***
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2015**

liitrit elaniku kohta - *litres per capita*

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	6,90	1,07	7,97	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	4,33	1,07	5,40	<i>vodka</i>
Õlu	68,55	...	68,55	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	12,09	...	12,09	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	10,44	...	10,44	<i>Wine and vermouth</i>

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *Excluding exports and consumption by tourists in Estonia*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 28. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2015. a*
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2015**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	8,20	1,27	9,47	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	5,14	1,27	6,41	<i>vodka</i>
Õlu	81,53	...	81,53	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	14,37	...	14,37	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	12,42	...	12,42	<i>Wine and vermouth</i>

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *Excluding exports and consumption by tourists in Estonia*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 29. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2015. a*
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2015**
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	2,56	0,49	3,05	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,65	0,49	2,14	<i>vodka</i>
Õlu	3,61	...	3,61	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	0,77	...	0,77	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	1,27	...	1,27	<i>Wine and vermouth</i>

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *Excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 30. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2015. a*
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverage categories 2015**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	3,05	0,58	3,63	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,96	0,58	2,54	<i>vodka</i>
Õlu	4,29	...	4,29	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	0,90	...	0,90	<i>Light alcoholic beverages</i>
Viinamarjavein ja vermut	1,52	...	1,52	<i>Wine and vermouth</i>

* Ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *Excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 31. Legaalse ja illegaalse alkoholi vahel valiku tegemine 2004–2015 (küsitluste tulemused)
Choice between legal and illegal alcohol 2004–2015 (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Ostab ainult legaalset alkoholi	92	90	95	97	96	93	91	92	94	96	97	96	<i>Purchases only legal alcohol</i>
Ostab legaalset ja illegaalset alkoholi	8	10	5	3	4	7	9	8	6	4	3	4	<i>Purchases legal and illegal alcohol</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 32. Illegaalse alkoholi ostmine 2004–2015 (küsitluste tulemused)
Purchases of illegal alcohol 2004–2015 (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Ei ostanud	92	90	95	97	96	93	91	92	94	96	97	96	<i>Did not purchase</i>
Ostis väga harva	5	6	3	2	3	4	5	6	3	2	3	3	<i>Seldom</i>
Ostis vahetevahel	2	3	2	1	1	2	4	2	3	1	0	1	<i>Sometimes</i>
Ostis pidevalt	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	<i>Often</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 33. Illegaalse alkoholi ostukohad 2004–2015 (küsitluste tulemused)
Purchasing places of illegal alcohol 2004–2015 (survey results)
 % illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Müüja kodu	64	58	49	32	50	56	48	49	61	53	73	54	<i>Seller's home</i>
Käest kätte (tänaval)	10	22	23	44	33	40	21	31	20	42	17	45	<i>Change hands on the street</i>
Baar, restoran, pubi	2	7	4	11	5	2	2	0	2	0	0	9	<i>Bar, restaurant, pub</i>
Turg	5	4	4	13	5	5	7	7	8	3	0	4	<i>Market</i>
Kauplus, kiosk	7	15	2	7	18	4	10	5	2	8	5	2	<i>Shop, kiosk</i>
Muu	14	5	8	5	15	10	13	12	14	8	23	8	<i>Other</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 34. Legaalse alkoholi eelistamise põhjused 2007–2015 (küsitluste tulemused)

Reasons for legal alcohol preference 2007–2015 (survey results)

% legaalse alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline

% of consumers who prefer legal alcohol and to whom the reason is very or somewhat important

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Põhimõtteliselt ei osta salaalkoholi	95	93	91	89	89	86	86	90	88	<i>Not buying illegal alcohol in principle</i>
Salaalkohol on tervisele ohtlik	94	91	87	88	88	86	81	84	83	<i>Illegal alcohol is harmful for health</i>
Salaalkoholi kvaliteet on halb	87	85	81	80	77	76	74	74	77	<i>Quality of illegal alcohol is bad</i>
Majanduslik olukord võimaldab osta legaalselt alkoholi	75	71	73	71	75	76	72	70	73	<i>One can afford buying legal alcohol</i>
Salaalkoholi ostmisega toetatakse varimajandust	70	72	74	69	74	73	70	74	68	<i>With purchasing illegal alcohol one supports black economy</i>
Salaalkoholi ostmisega rikutakse seadust	72	72	73	68	70	69	68	68	67	<i>Purchase of illegal alcohol is against the law</i>
Sõpruskonna halvustav suhtumine salaalkoholi	52	51	47	44	42	38	40	45	44	<i>Friends disapprove illegal alcohol</i>
Salaalkoholi pole kerge saada	15	18	20	23	23	26	24	24	27	<i>Difficult to get illegal alcohol</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 35. Illegaalse alkoholi kättesaadavuse muutumine 2004–2015 (küsitluste tulemused)

Changes in availability of illegal alcohol 2004–2015 (survey results)

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Muutus kergemaks	12	14	4	4	6	10	5	11	0	5	0	0	<i>Easier than before</i>
Jäi samaks	61	58	73	69	65	80	67	62	66	51	68	67	<i>Remained the same</i>
Muutus raskemaks	5	12	13	20	15	6	8	14	23	25	32	12	<i>More difficult than before</i>
Ei oska öelda	22	16	10	7	14	4	20	13	11	19	0	21	<i>Do not know</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 36. **Alkoholi illegaalse kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 2004–2015**
Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 2004–2015

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Illegaalse kaubanduse osakaal siseturul*, %	20–25	20–25	15–20	8–12	10–15	15–19	23–27	22–27	20–24	20–24	17–21	17–22	Share of illegal trade in internal alcohol market*, %
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon l	2,6	2,4	2,1	1,5	1,7	2,0	2,3	2,1	1,8	1,7	1,4	1,4	Volume of illegal alcohol trade, million l
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon €	12,0	10,2	9,0	6,5	11,1	11,9	14,0	17,2	14,2	13,0	10,8	13,5	Volume of illegal alcohol trade, million €
Riigieelarvesse laekumata aktsiis, miljon €	9,7	8,4	6,9	4,4	6,4	9,1	11,3	10,5	9,4	9,4	8,2	9,6	Loss of excise revenue, million €
Riigieelarvesse laekumata käibemaks, miljon €	3,9	3,2	2,6	1,7	2,8	3,9	4,8	4,8	4,4	4,2	3,6	4,3	Loss of VAT revenue, million €

* Illegaalse alkoholi turuosa on väljendatud viinaturu suhtes
Market share of illegal alcohol is calculated with respect to vodka market

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 37. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2009–2015
Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2009–2015
 miljon liitrit - *million litres*

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kauplustest								
								Purchases from shops
Õlu	7,2	10,5	11,1	12,4	14,7	14,9	14,4	<i>Beer</i>
Kange alkohol	3,3	3,8	4,4	4,7	5,4	5,3	5,1	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	2,1	2,5	2,8	3,0	3,4	3,3	3,1	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	<i>liqueurs</i>
Vein	1,9	2,1	2,5	2,8	3,4	3,5	3,6	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	4,5	5,3	11,6	13,0	15,0	13,8	13,2	<i>Light alcoholic beverages</i>
Laevadelt								
								Purchases from ferries
Õlu	4,9	6,4	6,4	8,2	9,6	12,0	11,6	<i>Beer</i>
Kange alkohol	2,1	2,0	2,3	2,5	2,7	2,7	2,8	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,2	1,3	1,6	1,8	2,0	2,0	2,1	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	<i>liqueurs</i>
Vein	1,1	1,3	1,5	1,7	1,8	2,0	2,1	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	3,4	4,2	4,3	4,8	5,6	6,8	6,7	<i>Light alcoholic beverages</i>
Kokku kauplustest ja laevadelt								
								Total from shops and ferries
Õlu	12,1	16,9	17,5	20,6	24,3	26,9	26,0	<i>Beer</i>
Kange alkohol	5,4	5,8	6,7	7,2	8,1	8,00	7,9	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	3,3	3,8	4,4	4,8	5,4	5,3	5,2	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,5	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	1,2	1,2	1,4	1,5	1,5	1,5	1,4	<i>liqueurs</i>
Vein	3,0	3,4	4,0	4,5	5,2	5,5	5,7	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	7,9	9,5	15,9	17,8	20,6	20,6	19,9	<i>Light alcoholic beverages</i>

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 38. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2009–2015***Quantities of alcoholic beverages exported by tourists 2009–2015**miljon liitrit 100% alkoholis - million litres in 100% alcohol*

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kauplustest	2,12	2,53	3,18	3,47	4,17	3,96	3,83	<i>Purchases from shops</i>
Laevadelt	1,40	1,50	1,62	1,83	2,11	2,25	2,27	<i>Purchases from ferries</i>
Kauplustest ja laevadelt kokku	3,52	4,03	4,80	5,30	6,28	6,21	6,10	<i>Total purchases from shops and ferries</i>

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*Tabel 39. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogused ja tarbimine Eestis 2009–2015***Quantities of alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2009–2015**100% alkoholis - in 100% alcohol*

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Turistide poolt kaasaostetud kogused								<i>Exports by tourists</i>
miljon liitrit	3,52	4,03	4,80	5,30	6,28	6,21	6,10	<i>million litres</i>
Turistidepoolne tarbimine Eestis								<i>Consumption by tourists in Estonia</i>
miljon liitrit	0,85	0,89	0,97	1,09	1,20	1,30	1,24	<i>million litres</i>

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

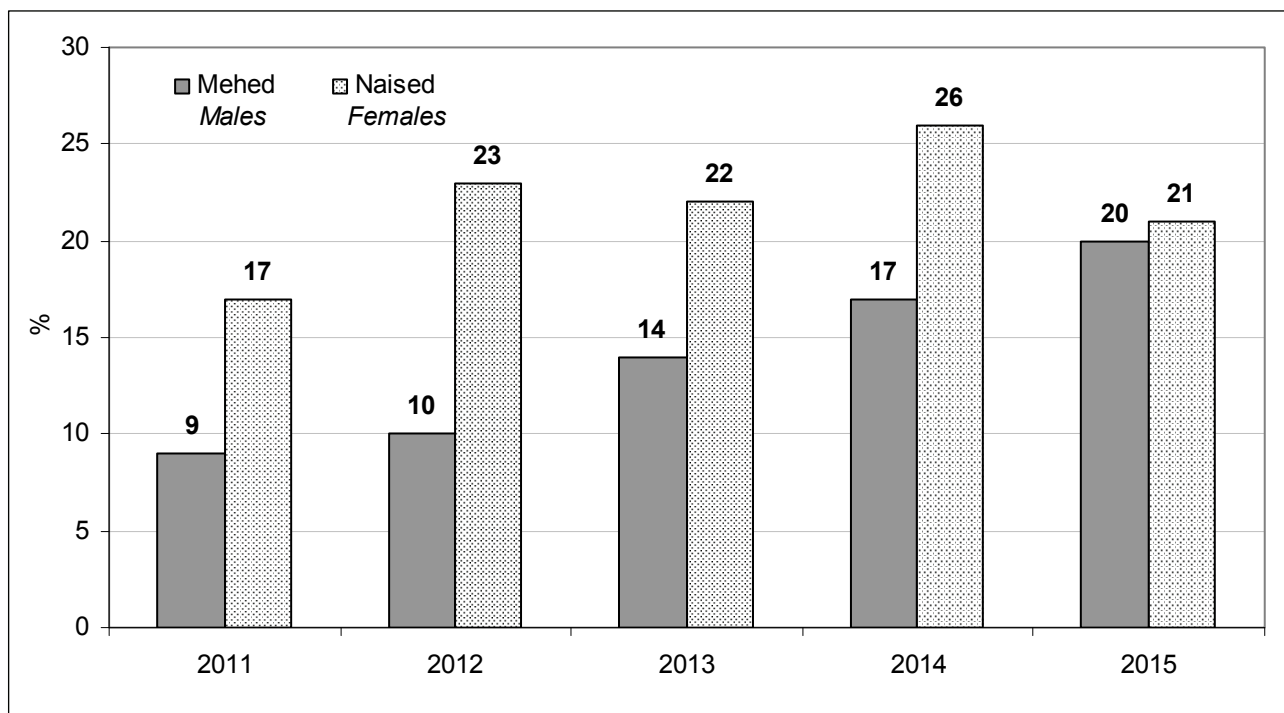
3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele Inhabitants' assessment of alcohol consumption

Tabel 40. Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2009–2015 (küsitluste tulemused)
Inhabitants' assessment of their own alcohol consumption 2009–2015 (survey results)
% vastajatest - % of respondents

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Ei joo üldse	15	14	13	17	18	21	20	Does not drink
Joob vähe	55	56	56	53	52	48	54	Drinks a little
Joob mõõdukalt	26	26	29	28	27	29	22	Drinks moderately
Joob palju	4	4	2	2	3	2	4	Drinks a lot
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	Total

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november 2015, Eesti Konjunktuuriinstituut
Source: Estonian Inhabitants' Survey, November 2015, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 16. Alkoholi mittetarbijate osakaal meeste ja naiste hulgas 2011–2015 (küsitluste tulemused)
Share of men and women who do not consume alcohol 2011–2015 (survey results)
% vastajatest - % of respondents

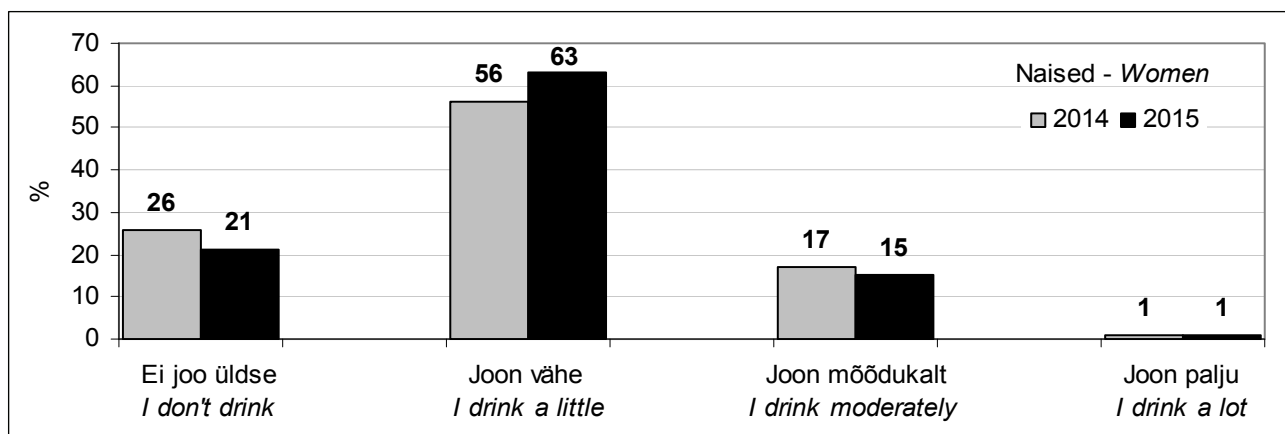
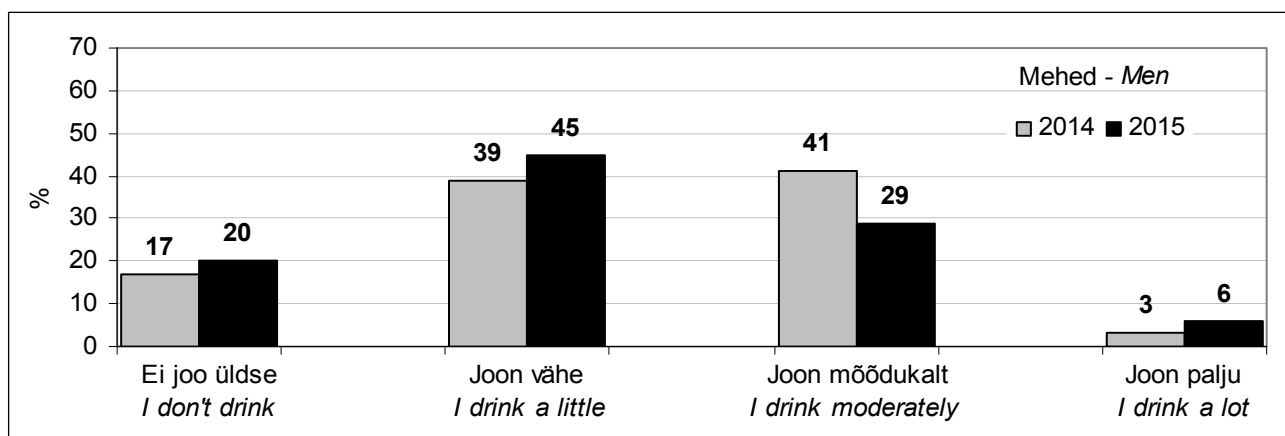
Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november 2015, Eesti Konjunktuuriinstituut
Source: Estonian Inhabitants' Survey, November 2015, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 41. Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2014–2015 (küsitluste tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2014–2015 (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Ei joo üldse (või väga harva) <i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>		Joon 1–3 korda kuus <i>Drinks 1–3 times a month</i>		Joon 1–2 korda nädalas <i>Drinks 1–2 times a week</i>		Joon peaaegu iga päev <i>Drinks almost every day</i>		
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
	Viin	71	76	26	20	3	3	0	
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	67	74	30	24	3	1	0	1	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	44	45	48	47	7	7	1	1	Wine, sparkling wine
Õlu	51	54	29	26	14	16	6	4	Beer
Siider	84	82	14	15	2	3	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	81	85	16	13	2	2	1	0	Long drink, cocktails

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november 2015, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Inhabitants' Survey, November 2015, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 17. Alkoholi tarvitamise sagedus meestel ja naistel enese hinnangul 2014–2015 (küsitluste tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by men and women, self-estimates 2014–2015 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november 2015, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Inhabitants' Survey, November 2015, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 42. **Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo ja vanuse järgi (2015. a, küsitluse tulemused)**
Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender and age (2015 survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Mehed - Men	Naised - Women	Vanusegrupp - Age group				
			18–29	30–49	50–64	65–74	
Ei joo üldse (või väga harva)			Does not drink (or drinks very rarely)				
Viin	63	89	93	71	75	69	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	65	83	80	71	75	79	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	50	41	42	44	47	48	Wine, sparkling wine
Õlu	30	77	56	47	62	61	Beer
Siider	83	81	59	84	93	97	Cider
Long drink, kokteilid	83	87	79	83	90	92	Long drink, cocktails
Joob 1–3 korda kuus			Drinks 1–3 times a month				
Viin	31	10	7	24	20	28	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	32	17	20	26	13	21	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	41	53	49	48	45	50	Wine, sparkling wine
Õlu	36	17	26	32	19	21	Beer
Siider	13	17	34	13	7	3	Cider
Long drink, kokteilid	15	11	17	15	7	8	Long drink, cocktails
Joob 1–2 korda nädalas			Drinks 1–2 times a week				
Viin	5	1	0	4	4	3	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	2	0	0	2	2	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	8	5	7	7	6	4	Wine, sparkling wine
Õlu	27	5	18	17	14	11	Beer
Siider	4	2	7	3	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	2	2	4	2	2	0	Long drink, cocktails
Joob peaaegu iga päev			Drinks almost every day				
Viin	1	0	0	1	1	0	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	1	0	0	1	0	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	1	1	2	1	2	0	Wine, sparkling wine
Õlu	7	1	0	4	5	7	Beer
Siider	0	0	0	0	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	0	0	0	0	1	0	Long drink, cocktails

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november 2015, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Inhabitants' Survey, November 2015, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 43. **Alkoholsete jookide ostmine välismaalt (2015. a, küsitluse tulemused)**
Buying alcoholic beverages from abroad (2015 survey results)
 % vastajatest (vastaja võis märkida mitu vastusevarianti)
 % of respondents (multiple options)

	Ostsin ise kaasa <i>I bought myself</i>	Ostsin teiste toodud jooke <i>I bought alcoholic beverages through others</i>	Ei ostnud ise ega teiste kaudu <i>Did not buy myself or through others</i>	Keskmine ostukogus aastas (liitrit) <i>Average purchase quantity per year (litres)</i>	
Viina	6,1	1,2	90,1	3,7	<i>Vodka</i>
Teisi kangeid jooke (viski, liköör jne)	7,3	1,8	85,2	2,4	<i>Other strong alcoholic beverages</i>
Veini, vahuveini	8,4	1,3	83,4	5,0	<i>Wine, sparkling wine</i>
Õlut	7,4	0,3	86,2	12,6	<i>Beer</i>
Siidrit	0,6	0,0	91,9	5,7	<i>Cider</i>
Long drinke, kokteile	1,3	0,0	91,1	16,1	<i>Long drink, cocktails</i>

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november 2015, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Inhabitants' Survey, November 2015, Estonian Institute of Economic Research*

3.4. Kooliõpilaste hinnangud alkoholi tarbimisele

Students' assessments on their alcohol consumption

Tabel 44. **Vähemalt korra elu jooksul alkoholi tarvitavate osakaal 15–16 aastaste õpilaste hulgas soo järgi 2003–2015 (küsitluste tulemused)**

Share of 15–16 years old students who have consumed alcohol at least once a life by gender 2003–2015 (survey results)

% vastajatest - % of respondents

	2003	2007	2011	2015	
Poisid	95,6	93,7	93,9	85,9	Boys
Tüdrukud	95,7	95,0	95,7	87,3	Girls
Kokku	95,7	94,4	95,0	86,6	Total

Allikas: Kooliõpilaste alkoholi ja narkootikumide kasutamise võrdlusuuringut (ESPAD) on läbi viidud eesti ja vene õppekeelega koolide 15–16-aastaste õpilaste hulgas alates 1995. aastast iga nelja aasta järel. 2015. aasta uuring asub: <http://tai.ee/et/valjaanded/trukised-ja-infomaterjalid/download/795>. Valik Kooliõpilaste tervisekäitumise uuringu (HBSC) 2013/2014 õppeaasta tulemustest avaldati eelmises aastaraamatus ning uurimisraport asub: <http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/324>

Source: *The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD) has been conducted since 1995 every fourth year among 15–16-year old students from Estonian and Russian schools. Survey data from 2015 can be found here: <http://tai.ee/et/valjaanded/trukised-ja-infomaterjalid/download/795>. Selected survey data from the 2013/2014 Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study were published in previous yearbook and the survey report can be found here: <http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/324>*

Tabel 45. **Alkoholi tarvitamise sagedus 15–16 aastaste õpilaste hulgas soo järgi (2015. a, küsitluse tulemused)**

Frequency of alcohol consumption among 15–16 years old students by gender (2015 survey results)

% vastajatest - % of respondents

	Mitte kordagi Never	1–2 korda 1–2 times	3–5 korda 3–5 times	6–9 korda 6–9 times	10–19 korda 10–19 times	20–39 korda 20–39 times	Üle 40 korra More than 40 times	
Poisid								Boys
Elu jooksul	12,7	17,4	16,1	14,2	14,9	10,2	14,5	Lifetime
Viimase 12 kuu jooksul	30,9	24,5	16,7	9,4	9,6	4,7	4,2	Past 12 month
Viimase 30 päeva jooksul	63,9	22,1	8,8	2,8	1,9	0,4	0,1	Past 30 days
Tüdrukud								Girls
Elu jooksul	14,1	14,7	16,4	16,3	16,5	11,9	10,1	Lifetime
Viimase 12 kuu jooksul	27,3	26,0	18,5	12,5	9,5	3,7	2,5	Past 12 month
Viimase 30 päeva jooksul	61,0	27,2	7,3	2,8	1,4	0,1	0,2	Past 30 days
Kokku								Total
Elu jooksul	13,4	16,1	16,2	15,2	15,7	11,1	12,3	Lifetime
Viimase 12 kuu jooksul	29,1	25,3	17,6	11,0	9,5	4,2	3,3	Past 12 month
Viimase 30 päeva jooksul	62,4	24,7	8,0	2,8	1,6	0,3	0,2	Past 30 days

Allikas: ESPAD 2015, Tervise Arengu Instituut

Source: ESPAD 2015, National Institute for Health Development

Tabel 46. Viimase 30 päeva jooksul ühel joomiskorral vähemalt viie dringi tarvitamine 15–16 aastaste õpilaste hulgas soo järgi 2003–2015 (küsitluste tulemused)
Having had five or more drinks on one occasion during the past 30 days among 15–16 years old students by gender 2003–2015 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

	2003	2007	2011	2015	
Poisid					Boys
Mitte kordagi	47,1	43,2	46,2	63,8	<i>Never</i>
1 kord	13,0	12,3	13,7	10,2	<i>1 time</i>
2 korda	14,7	11,6	12,2	7,7	<i>2 times</i>
3–5 korda	12,9	15,8	12,7	8,9	<i>3–5 times</i>
6–9 korda	6,6	10,0	7,5	6,1	<i>6–9 times</i>
10 või enam korda	5,7	7,1	7,7	3,3	<i>10 or more times</i>
Tüdrukud					Girls
Mitte kordagi	60,1	49,3	47,8	63,2	<i>Never</i>
1 kord	14,5	14,0	11,1	10,1	<i>1 time</i>
2 korda	11,1	11,1	12,7	8,7	<i>2 times</i>
3–5 korda	9,9	14,5	16,3	11,3	<i>3–5 times</i>
6–9 korda	2,6	7,6	7,9	4,3	<i>6–9 times</i>
10 või enam korda	1,7	3,5	4,1	2,4	<i>10 or more times</i>
Kokku					Total
Mitte kordagi	53,6	46,2	47,0	63,5	<i>Never</i>
1 kord	13,7	13,2	12,4	10,1	<i>1 time</i>
2 korda	12,9	11,4	12,5	8,2	<i>2 times</i>
3–5 korda	11,4	15,2	14,5	10,1	<i>3–5 times</i>
6–9 korda	4,7	8,8	7,7	5,2	<i>6–9 times</i>
10 või enam korda	3,8	5,3	5,9	2,9	<i>10 or more times</i>

Allikas: ESPAD 2015, Tervise Arengu Instituut

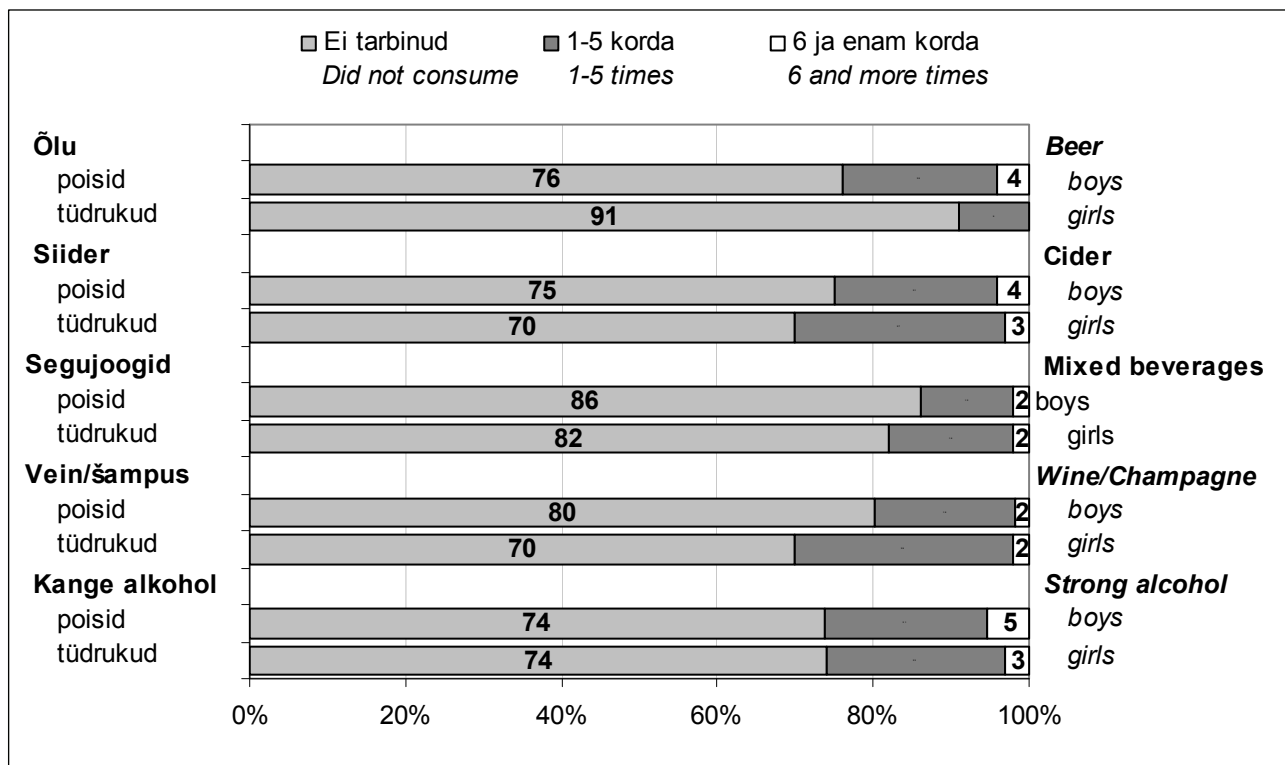
Source: ESPAD 2015, National Institute for Health Development

Tabel 47. Viimase 30 päeva jooksul alkoholi tarvitanud 15–16 aastaste poiste ja tüdrukute osakaal tarbitud alkoholiliigi järgi 2003–2015 (küsitluste tulemused)
Share of 15–16 years old boys and girls who consumed alcohol during the past 30 days by the categories of beverages 2003–2015 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

	2003	2007	2011	2015	
Poisid					Boys
Kange alkohol	50	49	41	26	Strong alcohol
Vein	37	25	31	20	Wine
Õlu	62	49	50	24	Beer
Siider	-	36	33	25	Cider
Tüdrukud					Girls
Kange alkohol	45	44	42	26	Strong alcohol
Vein	49	35	44	30	Wine
Õlu	35	21	24	9	Beer
Siider	-	52	50	30	Cider

Allikas: ESPAD 2015, Tervise Arengu Instituut
 Source: ESPAD 2015, National Institute for Health Development

Joonis 18. 15–16 aastaste õpilaste alkoholsete jookide tarbimissagedused viimase 30 päeva jooksul joogiliikide lõikes ja soo järgi (2015. a, küsitluse tulemused)
Consumption frequency of alcoholic beverages of 15–16 years old students during the past 30 days by beverage category and gender (2015 survey results)
 % vastajatest - % of respondents

Allikas: ESPAD 2015, Tervise Arengu Instituut
 Source: ESPAD 2015, National Institute for Health Development

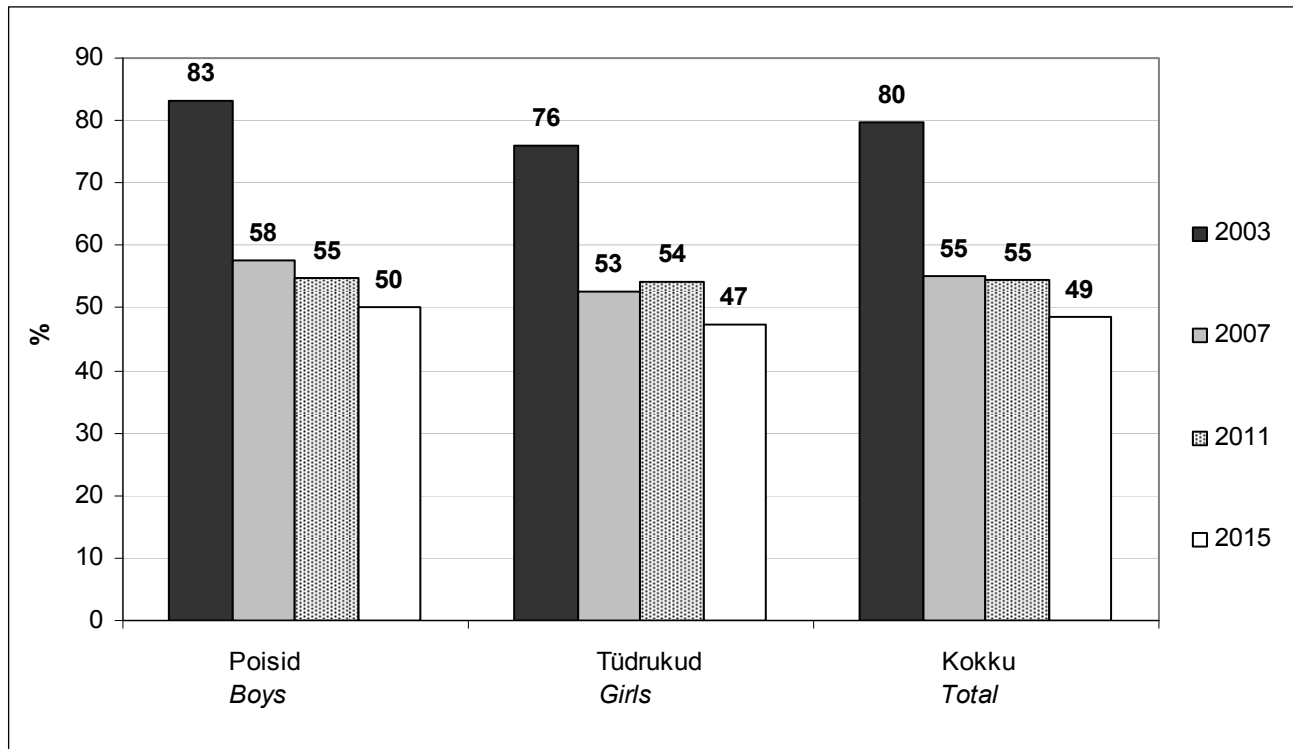
Tabel 48. **15–16 aastaste õpilaste esmakordne purjujäämine soo järgi 2003–2015 (küsitluste tulemused)**
Age of onset for drunkenness among 15–16 years old students by gender 2003–2015
(survey results)
 % vastajatest - % of respondents

	2003	2007	2011	2015	
Poisid					Boys
Mitte kordagi	19,3	29,3	32,9	50,0	Never
11-aastaselt või nooremalt	11,8	13	10,3	5,1	At the age of 11 or younger
12-aastaselt	9,8	8,7	10,3	4,4	At the age of 12
13-aastaselt	20,1	14,2	13,9	7,6	At the age of 13
14-aastaselt	23,9	20,7	19,8	15,9	At the age of 14
15-aastaselt	14	12,7	11,9	15,0	At the age of 15
16-aastaselt või vanemalt	1,2	1,5	0,8	2,0	At the age of 16 or older
Tüdrukud					Girls
Mitte kordagi	26,9	33,4	31,8	52,7	Never
11-aastaselt või nooremalt	3,4	3,7	3,4	1,9	At the age of 11 or younger
12-aastaselt	7,5	6,7	9,1	3,9	At the age of 12
13-aastaselt	16,4	13,9	16,2	7,9	At the age of 13
14-aastaselt	27	22,5	21,7	16,9	At the age of 14
15-aastaselt	18,2	18,4	16,8	15,3	At the age of 15
16-aastaselt või vanemalt	0,7	1,5	1,1	1,4	At the age of 16 or older
Kokku					Total
Mitte kordagi	23,1	31,4	32,4	51,3	Never
11-aastaselt või nooremalt	7,6	8,3	6,8	3,5	At the age of 11 or younger
12-aastaselt	8,7	7,7	9,7	4,2	At the age of 12
13-aastaselt	18,2	14	15,1	7,7	At the age of 13
14-aastaselt	25,4	21,6	20,8	16,4	At the age of 14
15-aastaselt	16	15,5	14,4	15,2	At the age of 15
16-aastaselt või vanemalt	0,9	1,5	0,9	1,7	At the age of 16 or older

Allikas: ESPAD 2015, Tervise Arengu Instituut

Source: ESPAD 2015, National Institute for Health Development

Joonis 19. **Vähemalt korra elu jooksul purjus olnute osakaal 15–16 aastaste õpilaste hulgas soo järgi 2003–2015 (küsitluste tulemused)**
Share of 15–16 years old students who have been drunk at least once in a life by gender 2003–2015 (survey results)
 % vastajatest - % of respondents

Allikas: ESPAD 2015, Tervise Arengu Instituut
 Source: ESPAD 2015, National Institute for Health Development

Tabel 49. **Purjusoleku sagedus 15–16 aastaste õpilaste hulgas soo järgi (2015. a. küsitluse tulemused)**
Frequency of drunkenness among 15–16 years old students by gender (2015 survey results)
 % vastajatest - % of respondents

	Mitte kordagi Never	1–2 korda 1–2 times	3–5 korda 3–5 times	6–9 korda 6–9 times	10–19 korda 10–19 times	20–39 korda 20–39 times	Üle 40 korra More than 40 times	
Poisid								Boys
Elu jooksul	63,1	23,2	8,1	2,9	1,5	0,8	0,4	Lifetime
Viimase 12 kuu jooksul	74,1	19,7	3,7	1,6	0,7	0,1	0,1	Past 12 month
Viimase 30 päeva jooksul	92,2	6,6	0,7	0,3	0,0	0,1	0,1	Past 30 days
Tüdrukud								Girls
Elu jooksul	61,4	23,9	9,3	2,5	1,2	0,9	0,7	Lifetime
Viimase 12 kuu jooksul	74,3	18,9	4,2	1,3	0,7	0,4	0,2	Past 12 month
Viimase 30 päeva jooksul	92,7	6,3	0,5	0,4	0,1	0,0	0,0	Past 30 days
Kokku								Total
Elu jooksul	62,3	23,5	8,7	2,7	1,4	0,8	0,6	Lifetime
Viimase 12 kuu jooksul	74,2	19,3	4,0	1,5	0,7	0,2	0,1	Past 12 month
Viimase 30 päeva jooksul	92,5	6,5	0,6	0,4	0,0	0,0	0,0	Past 30 days

Allikas: ESPAD 2015, Tervise Arengu Instituut
 Source: ESPAD 2015, National Institute for Health Development

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Negative consequences for the society related to alcohol consumption

Tabel 50. Alkoholiseaduse rikkumised 2004–2015
Violations of Alcohol Act 2004–2015

	Alkoholsete jookide ostmise alaealiste poolt (§72)*	Alkoholsete jookide tarbimine alaealiste poolt (§71)*	Alkoholsete jookide tarbimine avalikus kohas või avalikku kohta joobnud olekus ilmumine (§70)	Käitlemiseks mittelubatud alkoholi omandamine, hoidmine ja edasitoimetamine (§54)	Muud rikkumised	Kokku
	<i>Purchase of alcoholic beverages by minors (§72)*</i>	<i>Consumption of alcoholic beverages by minors (§71)*</i>	<i>Consumption of alcoholic beverages in public places or appearance in public places while intoxicated (§70)</i>	<i>Acquisition, possession and distribution of alcohol which is not permitted to be handled (§54)</i>	<i>Other offences</i>	<i>Total</i>
2004	111	8 610	30 712	434	500	40 367
2005	96	8 662	30 193	435	374	39 760
2006	117	8 553	26 750	386	394	36 200
2007	160	10 461	26 813	300	379	38 113
2008	107	13 486	20 052	168	385	34 198
2009	48	9 539	15 624	130	269	25 610
2010	49	8 068	8 677	121	255	17 170
2011	57	9 342	9 396	165	308	19 268
2012	28	7 622	7 579	158	458	15 845
2013	28	5 345	4 882	192	495	10 942
2014	15	3 840	1 660	100	369	5 984
2015	- ¹	3 828	405 ²	64	319	4 616

* Politsei on viimasel paaril aastal rohkem tähelepanu pööranud nende inimeste väljaselgitamisele, kelle kaudu alkohol laste kätte jõuab. Sellest tingituna on viimaste aastate jooksul vähenenud registreeritud alaealiste alkoholiseaduse rikkumiste arv. Kuna alaealistele saab alkohol kättesaadavaks täiskasvanute kaudu, siis tähendaks järelevalves ja ennetustöös ainult noortele endile keskendumine probleemi põhjusest mööda vaatamist.

In recent years police has turned more attention to find out people through whom the alcohol will reach children. As a result the number of Alcohol Act offences by minors has decreased in the past few years. Since alcohol can be available for minors through adults, only focusing on minors themselves in surveillance and prevention would mean ignoring the reason of the problem.

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet; Justiitsministeerium

Source: Estonian Police and Border Guard Board; Ministry of Justice

¹ §72 tunnistati kehtetuks alates 01.01.2015. - § 72 is not valid from 01.01.2015

² §70 muutus kehtetuks alates 01.07.2014. 2015. aasta andmed on väljastatud perioodi kohta 10.01.2015 – 31.12.2015

Karistusseadustiku §262 alusel (õigusnormi Korrakaitseadus §55 lg1 p5 ja §55 lg2 alusel

§ 70 is not valid from 01.07.2014. The 2015 data covers the period 10.01.2015 – 31.12.2015 according to the Penal code §262

Tabel 51. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2004–2015
Number of alcohol-related registered crimes 2004–2015

	Alaealise kallutamise alkoholi tarvitamisele (§182) <i>Inducing minor to consume alcohol (§182)</i>	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine (§182.1) <i>Selling alcohol to minor and purchasing alcohol for minor (§182.1)</i>	Alkoholi ebaseaduslik tootmine (§374) ³ <i>Illegal production of alcohol (§374)²</i>	Alkoholi käitlemise korra rikkumine (§375) <i>Violation of procedure for handling alcohol (§375)</i>	Kokku <i>Total</i>
2004	16	0	52	48	116
2005	31	0	18	67	116
2006	29	0	14	42	85
2007	27	2	8	42	79
2008	26	10	4	52	92
2009	25	0	5	19	49
2010	11	4	4	27	46
2011	23	4	5	38	70
2012	18	2	5	43	68
2013	25	2	6	44	77
2014	37	0	6	43	86
2015	63	13	-	14	90

Allikas: Justiitsministeerium, Karistusseadustik
 Source: Ministry of Justice, Penal Code

Tabel 52. Tolli poolt kinni peetud alkohol 2004–2015*
*Alcoholic beverages seized by customs 2004–2015**
 liitrit 100% alkoholina - litres in 100% alcohol

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kinni peetud kogused	125 443	14 981	9 443	13 704	13 216	30 454	11 763	57 644	30 419	10 691	7 189	4 693	<i>Seized quantities*</i>

* Sisaldab nii tollikontrolli käigus avastatud kui ka kriminaalmenetluse käigus kinni peetud koguseid
Includes alcohol seized during the customs control or criminal procedures

Allikas: Maksu- ja Tolliamet
 Source: Estonian Tax and Customs Board

Tabel 53. Kainenema toimetamised 2007–2015*
Number of people delivered to sober 2007–2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kainenema viidud inimeste arv	15 545	15 945	13 841	15 984	19 167	16 574	16 306	12 149	16 674	<i>Number of people delivered to sober</i>

* Kainenema toimetamise andmed on üldistavad, kuna neid on aastate lõikes erinevalt kogutud
The data on delivering to sober are generalized because they have been collected in different ways over the years

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet
 Source: Estonian Police and Border Guard Board

³ §374 muutus kehtetuks alates 01.01.2015. - § 374 is not valid from 01.01.2015

Tabel 54. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja sellega seotud liiklusõnnetused 2004–2015
Drunk-driving and related traffic accidents 2004–2015

	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv*	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv 10 000 elaniku kohta*	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõidukijuhi osalusel**	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõidukijuhi osalusel 10 000 elaniku kohta**	Hukkunute arv**	Vigastatute arv**
	<i>Drunk-driving registered by the police*</i>	<i>Drunk-driving registered by the police per 10 000 inhabitants*</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers**</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers per 10 000 inhabitants**</i>	<i>Number of killed persons**</i>	<i>Number of injured persons**</i>
2004	16 095	117,8	409	3,0	44	611
2005	15 947	117,4	442	3,3	49	655
2006	17 052	126,2	541	4,0	61	803
2007	17 920	133,4	552	4,1	81	807
2008	15 167	113,3	391	2,9	42	564
2009	7 909	59,2	280	2,1	33	390
2010	6 284	47,1	203	1,5	16	285
2011	7 060	53,1	216	1,6	22	313
2012	7 190	54,3	203	1,5	18	279
2013	6 945	52,6	205	1,6	22	288
2014	6 637	50,4	180	1,4	15	239
2015	6 452	49,1	154	1,2	14	215

* Väärteod ja kuriteod kokku - *Total misdemeanours and crimes*

** Kuni aastani 2012 on arvestatud vaid alkoholi- ja narkojoobes mootorsõidukijuhte, alates 2013. aastast on neile lisandunud ka alkoholi tarvitamise tunnustega juhid
Until 2012, only drivers under the influence of alcohol and drugs were taken into account, from 2013 also drivers with signs of alcohol usage were added

Allikad: Statistikaamet; Politsei- ja Piirivalveamet; Maanteeamet; Justiitsministeerium

Sources: Statistics Estonia; Estonian Police and Border Guard Board; Estonian Road Administration; Ministry of Justice

Tabel 55. Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetuste ning nendes hukkunud ja vigastada saanute osakaal 2004–2015*
*Share of persons killed and injured in traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2004–2015**

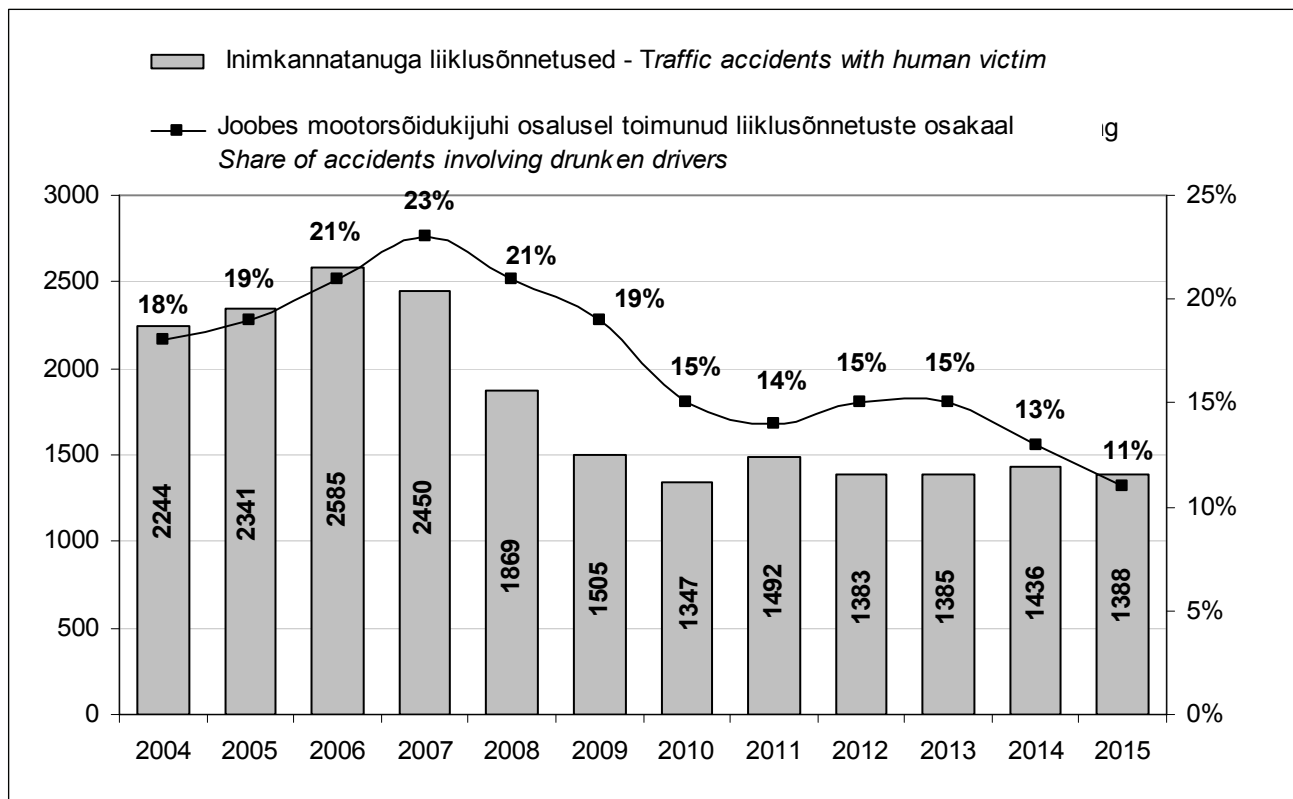
	Liiklusõnnetused joobes juhi osalusel (% kõikidest liiklusõnnetustest)	Hukkunuid (% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest)	Vigastatuid (% kõikidest liiklusõnnetustes vigastatutest)
	<i>Accidents involving drunken drivers (% of all traffic accidents)</i>	<i>Killed (% of those who were killed in traffic accidents)</i>	<i>Injured (% of those who were injured in traffic accidents)</i>
2004	18	26	21
2005	19	29	22
2006	21	30	23
2007	23	41	25
2008	21	32	24
2009	19	33	20
2010	15	20	17
2011	14	22	17
2012	15	20	16
2013	15	27	17
2014	13	19	14
2015	11	21	12

* Kuni aastani 2012 on arvestatud vaid alkoholi- ja narkojoobes mootorsõidukijuhte, alates 2013. aastast on neile lisandunud ka alkoholi tarvitamise tunnustega juhid
Until 2012, only drivers under the influence of alcohol and drugs were taken into account, from 2013 also drivers with signs of alcohol usage were added

Allikad: Maanteeamet; EKI arvutused

Sources: Estonian Road Administration; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 20. Inimkannatanuga liiklusõnnetuste arv ning joores mootorsõidukijuhi osalusega liiklusõnnetuste osakaal 2004–2015
 Number of traffic accidents with injured persons and share of traffic accidents involving drunken motor vehicle drivers 2004–2015

Allikad: Maanteeamet; Justiitsministeerium
 Sources: Estonian Road Administration; Ministry of Justice

Tabel 56. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joores isikute osakaal hukkunutest 2014–2015*
 Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2014–2015*

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joores osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joores - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2014	2015
	2014	2015	2014	2015	2014	2015		
<15	1	0	3	2	4	2	25,0	0,0
15–24	4	2	6	1	10	3	40,0	66,7
25–34	6	7	6	7	12	14	50,0	50,0
35–44	4	9	2	6	6	15	66,7	60,0
45–54	5	2	5	2	10	4	50,0	50,0
55–64	7	5	5	1	12	6	58,3	83,3
>65	2	1	11	10	13	11	15,4	9,1
Kokku - Total	29	26	38	29	67	55	43,3	47,3

* Sõidukijuhid, jalakäijad ja jalgratturid kokku - Drivers, pedestrians, cyclists

** Lisaks 10 määramata joobeastmega hukkunut 2014. aastal ning 7 määramata joobeastmega ning 1 määramata vanuses hukkunut 2015. aastal
 Plus additional 10 persons in 2014 and 7 persons in 2015 killed with undefined level of intoxication and one person with undetermined age killed with intoxication in 2015

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 57. Liiklusõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2002 ja 2013–2015*
 Number of persons killed in traffic accidents by the level of intoxication 2002 and 2013–2015*

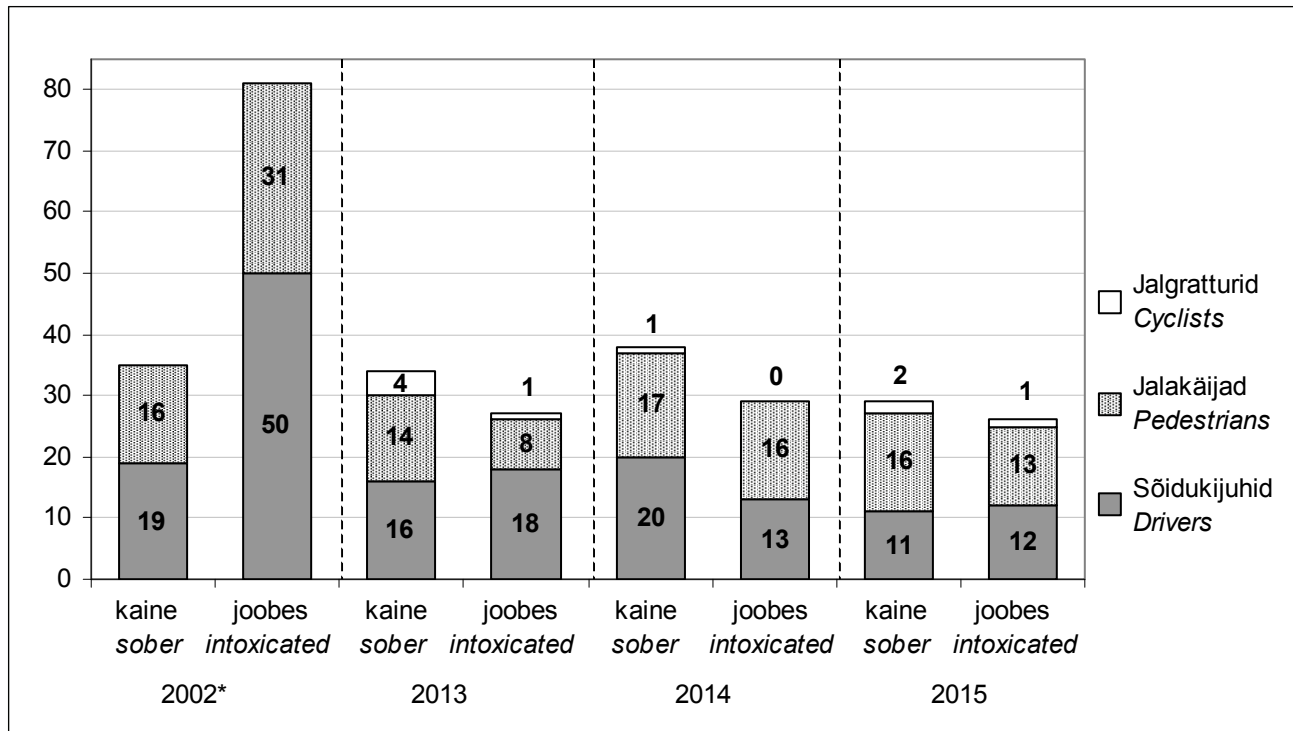
	Arv - Number				Osakaal, % - Proportion, %				
	2002	2013	2014	2015	2002	2013	2014	2015	
SÕIDUKIJUHID									
DRIVERS									
Kaine	19	16	20	11	27,6	44,4	54,1	45,8	Sober
Kerge joove	13	4	2	0	18,8	11,1	5,4	0,0	Low intoxication
Keskmine joove	20	8	8	9	29,0	22,2	21,6	37,5	Moderate intoxication
Raske joove	17	6	3	3	24,6	16,7	8,1	12,5	High intoxication
Olek määramata	...	2	4	1	...	5,6	10,8	4,2	Condition not determined
Kokku	69	36	37	24	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
JALAKÄIJAD									
PEDESTRIANS									
Kaine	16	14	17	16	34,0	51,9	43,6	48,5	Sober
Kerge joove	6	2	2	1	12,8	7,4	5,1	3,0	Low intoxication
Keskmine joove	7	3	6	4	14,9	11,1	15,4	12,1	Moderate intoxication
Raske joove	18	3	8	8	38,3	11,1	20,5	24,3	High intoxication
Olek määramata	...	5	6	4	...	18,5	15,4	12,1	Condition not determined
Kokku	47	27	39	33	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
JALGRATTURID									
CYCLISTS									
Kaine	...	4	1	2	...	40,0	100,0	40,0	Sober
Kerge joove	...	0	0	0	...	0,0	0,0	0,0	Low intoxication
Keskmine joove	...	1	0	0	...	10,0	0,0	0,0	Moderate intoxication
Raske joove	...	0	0	1	...	0,0	0,0	20,0	High intoxication
Olek määramata	...	5	0	2	...	50,0	0,0	40,0	Condition not determined
Kokku	...	10	1	5	...	100,0	100,0	100,0	Total
KOKKU									
TOTAL									
Kaine	60	34	38	29	31,3	46,6	49,3	46,8	Sober
Kerge joove	33	6	4	1	17,3	8,2	5,2	1,6	Low intoxication
Keskmine joove	49	12	14	13	25,7	16,4	18,2	21,0	Moderate intoxication
Raske joove	49	9	11	12	25,7	12,4	14,3	19,3	High intoxication
Olek määramata	...	12	10	7	...	16,4	13,0	11,3	Condition not determined
Kokku	191	73	77	62	100,0	100,0	100,0	100,0	Total

* Alkoholisaldus veres joobeastmete lõikes: kerge joove 0,2–1,5 mg/g; mõõdukas joove 1,5–2,5 mg/g; raske joove üle 2,5 mg/g
 Alcohol concentration in blood: low intoxication 0,2–1,5 mg/g; moderate intoxication 1,5–2,5 mg/g; high intoxication over 2,5 mg/g

... Andmeid ei kogutud - Data not available

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 21. Liiklusõnnetustes hukkunud kainete ja joobes isikute arv 2002 ja 2013–2015
 Number of sober and intoxicated persons killed in traffic accidents 2002 and 2013–2015

* Jalgratturite kohta andmeid ei kogutud - Data about cyclists not available

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 58. Tuleõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2014–2015
 Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication 2014–2015

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2014	2015	2014	2015	
Kaine	12	15	24,5	27,3	Sober
Kerge joove	7	3	14,3	5,4	Low intoxication
Keskmine joove	9	10	18,4	18,2	Moderate intoxication
Raske joove	17	17	34,6	30,9	High intoxication
Olek määramata	4	10	8,2	18,2	Condition not determined
Kokku	49	55	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 59. Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joores isikute osakaal hukkunutest 2014–2015
Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2014–2015

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Jooresnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joores* - Intoxicated*		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2014	2015
	2014	2015	2014	2015	2014	2015		
<15	0	0	1	0	1	0	0,0	-
15–24	1	0	1	0	2	0	50,0	-
25–34	0	1	0	1	0	2	-	50,0
35–44	5	3	0	0	5	3	100,0	100,0
45–54	10	4	0	0	10	4	100,0	100,0
55–64	13	14	0	2	13	16	100,0	87,5
>65	2	7	10	12	12	19	16,7	36,8
Kokku - Total	31	29	12	15	43	44	72,1	65,9

* Lisaks 2 määramata vanuses joores hukkunut 2014. aastal ja 1 määramata vanuses joores hukkunut 2015. aastal
Plus additional 2 persons in 2014 and 1 persons in 2015 with indeterminate age killed while intoxicated

** Lisaks 4 määramata jooresnust hukkunut 2014. aastal ja 10 määramata jooresnust hukkunut 2015. aastal
Plus additional 4 persons in 2014 and 10 persons in 2015 killed with undetermined level of intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 60. Uppunute arv jooresnusteme lõikes 2014–2015
Number of drowned persons by the level of intoxication 2014–2015

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2014	2015	2014	2015	
Kaine	25	19	40,3	52,8	Sober
Kerge joores	7	5	11,3	13,9	Low intoxication
Keskmine joores	12	6	19,4	16,7	Moderate intoxication
Raske joores	16	4	25,8	11,1	High intoxication
Olek määramata	2	2	3,2	5,5	Condition not determined
Kokku	62	36	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 61. Uppunute arv vanuse lõikes ja jooresnust isikute osakaal uppunutest 2014–2015
Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication 2014–2015

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Jooresnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joores - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2014	2015
	2014	2015	2014	2015	2014	2015		
<15	0	0	4	0	4	0	0,0	-
15–24	1	2	1	0	2	2	50,0	100,0
25–34	5	1	4	3	9	4	55,6	25,0
35–44	8	3	3	1	11	4	72,7	75,0
45–54	9	3	3	5	12	8	75,0	37,5
55–64	7	4	1	4	8	8	87,5	50,0
>65	5	2	9	6	14	8	35,7	25,0
Kokku - Total	35	15	25	19	60	34	58,3	44,1

* Lisaks 2 määramata jooresnustmega uppunut 2014. ja 2015. aastal
plus additional 2 persons drowned with undetermined level of intoxication in 2014 and 2015

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 62. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2014–2015
Number of persons killed due to falling by the level of intoxication 2014–2015

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2014	2015	2014	2015	
Kaine	19	33	24,7	33,3	Sober
Kerge joove	5	7	6,5	7,1	Low intoxication
Keskmine joove	10	6	13,0	6,1	Moderate intoxication
Raske joove	11	9	14,3	9,1	High intoxication
Olek määramata	32	44	41,5	44,4	Condition not determined
Kokku	77	99	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 63. Kukkumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2014–2015
Number of persons killed due to falling by age and the proportion of victims under intoxication 2014–2015

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2014	2015
	2014	2015	2014	2015	2014	2015		
<15	0	0	2	2	2	2	0,0	0,0
15–24	2	0	3	3	5	3	40,0	0,0
25–34	2	2	2	1	4	3	50,0	66,7
35–44	3	3	4	6	7	9	42,9	33,3
45–54	7	4	5	2	12	6	58,3	66,7
55–64	12	10	0	7	12	17	100,0	58,8
>65	0	3	3	12	3	15	0,0	20,0
Kokku - Total	26	22	19	33	45	55	57,8	40,0

* Lisaks 32 määramata joobeastmega hukkunut 2014. aastal ning 44 määramata joobeastmega hukkunut 2015. aastal
 Plus additional 32 persons in 2014 and 44 persons in 2015 killed with undetermined level of intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 64. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv joobeastmete lõikes 2014–2015
Number of persons killed due to hypothermia by the level of intoxication 2014–2015

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2014	2015	2014	2015	
Kaine	18	15	38,3	40,6	Sober
Kerge joove	8	7	17,0	18,9	Low intoxication
Keskmine joove	13	9	27,7	24,3	Moderate intoxication
Raske joove	3	1	6,4	2,7	High intoxication
Olek määramata	5	5	10,6	13,5	Condition not determined
Kokku	47	37	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 65. Alajahtumise tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja joores isikute osakaal hukkunutest 2014–2015
Number of persons killed due to hypothermia by age and the proportion of victims under intoxication 2014–2015

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Jooresnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joores - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2014	2015
	2014	2015	2014	2015	2014	2015		
25–34	1	0	0	2	1	2	100,0	0,0
35–44	5	0	0	0	5	0	100,0	-
45–54	2	3	7	3	9	6	22,2	50,0
55–64	9	10	7	5	16	15	56,3	66,7
>65	7	4	4	5	11	9	63,6	44,4
Kokku - Total	24	17	18	15	42	32	57,1	53,1

* Lisaks 5 määramata jooresnustega hukkunut 2014. ja 2015. aastal
Plus additional 5 persons in 2014 and 2015 killed with undetermined level of intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 66. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv jooresnustega lõikes 2014–2015
Number of persons who committed suicide by the level of intoxication 2014–2015

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2014	2015	2014	2015	
Kaine	126	114	54,6	63,0	Sober
Kerge joores	28	16	12,1	8,8	Low intoxication
Keskmine joores	41	32	17,7	17,7	Moderate intoxication
Raske joores	16	10	6,9	5,5	High intoxication
Olek määramata	20	9	8,7	5,0	Condition not determined
Kokku	231	181	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

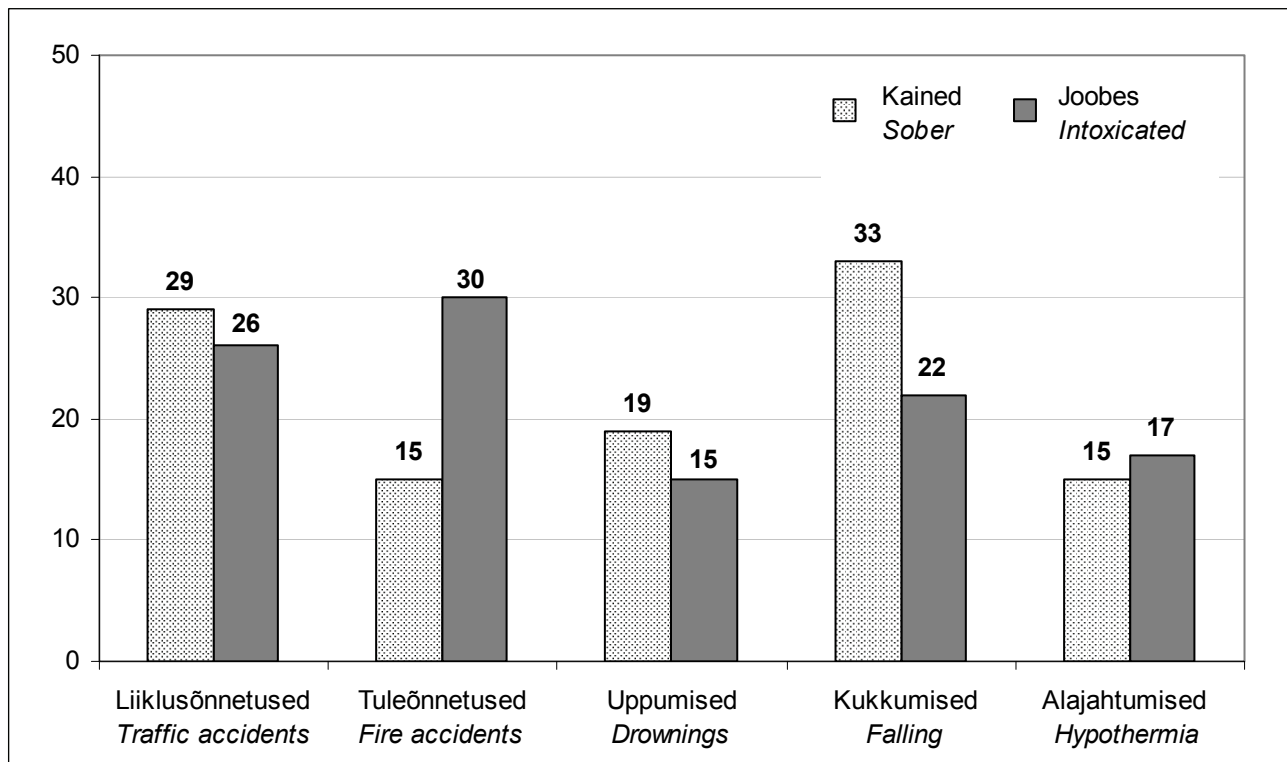
Tabel 67. Enesetapu tagajärjel hukkunute arv vanuse lõikes ja jooresnute osakaal hukkunutest 2014–2015
Number of persons who committed suicide by age and the proportion of person under intoxication 2014–2015

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Jooresnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joores - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2014	2015
	2014	2015	2014	2015	2014	2015		
<15	0	0	1	1	1	1	0,0	0,0
15–24	7	9	10	11	17	20	41,2	45,0
25–34	21	12	19	14	40	26	52,5	46,2
35–44	12	8	9	16	21	24	57,1	33,3
45–54	19	11	20	15	39	26	48,7	42,3
55–64	18	10	18	14	36	24	50,0	41,7
>65	8	8	49	43	57	51	14,0	15,7
Kokku - Total	85	58	126	114	211	172	40,3	33,7

* Lisaks 20 määramata jooresnustega hukkunut 2014. aastal ja 9 määramata jooresnustega hukkunut 2015. aastal
Plus additional 20 persons in 2014 and 9 persons in 2015 killed with undetermined level of intoxication

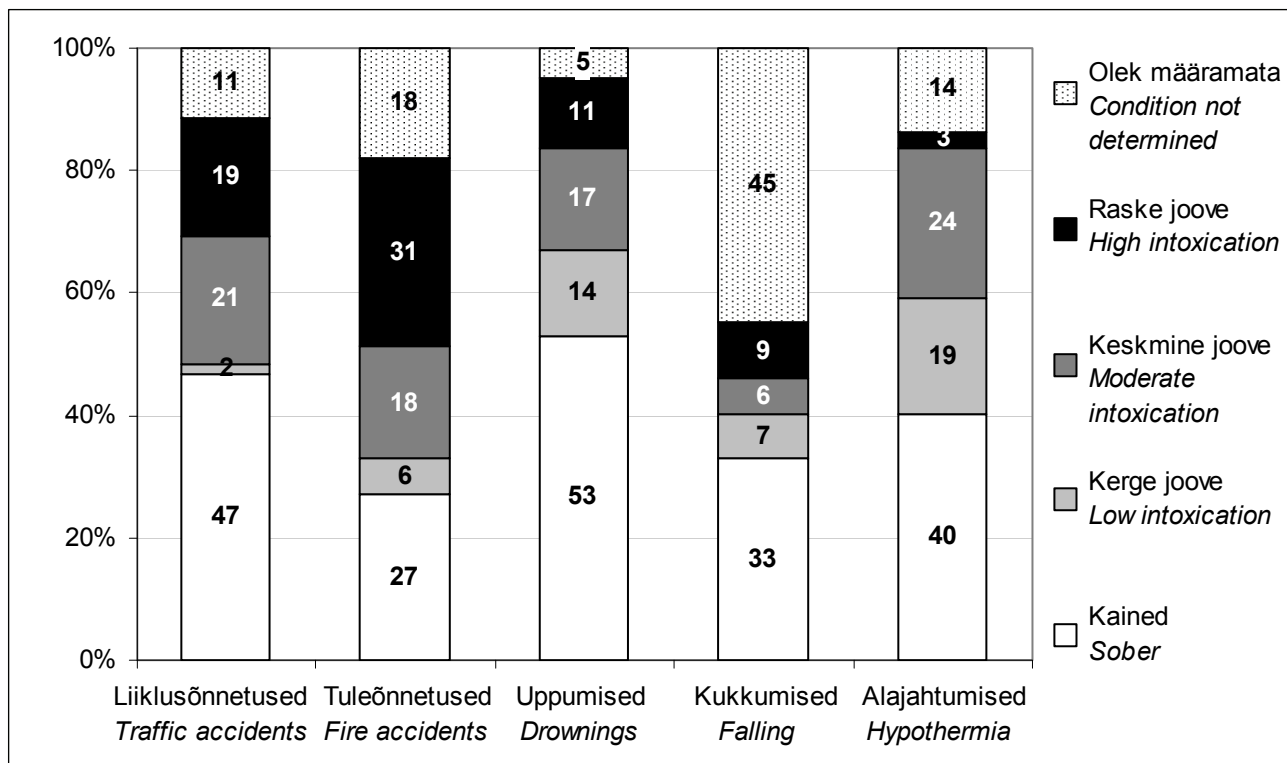
Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 22. Õnnetustes hukkunud kainete ja joobes isikute arv 2015. a
 Number of sober and intoxicated persons killed in accidents 2015

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 23. Õnnetustes hukkunute jaotus joobeastmete lõikes 2015. a
 Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2015

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 68. **Alkoholiga seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunute arv 2014–2015***
*Number of patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases 2014–2015**
 eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - patients treated by specialists

	Kindlustatud isikud <i>Insured persons</i>				Kindlustamata isikud <i>Uninsured persons</i>		Kokku** <i>Total**</i>		
	2014		2015		2014	2015	2014	2015	
	Eriarst Specialist	Perearst Primary	Eriarst Specialist	Perearst Primary					
Alkoholi psühhooos (F10.0, F10.3–10.9)	2 935	373	3047	418	367	333	3 474	3567	<i>Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9)</i>
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	356	175	336	164	24	20	547	513	<i>Alcohol abuse (F10.2)</i>
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	1 373	283	1375	277	21	28	1 619	1623	<i>Alcohol dependence (F10.2)</i>
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)***	77	263	52	247	5	4	343	299	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)***</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	361	354	338	329	3	3	579	552	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)</i>
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	262	396	205	301	5	3	573	482	<i>Alcoholic polyneuropathy (G62.1)</i>
Alkoholümüopaatia (G72.1)	0	1	2	0	0	0	1	2	<i>Alcoholic myopathy (G72.1)</i>
Alkoholne kardio(müo)paatia (I42.6)	64	48	53	43	3	2	100	82	<i>Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)</i>
Alkoholgastrit (K29.2)	127	47	90	55	23	11	184	147	<i>Alcoholic gastritis (K29.2)</i>
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	652	529	661	536	57	57	1 014	1039	<i>Alcoholic liver disease (K70–K70.99)</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	221	163	214	161	36	26	351	338	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)</i>
Fetaalne alkoholsündroom (Q86)	9	3	11	5	0	0	10	14	<i>Fetal alcohol syndrome (Q86)</i>
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	821	22	784	13	241	203	1 062	988	<i>Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	173	9	188	9	35	35	213	227	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)</i>
Kokku	6 554	2 514	6 540	2 465	744	661	8 699	8 571	<i>Total</i>

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud.
The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, priced visits are not presented.

** Arsti poole pöördunud isikute arvused ei saa liita (eriarst+perearst+kindlustamata), kuna liites võivad isikud korduda (nt inimene võib olla aasta esimeses pooles kindlustatud, kuid teises pooles kindlustamata; samuti võib olla ühel isikul mitu ravijuhtu).
The number of persons who turned to specialists can not be added (specialist+primary+uninsured), due to the possibility of repetition (e.g., a person can be insured in the first half of the year, but uninsured in the second half of the year; in addition one person can have many treatment cases).

*** Diagnoos ei ole arsti poolt täpsustatud – *Diagnosis is not specified by the doctor*

Allikas: Eesti Haigekassa

Source: Estonian Health Insurance Fund

Tabel 69. Alkoholi seotud haiguste tõttu eri- ja perearsti poole pöördunud 16–20 aastaste patsientide arv 2014–2015*

Number of 16–20 years old patients who turned to specialists due to alcohol-related diseases

2014–2015*

eri- ja perearsti poole pöördunud isikute arv - number of patients treated by specialists

	Eriarst Specialist		Perearst Primary		Kokku** Total **		
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
Alkoholi psüühhoos (F10.0, F10.3–10.9)	52	69	2	1	52	70	Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9))
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	15	14	1	1	16	15	Alcohol abuse (F10.2)
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	9	8	0	0	9	8	Alcohol dependence (F10.2)
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)***	0	0	1	1	1	1	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)***
Alkoholgastrit (K29.2)	4	3	1	2	4	5	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	0	0	2	1	2	1	Alcoholic liver disease (K70–K70.99)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0	0	1	0	1	0	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Fetaalne alkoholisündroom (Q86.0)	0	0	1	0	1	0	Fetal alcohol syndrome (Q86.0)
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	90	71	1	2	90	71	Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	26	22	0	1	26	22	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
Kokku	165	163	10	8	172	168	Total

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud
The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, priced visits are not presented

** Arsti poole pöördunud isikute arvused ei saa liita (eriarst+perearst), kuna liites võivad isikud korduda (nt ühel isikul võib olla mitu ravijuhtu).

The number of persons who turned to specialists can not be added (specialist+primary), due to the possibility of repetition (e.g., one person can have many treatment cases).

*** Diagnoos ei ole arsti poolt täpsustatud – Diagnosis is not specified by the doctor

Allikas: Eesti Haigekassa

Source: Estonian Health Insurance Fund

Tabel 70. Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2012–2015*
*Treatment costs by alcohol-related diseases 2012–2015**
 tuhat € - thousand €

	Ravikulud - Treatment costs				Osakaal % - Proportion %				
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	
Alkoholi psüühhoos (F10.0, F10.3–10.9)	974,19	1136,75	1251,98	1437,16	40,1	41,9	42,6	40,6	Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9)
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	41,30	30,63	32,64	43,05	1,7	1,1	1,1	1,2	Alcohol abuse (F10.2)
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	114,60	106,87	124,55	168,35	4,7	4,0	4,2	4,8	Alcohol dependence (F10.2)
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)**	6,50	6,12	6,69	3,90	0,3	0,2	0,2	0,1	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)**
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	85,25	98,26	120,25	133,26	3,5	3,6	4,1	3,8	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	103,38	92,95	80,33	85,95	4,3	3,4	2,7	2,4	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholümüopaatia (G72.1)	0,23	0,01	0,03	1,70	0,0	0,0	0,0	0,0	Alcoholic myopathy (G72.1)
Alkoholne kardio(müo)paatia (I42.6)	55,63	101,42	100,20	118,15	2,3	3,7	3,4	3,3	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	12,98	15,85	21,25	16,38	0,5	0,6	0,7	0,5	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	604,17	702,66	706,06	859,23	24,8	25,9	24,0	24,3	Alcoholic liver disease (K70–K70.99)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	186,25	205,44	225,84	233,93	7,7	7,6	7,7	6,6	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Fetaalne alkoholsündroom (Q86)	2,13	3,81	6,57	8,16	0,1	0,1	0,2	0,2	Fetal alcohol syndrome (Q86)
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	167,09	142,39	211,77	295,46	6,9	5,3	7,2	8,3	Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	75,38	70,06	54,17	137,66	3,1	2,6	1,9	3,9	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
Kokku	2429,07	2713,23	2 942,31	3 542,33	100,0	100,0	100,0	100,0	Total

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud.
The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, priced visits are not presented.

** Diagnoos ei ole arsti poolt täpsustatud – *Diagnosis is not specified by the doctor*

Allikas: Eesti Haigekassa; Tervise Arengu Instituut

Source: Estonian Health Insurance Fund; National Institute for Health Development

Tabel 71. **Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2015. a***
*Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2015**
 tuhat € - thousand €

	Ravikulud - Treatment costs					Osakaal, % - Proportion, %					
	HK eriarst Specialist	HK perearst Primary	HK ravim Medicine	Kindlustamata Uninsured	Kokku Total	HK eriarst Specialist	HK perearst Primary	HK ravim Medicine	Kindlustamata Uninsured	Kokku Total	
Alkoholi psüühoos (F10.0, F10.3–10.9)	1277,47	1,72	20,86	137,11	1437,16	88,9	0,1	1,5	9,5	100,0	Alcohol psychosis (F10, F10.3–10.9)
Alkoholi kuritarvitamine (F10.1)	36,14	0,62	1,38	4,91	43,05	84,0	1,4	3,2	11,4	100,0	Alcohol abuse (F10.2)
Alkoholi sõltuvus (F10.2)	161,78	1,08	1,34	4,16	168,35	96,1	0,6	0,8	2,5	100,0	Alcohol dependence (F10.2)
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)**	1,86	0,75	1,21	0,08	3,90	47,7	19,1	31,1	2,1	100,0	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)**
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	125,57	2,97	0,79	3,93	133,26	94,2	2,2	0,6	2,9	100,0	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	79,20	3,36	2,03	1,35	85,95	92,2	3,9	2,4	1,6	100,0	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholümüopaatia (G72.1)	1,70	0,00	0,00	0,00	1,70	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alcoholic myopathy (G72.1)
Alkoholne kardio(müo)paatia (I42.6)	114,54	2,12	0,18	1,31	118,15	96,9	1,8	0,2	1,1	100,0	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	13,89	0,37	0,33	1,80	16,38	84,8	2,2	2,0	11,0	100,0	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholtõbi (K70–K70.99)	784,56	11,09	3,50	60,08	859,23	91,3	1,3	0,4	7,0	100,0	Alcoholic liver disease (K70–K70.99)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	206,55	2,07	3,49	21,83	233,93	88,3	0,9	1,5	9,3	100,0	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Fetaalne alkoholsündroom (Q86)	8,05	0,11	0,00	0,00	8,16	98,7	1,3	0,0	0,0	100,0	Fetal alcohol syndrome (Q86)
Alkoholi toksiline toime (T51–T51.99)	264,69	1,30	0,05	29,43	295,46	89,6	0,4	0,0	10,0	100,0	Toxic effect of alcohol (T51–T51.99)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	130,66	0,09	0,00	6,91	137,66	94,9	0,1	0,0	5,0	100,0	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
2015 kokku	3206,66	27,63	35,16	272,88	3542,33	90,5	0,8	1,0	7,7	100,0	Total 2015
2014 kokku	2599,17	21,84	34,40	286,90	2942,31	88,3	0,7	1,2	9,8	100,0	Total 2014
2013 Kokku	2419,09	20,36	35,18	238,60	2713,23	89,2	0,8	1,3	8,8	100,0	Total 2013
2012 Kokku	2162,73	17,65	27,89	220,80	2429,07	89,0	0,7	1,1	9,1	100,0	Total 2012

* Tabelis on kajastatud Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi poolt tasutud pöördumised, tasulised visiidid ei ole kajastatud.
 The table presents visits paid by the Estonian Health Insurance Fund and the Ministry of Social Affairs, priced visits are not presented.

** Diagnoos ei ole arsti poolt täpsustatud – *Diagnosis is not specified by the doctor*

Märkus:

Note:

HK eriarst - Eriarsti ravikulud

Specialist - Cost of specialist care

HK perearst - Perearsti ravikulud

Primary - Cost of primary care

HK ravim - Haigekassa poolt tasutud ravimikulud

Medicine - Cost of medicine covered by Estonian Health Insurance Fund

Kindlustamata - Mitte-kindlustatute ravikulud

Uninsured - Cost of treatment for uninsured people

Allikas: Eesti Haigekassa; Tervise Arengu Instituut

Source: Estonian Health Insurance Fund; National Institute for Health Development

Tabel 72. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2004–2015***
*Deaths caused by alcohol-related diseases 2004–2015**
 surmade arv - number of deaths

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
MEHED													MEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	107	131	106	176	121	84	72	72	79	55	52	58	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	11	17	13	15	14	9	6	17	10	14	13	23	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	3	2	4	2	0	4	5	4	4	5	1	1	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholne kardiomüopaatia (I42.6)	102	121	128	120	111	79	69	61	70	47	60	43	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastriit (K29.2)	-	-	-	-	1	0	0	0	0	1	0	0	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitõbi (K70)	127	120	147	168	170	119	140	116	95	124	136	167	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	4	2	8	2	3	5	3	5	5	4	5	4	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	164	134	127	128	104	85	66	98	117	86	90	96	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
Mehed kokku	518	527	533	611	524	385	361	373	380	336	357	392	Total men
NAISED													WOMEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	28	55	37	43	35	30	16	22	22	10	8	8	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	3	3	4	5	3	4	10	3	6	9	4	5	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	1	0	1	2	0	0	2	1	0	0	1	0	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholne kardiomüopaatia (I42.6)	26	30	26	30	25	15	24	10	9	15	9	6	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastriit (K29.2)	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitõbi (K70)	54	63	76	69	81	50	61	49	56	49	49	61	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	1	1	2	2	0	2	1	0	0	0	1	1	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	41	50	32	25	27	28	32	27	30	24	33	22	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
Naised kokku	154	202	178	176	171	129	136	112	123	107	105	103	Total women
Mehed ja naised kokku	672	729	711	787	695	514	497	485	503	443	462	495	Total men and women

* Surma põhjuste registri andmeid on kajastatud ka Statistikaameti andmebaasis, kuid esitatavad andmed võivad erineda. Statistikaamet kasutab rahvastikuregistri (de jure), surmapõhjuste register aga arstile teadaolevat (de facto) elukohta. *The data from Estonian Causes of Death Registry are also published in database of Statistics Estonia. In the registry, the place of residence is defined as reported by the certifier (de facto). In this respect data may differ from those published by Statistics Estonia as their place of residence is defined according to the Population Registry (de jure).*

Allikas: Tervise Arengu Instituut
 Source: National Institute for Health Development

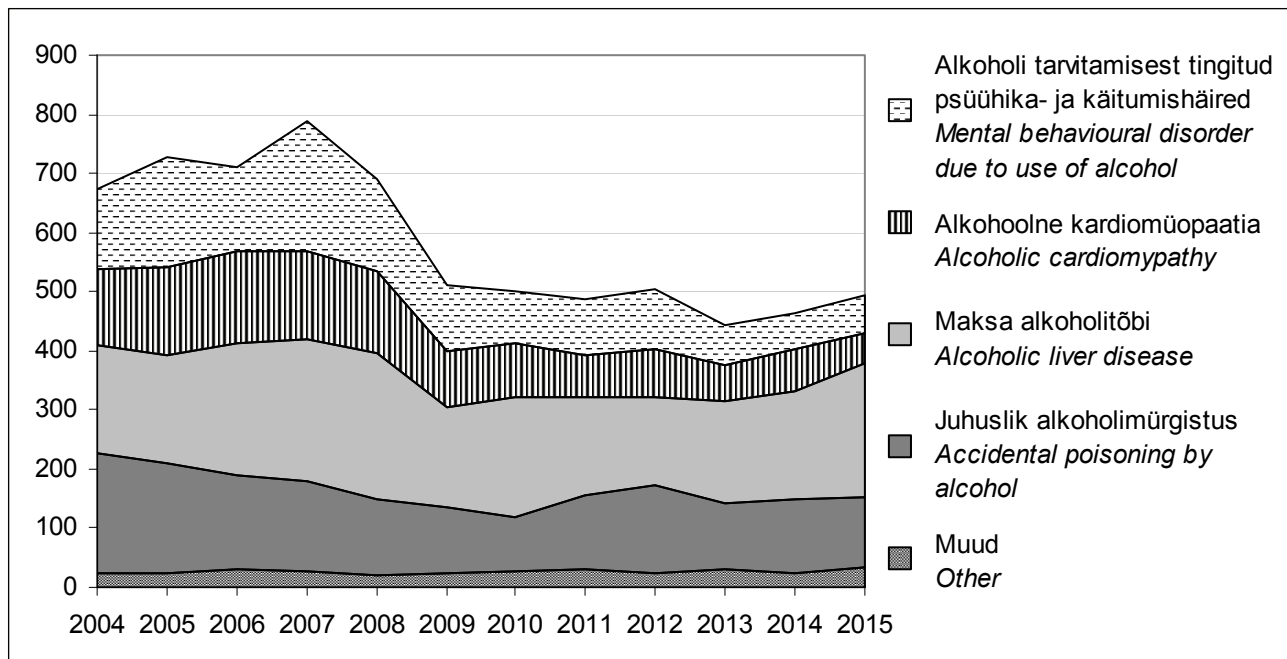
Tabel 73. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad vanuse järgi 2015. a**
Deaths caused by alcohol-related diseases by age 2015
 surmade arv - number of deaths

	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	
MEHED									MEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	0	0	2	10	16	14	12	4	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	0	0	0	1	1	11	6	4	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)</i>
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	0	0	0	0	0	0	0	1	<i>Alcoholic polyneuropathy (G62.1)</i>
Alkoholne kardiomüopaatia (I42.6)	0	0	1	2	12	18	8	2	<i>Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)</i>
Alkoholgastrit (K29.2)	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>Alcoholic gastritis (K29.2)</i>
Maksa alkoholitõbi (K70)	0	0	5	20	42	58	33	9	<i>Alcoholic liver disease (K70)</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0	0	0	1	1	2	0	0	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	0	0	5	23	31	25	11	1	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)</i>
Mehed kokku	0	0	13	57	103	128	70	21	<i>Total men</i>
NAISED									WOMEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	0	0	0	1	1	1	3	2	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon (G31.2)	0	0	0	0	0	2	3	0	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)</i>
Alkoholpolüneuropaatia (G62.1)	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>Alcoholic polyneuropathy (G62.1)</i>
Alkoholne kardiomüopaatia (I42.6)	0	0	0	0	1	3	2	0	<i>Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)</i>
Alkoholgastrit (K29.2)	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>Alcoholic gastritis (K29.2)</i>
Maksa alkoholitõbi (K70)	0	0	3	6	12	28	12	0	<i>Alcoholic liver disease (K70)</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0	0	0	1	0	0	0	0	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	0	0	0	2	11	6	3	0	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)</i>
Naised kokku	0	0	3	10	25	40	23	2	<i>Total women</i>
Mehed ja naised kokku	0	0	16	67	128	168	93	23	<i>Total men and women</i>

Allikas: Tervise Arengu Instituut

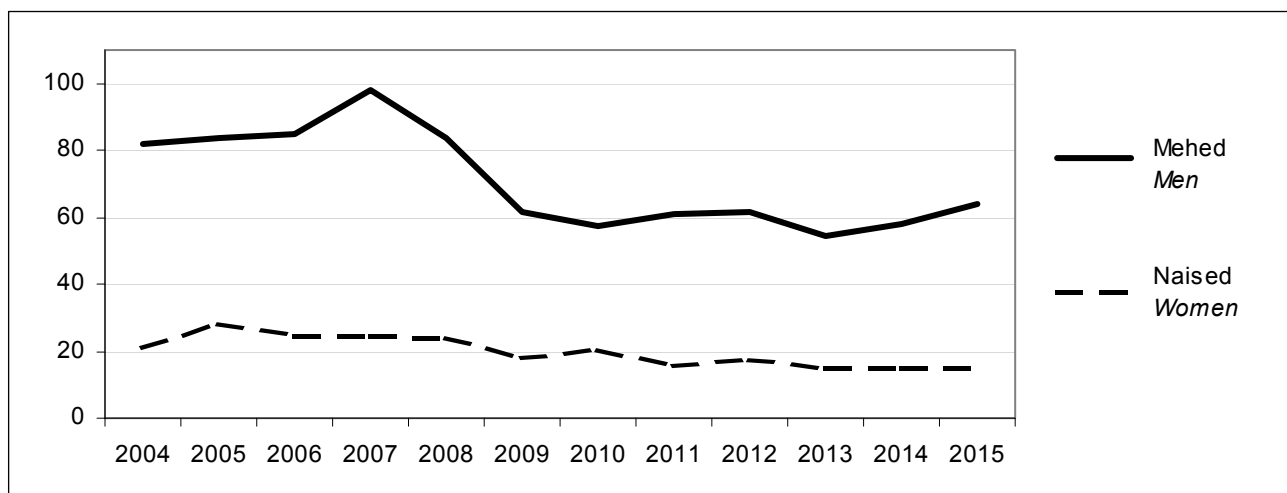
Source: National Institute for Health Development

Joonis 24. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv aastas 2004–2015**
Deaths in year caused by alcohol-related diseases 2004–2015

Allikas: Tervise Arengu Instituut
 Source: National Institute for Health Development

Joonis 25. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmajuhtumite arv 100 000 elaniku kohta aastas 2004–2015**
Annual number of deaths in year caused by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2004–2015

Allikas: Tervise Arengu Instituut
 Source: National Institute for Health Development

Tabel 74. Alkoholiga seotud haiguste suremuskordajad 2004–2015

Mortality rates of alcohol-related diseases 2004–2015

surmade arv 100 000 elaniku kohta* - number of deaths per 100 000 inhabitants*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
MEHED													MEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	16,89	20,80	16,93	28,24	19,78	13,36	11,45	11,63	12,80	8,94	8,46	9,42	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)
Närvisüsteemi alkoholidegeneratsioon (G31.2)	1,74	2,70	2,08	2,41	2,25	1,45	0,97	2,75	1,62	2,27	2,12	3,74	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuroopaatia (G62.1)	0,47	0,32	0,64	0,32	0,00	0,64	0,81	0,65	0,65	0,81	0,16	0,16	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholne kardiomiopaatia (I42.6)	16,10	19,21	20,44	19,26	17,85	12,72	11,12	9,86	11,34	7,64	9,76	6,99	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	-	-	-	-	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitöbi (K70)	20,04	19,05	23,48	26,96	26,86	18,84	22,41	18,74	15,39	20,14	22,13	27,13	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0,63	0,32	1,28	0,32	0,48	0,81	0,48	0,81	0,81	0,65	0,81	0,65	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	25,88	21,28	20,28	20,54	16,41	13,69	10,16	16,32	18,96	13,97	14,64	15,60	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)
NAISED													WOMEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired (F10)	3,84	7,59	5,13	5,99	4,89	4,20	2,39	3,11	3,12	1,42	1,14	1,14	Mental and behavioural disorder due to use of alcohol (F10)
Närvisüsteemi alkoholidegeneratsioon (G31.2)	0,41	0,41	0,56	0,70	0,42	0,56	1,41	0,42	0,85	1,28	0,57	0,72	Degeneration of nervous system due to alcohol (G31.2)
Alkoholpolüneuroopaatia (G62.1)	0,14	0,00	0,14	0,28	0,00	0,00	0,28	0,14	0,00	0,00	0,14	0,00	Alcoholic polyneuropathy (G62.1)
Alkoholne kardiomiopaatia (I42.6)	3,57	4,14	3,61	4,18	3,49	2,10	3,23	1,55	1,28	2,14	1,29	0,86	Alcoholic cardiomyopathy (I42.6)
Alkoholgastrit (K29.2)	-	-	-	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Alcoholic gastritis (K29.2)
Maksa alkoholitöbi (K70)	7,41	8,69	10,55	9,62	11,32	7,01	8,58	6,92	7,94	6,98	7,00	8,73	Alcoholic liver disease (K70)
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit (K86.0)	0,14	0,14	0,28	0,28	0,00	0,28	0,14	0,00	0,00	0,00	0,14	0,14	Alcohol-induced chronic pancreatitis (K86.0)
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime (X45)	5,62	6,90	4,44	3,48	3,77	3,92	4,22	3,67	4,25	3,42	4,72	3,15	Accidental poisoning by and exposure to alcohol (X45)

* Aastatel 2004–2012 aluseks olev elanike arv on ümber arvutatud.
The number of inhabitants in 2004–2012 is recalculated

Allikas: Tervise Arengu Instituut; EKI arvutused

Source: National Institute for Health Development; calculations of Estonian Institute of Economic Research

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Inhabitants' attitudes towards national alcohol policy

Tabel 75. **Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2010–2015**
(küsitluste tulemused)

The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2010–2015 (survey results)

% vastajatest kes arvasid, et probleem on tõsine või väga tõsine
% of respondents who considered the problem serious or very serious

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Alkoholi juures sõiduki juhtimine	93	94	93	95	92	94	<i>Drunk-driving</i>
Alkoholist põhjustatud terviseprobleemid	86	89	89	89	87	86	<i>Health problems caused by alcohol</i>
Laste ja noorte alkoholi tarbimine	91	92	90	89	86	86	<i>Consumption of alcohol by children and youth</i>
Alkoholist põhjustatud pereprobleemid	-	-	-	-	85	85	<i>Family problems caused by alcohol</i>
Avaliku korra rikkumised	85	87	88	87	82	81	<i>Violations of public order</i>
Alkoholist põhjustatud kodune vägivald	84	85	88	84	84	83	<i>Home violence caused by alcohol</i>
Alkoholist soodustatud isikuvastased kuriteod	85	88	86	84	81	81	<i>Criminal assault favoured by alcohol</i>
Alkoholismist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus	77	81	79	80	77	70	<i>Unemployment and outcast caused by alcohol</i>
Üldine soosiv hoiak alkoholi tarbimisse	66	67	67	70	66	68	<i>General favourable attitude towards alcohol consumption</i>
Alkoholist põhjustatud probleemid töökohal	42	46	47	48	44	48	<i>Alcohol-related problems at work</i>
Salaalkoholi ost-müük	48	51	52	50	44	37	<i>Purchase or sales of illegal alcohol</i>

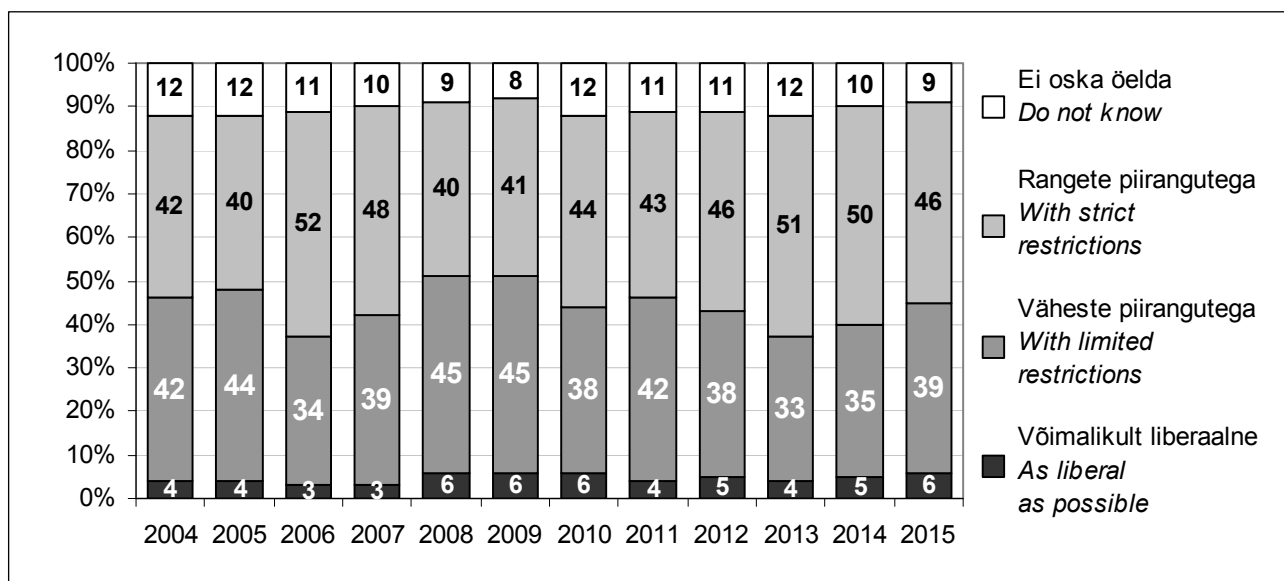
Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 26. **Elanike hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika 2004–2015**
(küsitluste tulemused)

Inhabitants assessments to Estonian alcohol politics 2004–2015 (survey results)

% vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 76. Hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (2015. a, küsitluse tulemused)
Assessment of what should be the Estonian national alcohol policy by different sociodemographic groups (2015 survey results)

% vastajatest - % of respondents

		Võimalikult liberaalne <i>As liberal as possible</i>	Väheste piirangutega <i>With limited restrictions</i>	Rangete piirangutega <i>With strict restrictions</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		6	39	46	9	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	6	44	41	9	<i>North Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	0	28	54	18	<i>Central Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	11	40	46	3	<i>North-East Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	2	39	50	9	<i>West Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	8	32	50	10	<i>South Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	6	45	43	6	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	10	44	42	4	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	6	28	47	19	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	4	36	49	11	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	6	41	42	11	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	6	34	54	6	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18–29	6	49	42	3	<i>18–29</i>	<i>Age</i>
	30–49	7	34	50	9	<i>30–49</i>	
	50–64	6	38	42	14	<i>50–64</i>	
	65–74	3	38	50	9	<i>65–74</i>	
Sugu	naised	3	34	53	10	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	10	44	37	9	<i>men</i>	
Haridus	I taseme haridus	6	32	49	13	<i>1st level education</i>	<i>Education</i>
	II taseme haridus	5	33	52	10	<i>2nd level education</i>	
	III taseme haridus	4	39	50	7	<i>3rd level education</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 300	5	30	59	6	≤ 300	<i>Monthly disposable income per household member €</i>
	301–500	6	39	45	10	301–500	
	501–800	7	38	39	16	501–800	
	> 800	6	51	40	3	> 800	
Alkoholi tarbimine	kõik alkoholi tarbijad	7	42	43	8	<i>all alcohol consumers</i>	<i>Alcohol consumption</i>
	rohked tarbijad	13	49	31	7	<i>frequent consumers</i>	
	mõõdukad tarbijad	11	54	28	7	<i>moderate consumers</i>	
	väheseid tarbijad	5	37	50	8	<i>infrequent consumers</i>	
	mittetarbijad	3	24	58	15	<i>non-consumers</i>	

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 77. Pingerida meetmetest, mida tuleks teha elanike alkoholitarbimise vähendamiseks Eestis (2015. a, küsitluse tulemused)

List of measures to reduce alcohol consumption of Estonian inhabitants (2015 survey results)

% vastajatest, kelle hinnangul tuleks alkoholi tarbimist vähendada
% of respondents who favored reduction of alcohol consumption

	Kindlasti Certainly	Võibolla Perhaps	Seda mitte No	Ei oska öelda Do not know	
Inimesed ise peaksid muutma oma suhtumist alkoholi tarbimisse ja olema sellega eeskujuks	91	9	0	0	People themselves should change their attitudes towards alcohol consumption and be as example
Noortele peaks näitama alkoholi tarbimise negatiivseid tagajärgi	85	14	0	1	Should demonstrate negative consequences of alcohol consumption to adolescents
Alkoholi reklaami peaks piirama	85	12	1	2	Alcohol advertising should be restricted
Tuleks suurendada järelevalvet alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle (nt müük alaealisele, illegaalne müük)	84	14	0	2	Should increase surveillance over offences related to alcohol sales (sales to underaged, illegal sales)
Noortele peaks looma rohkem vaba aja veetmise võimalusi	84	12	0	4	Should create more recreational opportunities for adolescents
Avalikel üritustel ja nende kajastamisel mitte propageerida alkoholi tarbimist	80	16	2	2	Avoid promotion of alcohol consumption at public events
Alkoholijooobes inimesi peaks õigusrikkumiste korral rangemalt karistama (nt sõiduki jooobes juhtimisel)	79	16	2	3	Intoxicated people should be punished more severely in case of offences (drunk driving etc)
Tuleks teha rohkem saateid ja artikleid alkoholi kahjulikkusest	59	34	4	3	Should make more TV shows and articles about harmfulness of alcohol
Alkoholi müügikohti peaks vähendada	46	38	10	6	Should be less alcohol outlets
Tuleks edendada karskusliikumist	40	40	11	9	Should promote anti-alcohol movement
Ma ise peaksin vähendama alkoholitarbimist	34	25	28	13	I myself should reduce alcohol consumption
Alkoholiaktsiis peaks olema kõrgem ja alkohol kallim	27	33	32	8	Alcohol excise duty should be higher and alcohol more expensive

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 78. Pingerida institutsioonidest, kes peaksid astuma samme elanike alkoholitarbimise vähendamiseks (2015. a, küsitluse tulemused)

List of institutions who should take steps to reduce alcohol consumption by Estonian inhabitants (2015 survey results)

% vastajatest, kelle hinnangul tuleks alkoholi tarbimist vähendada
% of respondents who favored reduction of alcohol consumption

Vabariigi Valitsus	37	Estonian Government
Meedia (TV, raadio, ajalehed, ajakirjad, Internet)	36	Media (TV, radio, newspapers, magazines, Internet)
Sotsiaalministeerium	28	Ministry of Social Affairs
Riigikogu	21	The Parliament of Estonia
Linna- ja vallavalitsused	20	Urban and Rural Municipalities
Vabatahtlikud organisatsioonid ja karskusliikumine	15	Voluntary organizations and anti-alcohol movement
Haridus- ja Teadusministeerium	12	Estonian Ministry of Education and Research
Politsei	8	Police
President	6	President
Alkoholi tootjad	6	Alcohol producers
Alkoholi müüjad	5	Alcohol sellers
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	5	Ministry of Economic Affairs and Communications
Rahandusministeerium	3	Ministry of Finance

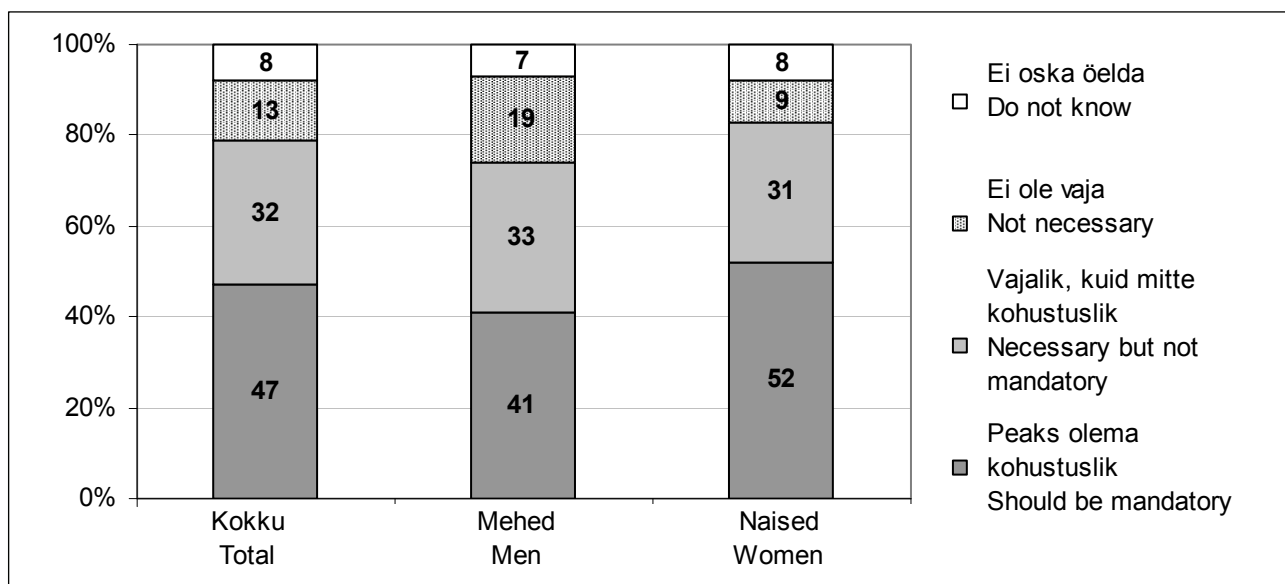
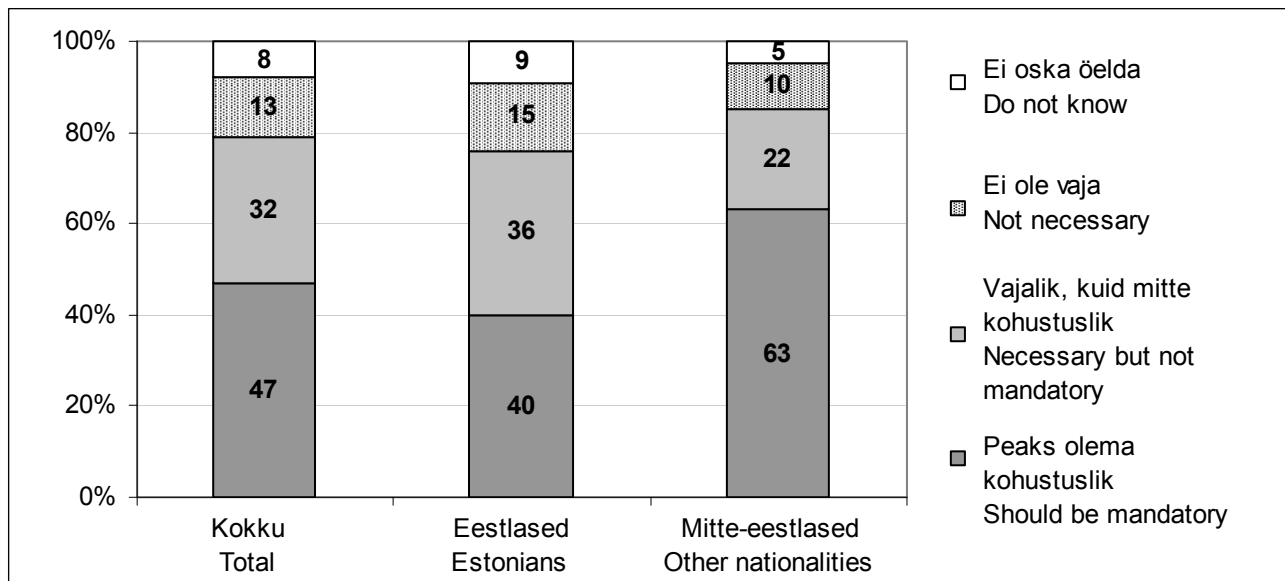
Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 27. **Elanike hinnangud isikuttõendava dokumendi küsimise vajalikkusele igalt alla 30-aastaselt alkoholsete jookide ostjalt (2015. a, küsitluse tulemused)**

Inhabitants opinion about necessity to ask identity document from every purchaser of alcoholic beverages under the age of 30 (2015 survey results)

% vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 79. Elanike hinnangud alkoholi kättesaadavuse piiramise ettepanekute kohta (2015. a, küsitluse tulemused)
Inhabitants attitudes towards restrictive measures on alcohol availability (2015 survey results)

% vastanutest - % of respondents

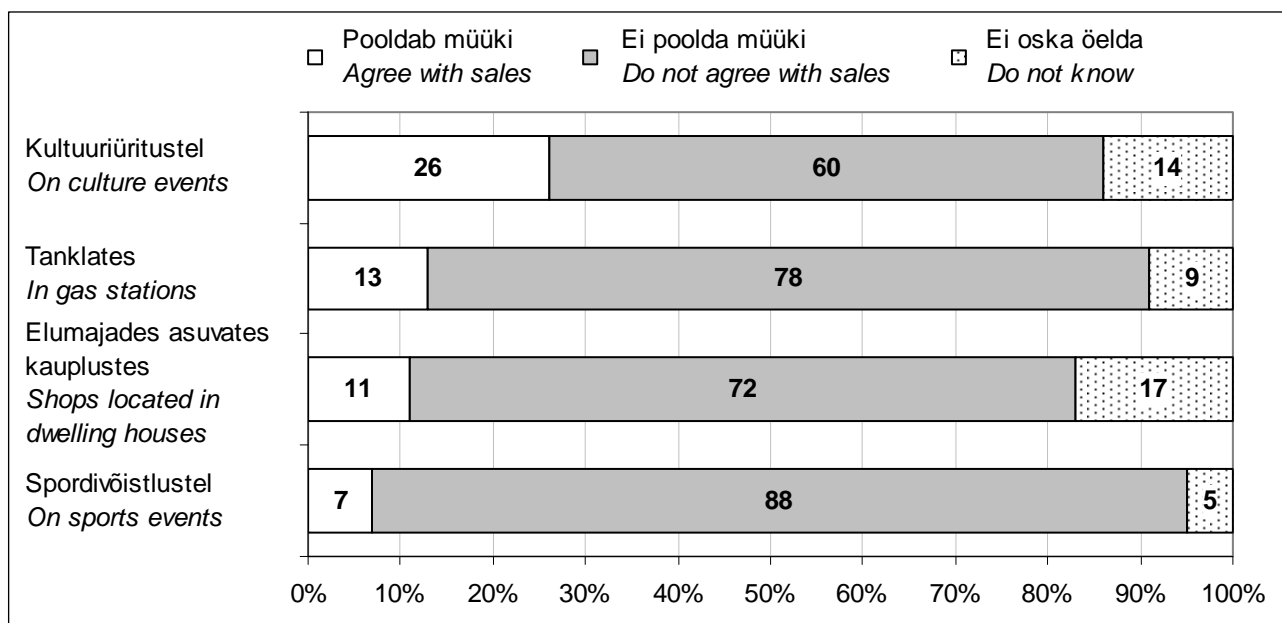
	Toetan <i>Agree</i>	Ei toeta <i>Do not agree</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>	
Alkoholsete jookide müügi keelamine poodides, mis ei ole alkoholi- ega toidupood (nt lille-, aiandus-, suveniiripoed jt)	76	15	9	<i>Ban of selling alcohol in non-specialised stores (eg flower-, gardening-, souvenir shops)</i>
Kogu alkoholimüügi koondamine ainult poodide spetsiaalsesse alkoholisakondadesse	71	20	9	<i>Alcohol sales is permitted only in special alcohol departments of shops</i>
Kogu alkoholimüügi koondamine ainult alkoholipoodidesse	50	40	10	<i>Alcohol sales is permitted only in alcoshops</i>
Alkoholsete jookide müügikoha eraldamine (teistest kaupadest) läbipaistmatu vaheseinaga	47	35	18	<i>Separation of alcohol sales point from other goods with opaque wall</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 28. Elanike suhtumine alkoholi müümisele tanklates, kultuuri- ja spordiüritustel ning elumajades asuvates kauplustes (2015. a, küsitluse tulemused)
Inhabitants attitudes to selling alcohol in gas stations, cultural and sports events and in shops located in residential buildings (2015 survey results)

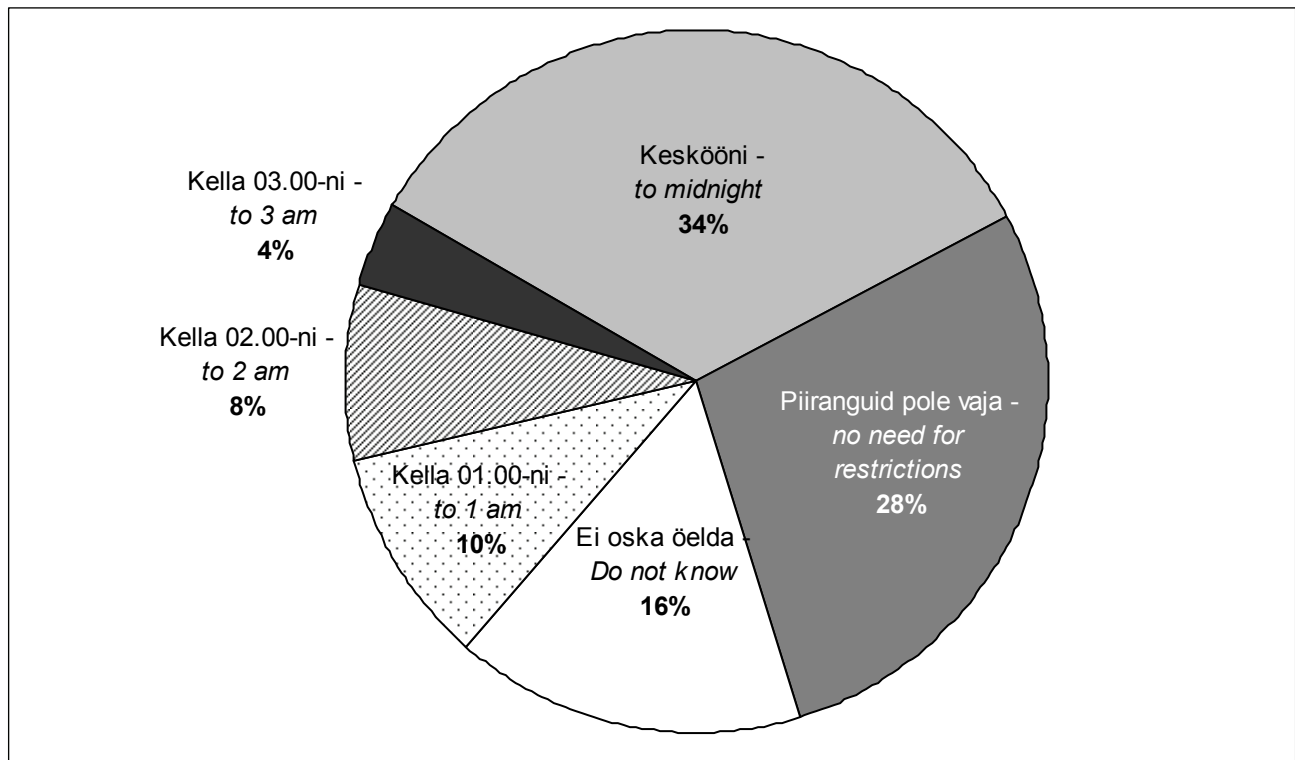
% vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 29. **Elanike hinnangud, mis kellaajani võiks toitlustusasutustes alkoholi müüa (2015. a, küsitluse tulemused)**
Inhabitants assessments on times until which catering establishments could sell alcohol (2015 survey results)
% vastanutest - % of respondents

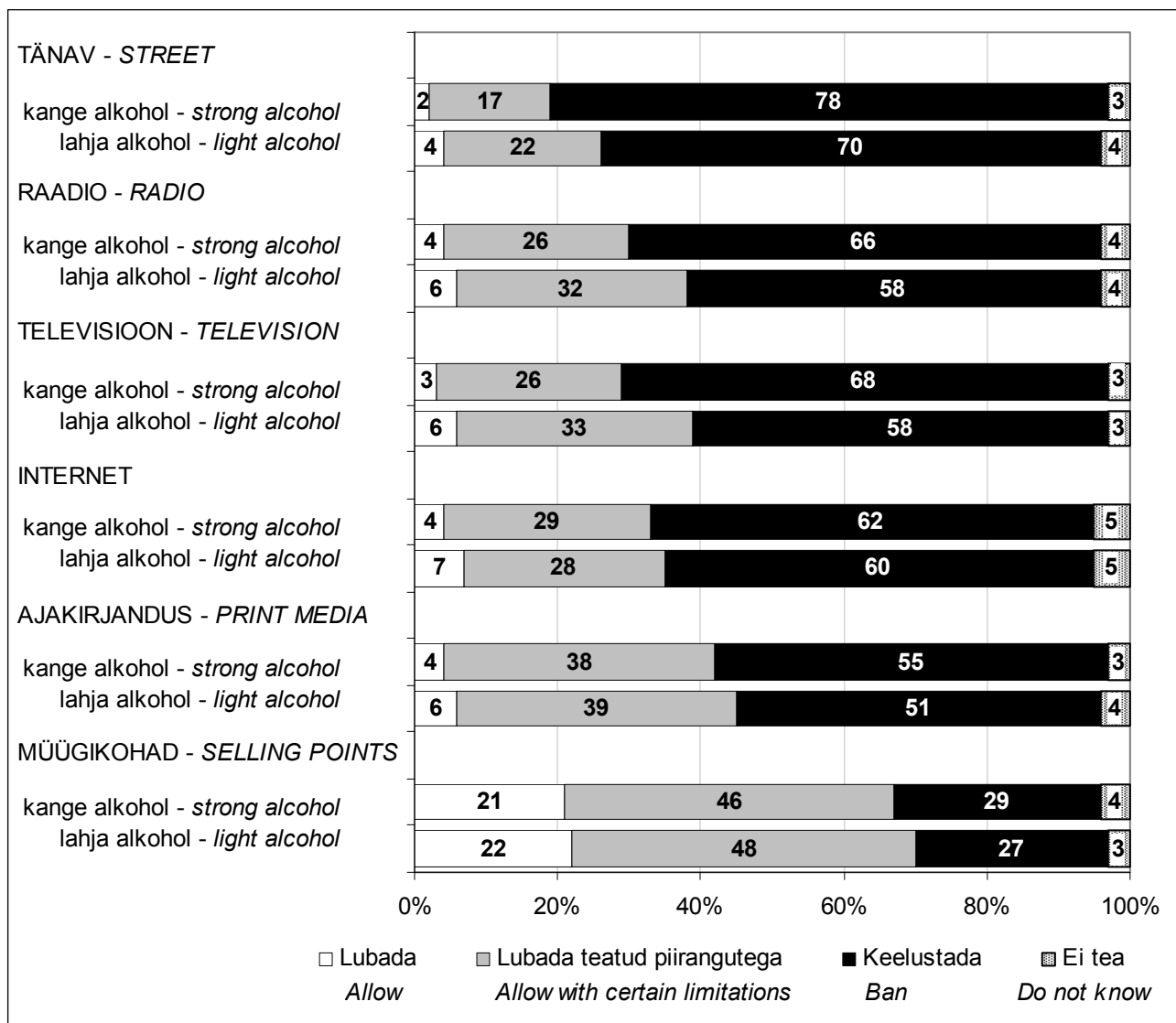

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut
Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 30. **Elanike hinnangud alkoholireklaami lubatavuse kohta erinevates meediakanalites (2015. a, küsitluse tulemused)**

Inhabitants assessments on alcohol advertising permissibility in various media (2015 survey results)

% vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

6. Põhjamaade ja Balti riikide alkoholistatistika

Alcohol statistics in Nordic countries and Baltic states

Tabel 80. **Alkoholi tarbimine Põhjamaades 2015. a**
Alcohol consumption in Nordic Countries 2015
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

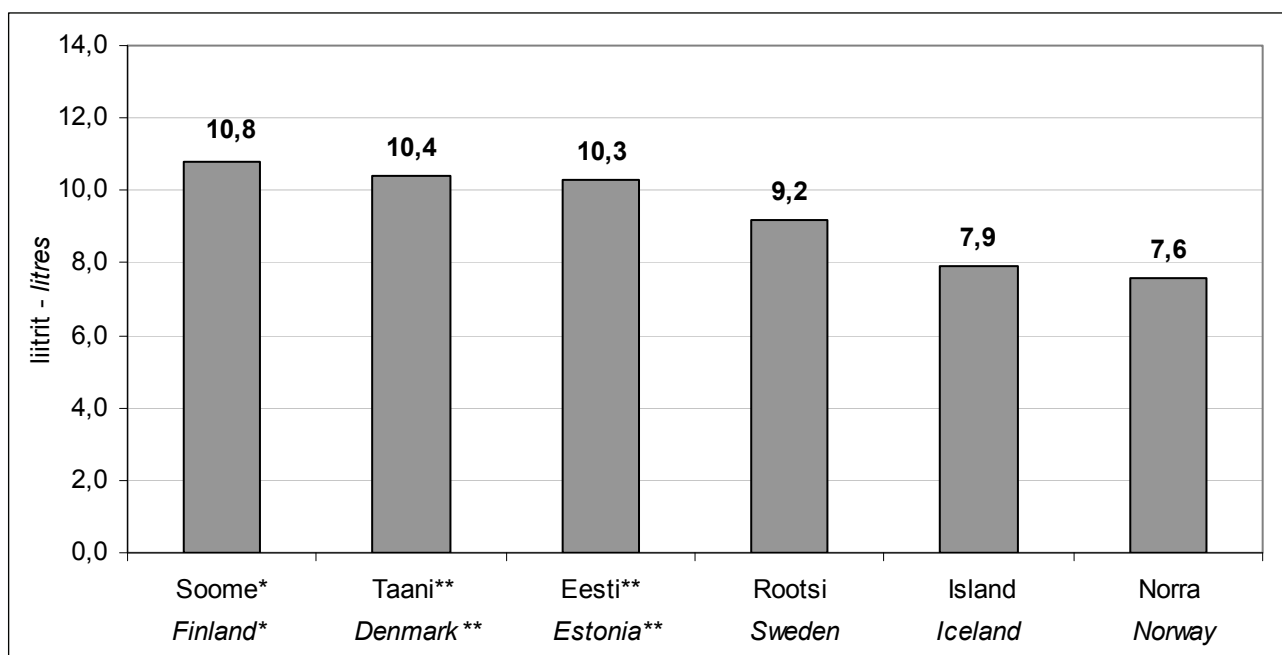
	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	Registreeritud tarbimine* <i>Recorded consumption*</i>	Registreerimata tarbimine** <i>Unrecorded consumption**</i>	Registreerimata tarbimise osakaal kogu tarbimises, % <i>Proportion of unrecorded consumption in total consumption, %</i>	
Soome	9,0	7,1	1,9	21	Finland
Rootsi	7,7	6,0	1,7	22	Sweden
Norra	6,2	4,9	1,3	21	Norway
Taani	8,7	7,7	0,9	10	Denmark
Island	6,3	5,9	0,4	6	Iceland

* Alkohoolsete jookide jaemüük ja tarbimine tootlustusasutustes oma riigis
Retail sales of alcoholic beverages and domestic serving of alcoholic beverages

** Elanike poolt imporditud, kodus valmistatud alkohoolsed joogid, illegaalse alkoholi valmistamine, salakaubavedu. Soome puhul ka Soome kodanike poolt välismaal tarbitud alkohol. Taani puhul on registreerimata tarbimisest maha arvatud turistide poolt välismaale viidud alkohol.
Alcoholic beverages imported by inhabitants, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal moonshining, smuggling, substitutes of alcohol. In Finland also alcohol consumed by Finnish tourists abroad. In Denmark, the amount of alcohol exported by tourists is not included in the unrecorded alcohol consumption.

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko
 Source:

Joonis 31. **Alkoholi tarbimine Põhjamaades ja Eestis 2015.a**
Alcohol consumption in Nordic countries and Estonia 2015
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis
 litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

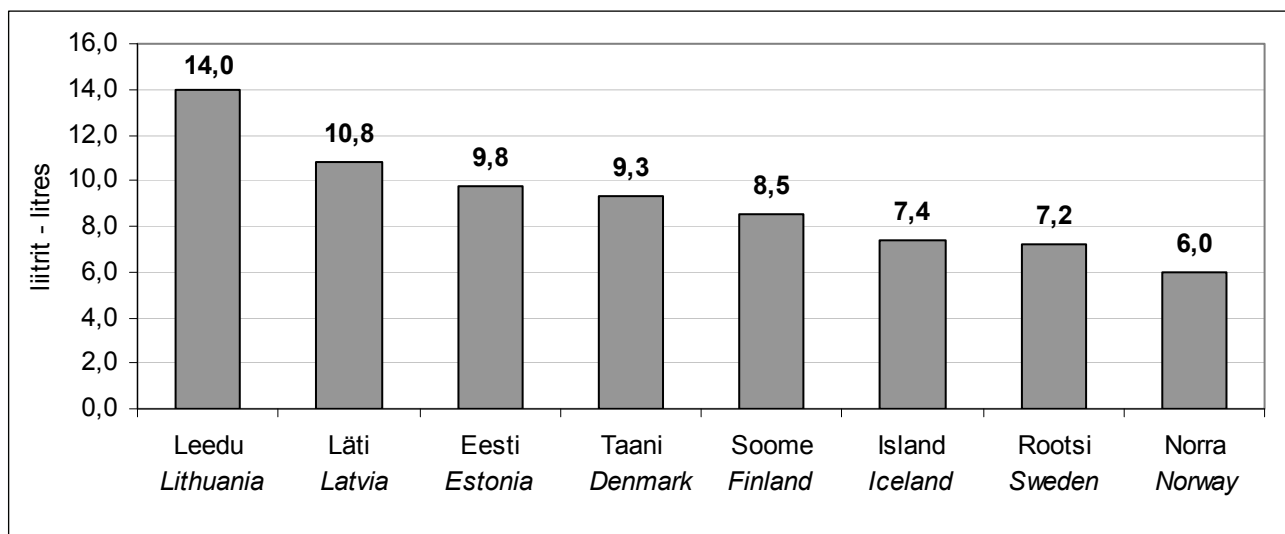
* Sisaldab soomlaste alkoholitarbimist välismaal – *Alcohol consumption by Finns abroad is included*

** Ei sisalda turistide ostusid - *Does not include alcohol purchases by tourists*

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 32. **Alkoholsete jookide registreeritud tarbimine Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a***
*Recorded alcohol consumption in Nordic countries and Baltic states 2015**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis
litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

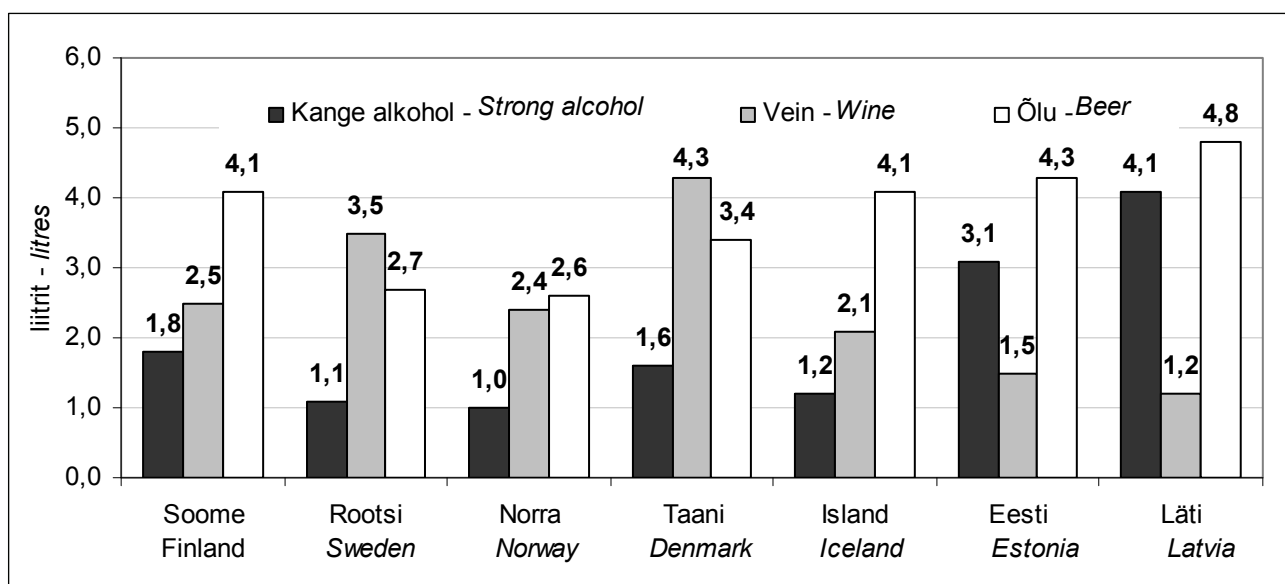
* Ei sisalda elanike poolt välismaalt toodud ja kodus valmistatud alkoholi, samuti salaalkoholi. Eestis ja Taanis ei sisalda välituristide alkoholi kaasaostusid.
Does not include alcoholic beverages imported by travellers, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal alcohol. In Estonia and Denmark does not include alcohol purchased by tourists

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Läti Tervishoiu- ja sotsiaalministeeriumi informatsioon; Leedu Terviseuuringute Instituudi informatsioon; Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Information of Ministry of Health Latvia; Information of Health Research Institute of Lithuania; Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 33. **Alkoholsete jookide registreeritud tarbimine jookide lõikes Põhjamaades, Eestis ja Lätis 2015. a***
*Recorded alcohol consumption in Nordic countries, Estonia and Latvia by beverage categories 2015**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

* Ei sisalda elanike poolt välismaalt toodud ja kodus valmistatud alkoholi, samuti salaalkoholi. Eestis ja Taanis on välituristide alkoholi kaasaostud maha arvestatud.
Does not include alcoholic beverages imported by travellers, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal alcohol. In Estonia and Denmark does not include alcohol purchased by tourists

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Läti Tervishoiu- ja sotsiaalministeeriumi informatsioon; Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Information of Ministry of Health Latvia; Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 81. Riigi tulud alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumisest Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a
State revenues from alcoholic beverages excise duties in Nordic countries and Baltic states 2015

	Alkoholsete jookide aktsiis, miljon EUR*	Alkoholsete jookide aktsiisitulu elaniku kohta, EUR	Alkoholsete jookide aktsiisitulu osakaal riigi kogutuludest, %**	
	Excise duty on alcoholic beverages, million EUR*	Total state alcohol revenue per capita, EUR	Share of alcohol revenue in total state revenue, %**	
Soome	1 361	249	1,2	Finland
Rootsi	1 500	152	0,7	Sweden
Norra	1 408	270	0,8	Norway
Taani	513	91	0,4	Denmark
Eesti	207	158	2,5	Estonia
Läti	156	78	1,8	Latvia
Leedu	263	90	2,0	Lithuania

* Andmed alkoholsete jookide aktsiiside laekumise kohta on võetud Euroopa Komisjoni väljaandest "Excise duty tables (Tax receipts - Alcoholic beverages), July 2016 ning need ei sisalda laekumisi kääritatud jookide müügi pealt (va Läti ja Norra); the data about receipts of alcohol excise duties is taken from the publication "Excise duty tables (Tax receipts - Alcoholic beverages), European Commission, July 2016 but they do not contain receipts from sales of fermented beverages (Latvia and Norway excluded).

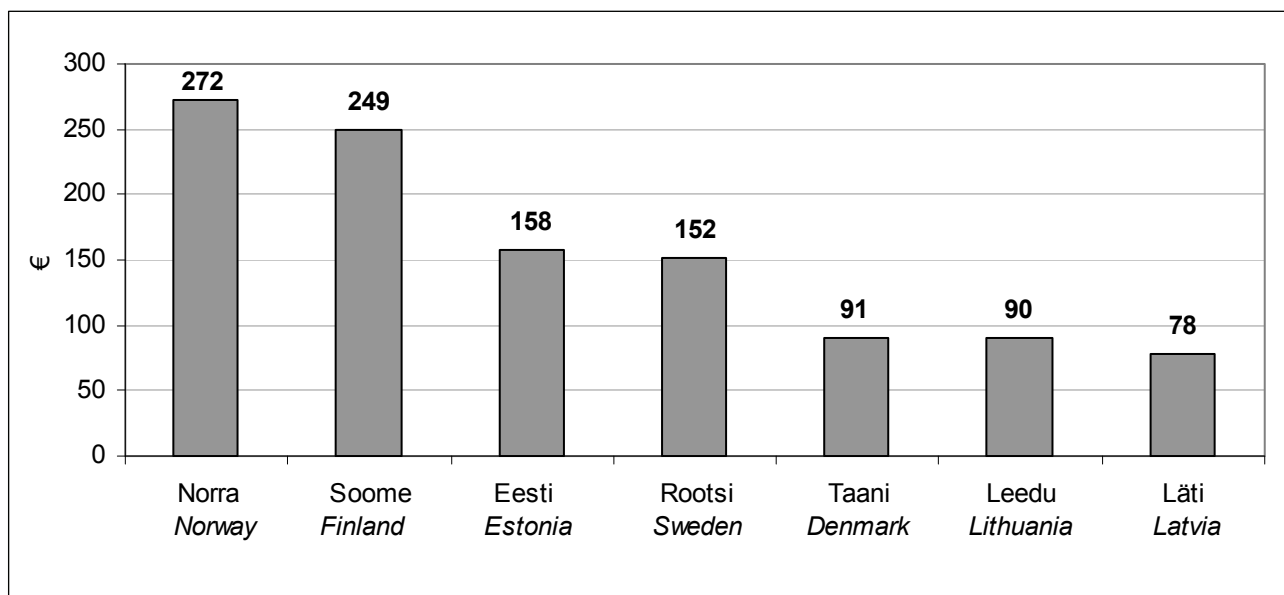
** Arvutuste aluseks on Eurostati andmed riigieelarve tulude kohta
calculations based on Eurostat data about state revenues

Allikad: Eurostat; Euroopa Komisjon; Norra Statistikaamet; EKI arvutused

Sources: Eurostat; European Commission; Statistics Norway; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 34. Alkoholsete jookide aktsiisimaksu laekumine elaniku kohta Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a*

Annual revenues from alcoholic beverages excise duties per capita in Nordic countries and Baltic states 2015*

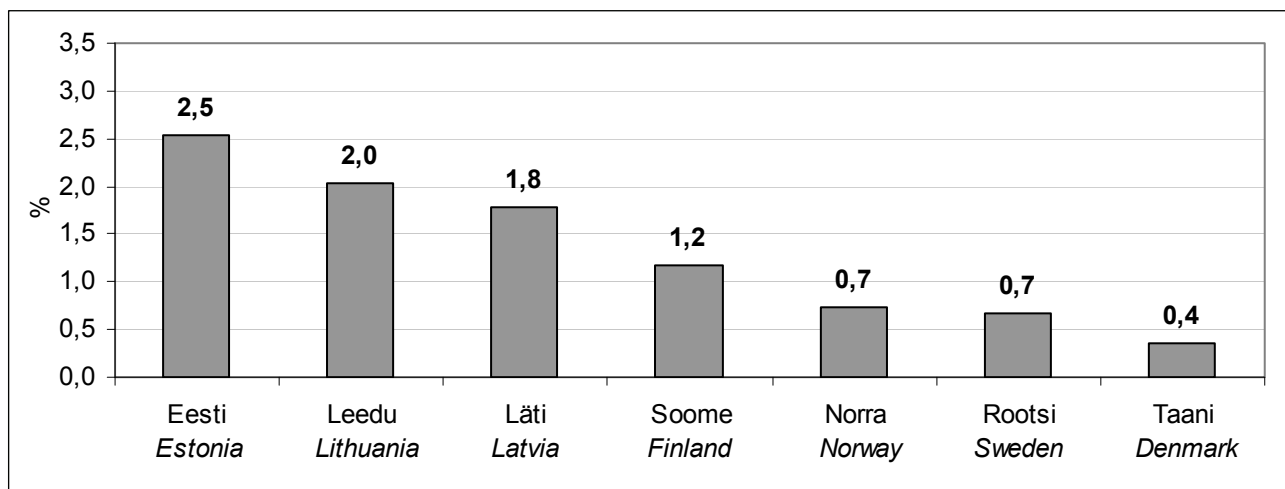

* Ei sisalda laekumisi kääritatud jookide müügi pealt (va Läti)
Does not include receipts from sales of fermented alcoholic beverages (Latvia excluded)

Allikad: Eurostat; Euroopa Komisjon; Norra Statistikaamet; EKI arvutused

Sources: Eurostat; European Commission; Statistics Norway; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 35. **Alkoholsete jookide aktsiisitulude osakaal riigi kogutuludest Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a***
*Share of alcoholic beverages excise revenues from the state's total revenue in Nordic countries and Baltic states 2015**

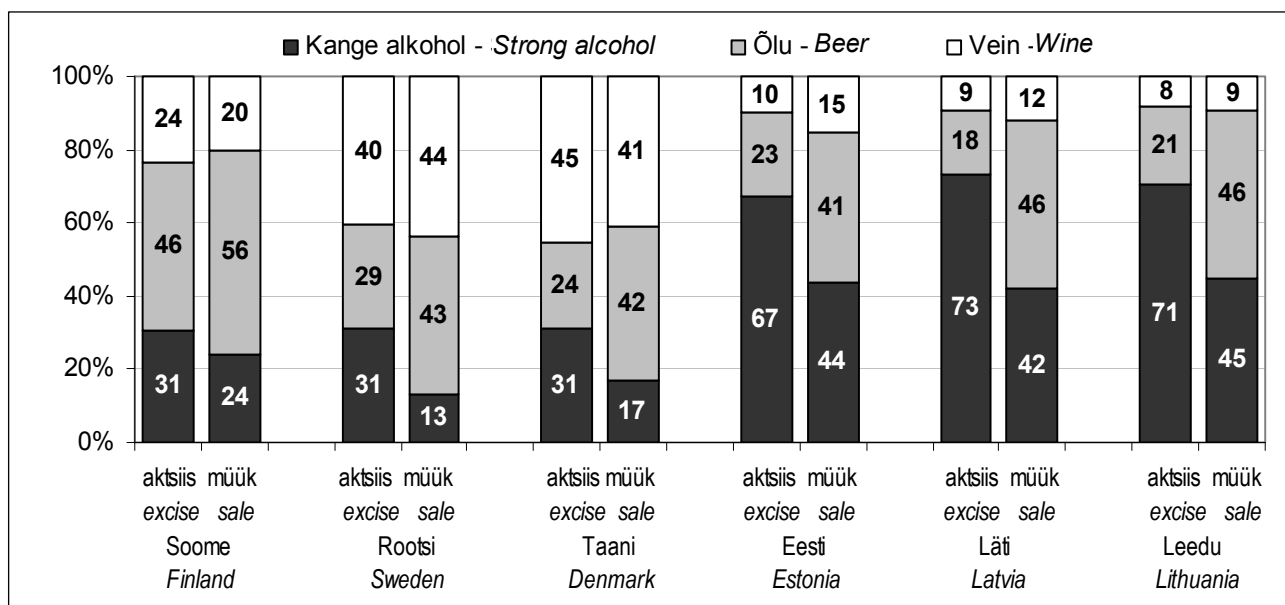

* Arvestusest on välja jäetud laekumised kääritatud jookide müügi pealt (va Läti)
Receipts from sales of fermented alcoholic beverages is not included (excluding Latvia)

Allikad: Eurostat; Euroopa Komisjon; Norra Statistikaamet; Läti Tervishoiuministeerium; Leedu Terviseuringute Instituut; EKI arvutused

Sources: Eurostat; European Commission; Statistics Norway; Latvian Ministry of Health; Health Research Institute of Lithuania; calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 36. **Kange alkoholi, õlle ja veini aktsiisilaekumiste ning müügi (eurodes) proportsioonid Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a**
Proportion of excise revenue and sale (in euros) of strong alcohol, beer and wine in Nordic countries and Baltic states 2015

Allikad: Eurostat; Euroopa Komisjon; Taani Statistikaamet; Rahandusministeerium, Statistikaamet, THL, Systembolaget; Sveriges Bryggerier; Läti Tervishoiuministeeriumi informatsioon; Leedu Terviseuringute Instituudi informatsioon; Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Eurostat; European Commission; Statistics Denmark; Estonian Ministry of Finance; Statistics Estonia; THL; Systembolaget; Sveriges Bryggerier; Information of Latvian Ministry of Health; Information of Health Research Institute of Lithuania; Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 82. Alkohoolsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa riikides (seisuga 01.01.2016)

Alcohol excise duties and value added tax (VAT) in Europe (as of 01.01.2016)

€ liitri 100% alkoholi kohta - € per litre of 100% alcohol

	Kanged alkohoolsed joogid Spirits	Vahetoode* Intermediate product*	Vein* Wine*	Õlu Beer	Käibemaks % VAT %	
EL minimum aktsiisimäär	5.50	2.50	0.00	1.87	-	EU's minimum level
Bulgaaria	5.62	2.56	0.00	1.92	20	Bulgaria
Horvaatia	6.94	5.82	0.00	5.24	25	Croatia
Rumeenia	7.49	4.99	0.00	1.87	20	Romania
Hispaania	9.13	3.39	0.00	1.70	21	Spain
Küpros	9.57	2.50	0.00	6.00	19	Cyprus
Itaalia	10.36	4.93	0.00	7.60	22	Italy
Luksemburg	10.41	3.72	0.00	1.98	17	Luxemburg
Tšehhi	10.49	4.78	0.00	2.95	21	Czech Republic
Ungari	10.66	4.53	0.00	5.18	27	Hungary
Slovakkia	10.80	4.68	0.00	3.59	20	Slovakia
Austria	12.00	4.44	0.00	5.00	20	Austria
Portugal	12.89	3.93	0.00	4.31	23**	Portugal
Saksamaa	13.03	8.50	0.00	1.97	19	Germany
Sloveenia	13.20	7.33	0.00	12.10	22	Slovenia
Leedu	13.21	7.02	6.56	3.11	21	Lithuania
Läti	13.38	5.53	5.82	3.10	21	Latvia
Poola	13.43	4.16	3.44	4.58	23	Poland
Malta	13.60	8.44	18.64	4.83	18	Malta
Holland	16.86	8.29	8.03	7.90	21	The Netherlands
Prantsusmaa	17.38	10.47	0.34	7.41	20	France
Taani	20.11	11.58	14.15	7.51	25	Denmark
Eesti***	21.72	13.28	10.18	8.30	20	Estonia***
Kreeka	24.50	5.67	1.82	6.50	23	Greece
Belgia	29.93	8.77	6.81	5.01	21	Belgium
Suurbritannia	37.55	27.48	33.73	24.94	20	UK
Iirimaa	42.57	34.25	38.62	22.55	23	Ireland
Soome	45.55	37.22	30.82	32.05	24	Finland
Rootsi	54.56	31.22	24.41	20.70	25	Sweden

* Aktsiisimaks on arvatud vahetootele etanoolisisaldusega 18% ja veinile etanoolisisaldusega 11%

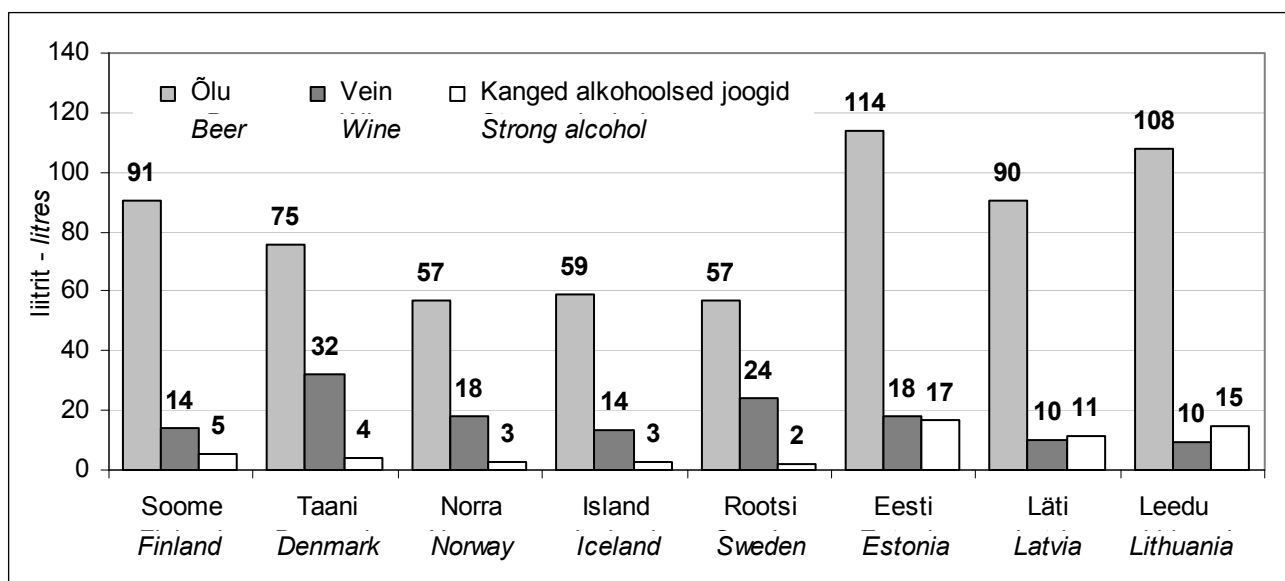
Excise duty is calculated on the basis of a beverage containing 18% ethyl alcohol by volume for intermediate product and on the basis of a beverage containing 11% ethyl alcohol by volume for wine

** Veini käibemaks 13% - VAT on wine 13%

*** alates 01.02.2016 - starting from 1.02.2016

Allikas: European Commission, Indirect taxation and tax administration
Source:

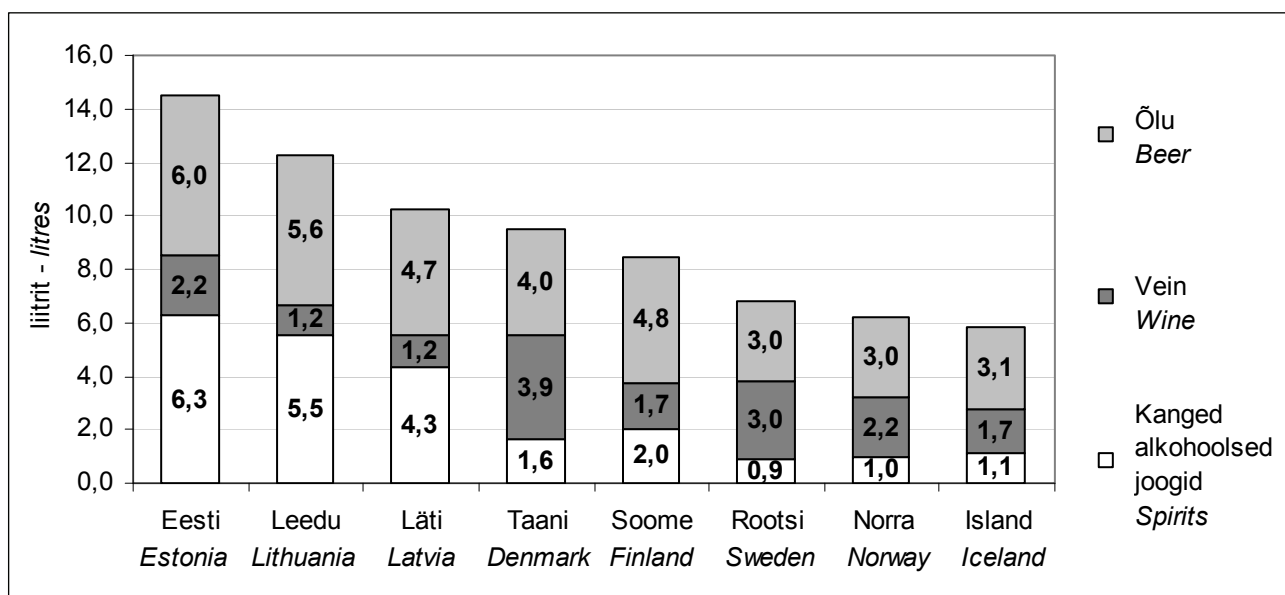
Joonis 37. **Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a***
*Annual sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states 2015**
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per capita aged 15 years and over

* Sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist.
 Including exports and consumption by tourists.

Allikas: THL; Systembolaget; Sveriges Bryggerier; Taani Statistikaamet; Norra Statistikaamet; ATVR; Läti Tervishoiu-ministeerium; Leedu Terviseuringute Instituut; Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused
 Sources: THL, Systembolaget; Sveriges Bryggerier, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Latvian Ministry of Health; Health Research Institute of Lithuania Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 38. **Alkoholsete jookide müük Põhjamaades ja Balti riikides 2015. a***
*Annual sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states 2015**
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis
 litres per capita aged 15 years and over in 100% alcohol

* Sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist.
 Including exports and consumption by tourists.

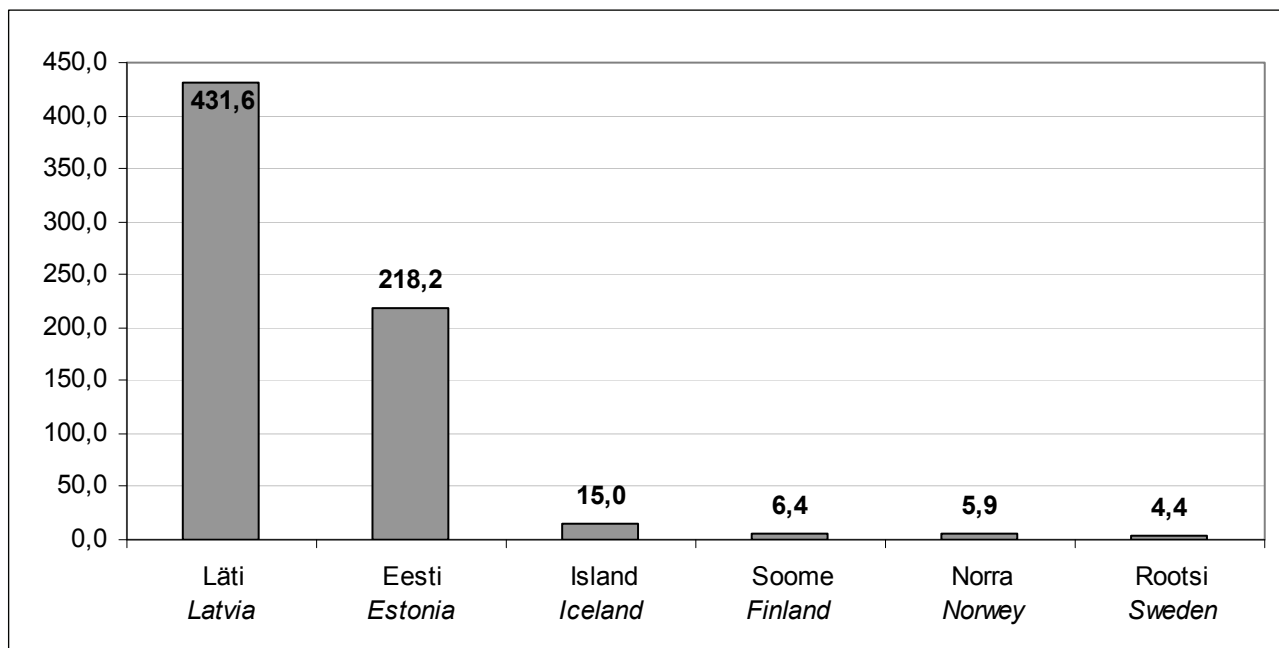
Allikas: THL; Systembolaget; Sveriges Bryggerier; Taani Statistikaamet; Norra Statistikaamet; ATVR; Läti Tervishoiu-ministeerium; Leedu Terviseuringute Instituut; Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused
 Sources: THL, Systembolaget; Sveriges Bryggerier, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Latvian Ministry of Health; Health Research Institute of Lithuania Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 83. **Kange alkoholi jaemüügikohtade arv Põhjamaades (seisuga 01.01.2016)**
Number of retail shops selling strong alcohol in Nordic countries (as of 01.01.2016)

	Poodide arv <i>Number of shops</i>	Iseteenindusega poodide arv <i>Number of self service shops</i>	Iseteenindusega poodide osakaal, % <i>Proportion of self- service shops, %</i>	Tellimispunktide arv <i>Number of order points</i>	Poodide arv 100 000 elaniku kohta <i>Number of shops per 100 000 inhabitants</i>	
Soome	351	351	100	95	6,4	<i>Finland</i>
Rootsi	436	432	99	500	4,4	<i>Sweden</i>
Norra	307	307	100	0	5,9	<i>Norway</i>
Island	50	50	100	0	15,0	<i>Iceland</i>

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko
 Source:

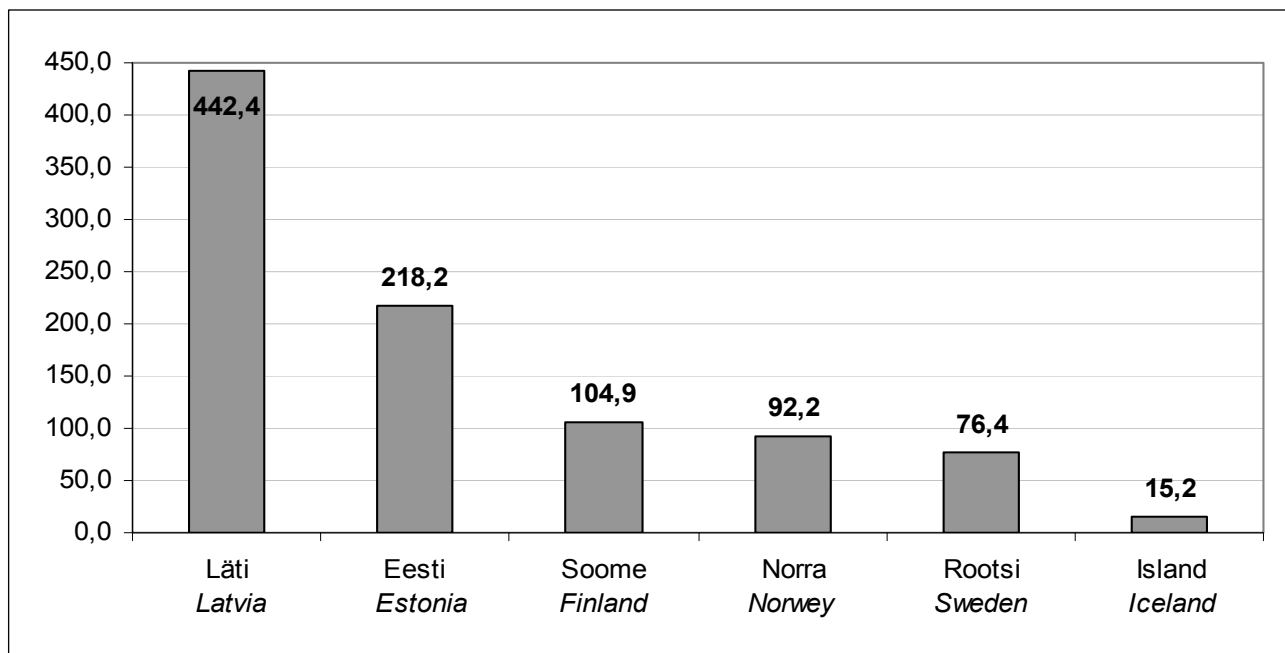
Joonis 39. **Registreeritud kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis***
*Number of registered retail shops selling strong alcohol per 100 000 inhabitants in Nordic countries, Estonia and Latvia**

* Põhjamaades on arvutuste aluseks jaemüügikohtade arv seisuga 1.01.2016, Lätis 9.09.2015 ja Eestis registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv seisuga 27.04.2016
Calculations in Nordic countries are based to the number of retail outlets as of 1.01.2016, in Latvia as of 9.09.2015 and in Estonia to the number of registered retail outlets with alcohol sales as of 27.04.2016

Allikad: Alko; Läti Tervishoiuministeerium; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet
 Sources: Alko; Latvian Ministry of Health; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Joonis 40. **Registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv kokku 100 000 elaniku kohta Põhjamaades, Eestis ja Lätis***
*Total number of registered retail shops selling alcohol per 100 000 inhabitants in Nordic countries, Estonia and Latvia**

* Põhjamaades on arvutuste aluseks jaemüügikohtade arv seisuga 1.01.2016, Lätis 9.09.2015 ja Eestis registreeritud alkoholi jaemüügikohtade arv seisuga 27.04.2016
Calculations in Nordic countries are based to the number of retail outlets as of 1.01.2016, in Latvia as of 9.09.2015 and in Estonia to the number of registered retail outlets with alcohol sales as of 27.04.2016

Allikad: Alko; Läti Tervishoiu- ja Sotsiaalministeerium; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Statistikaamet
 Sources: Alko; Latvian Ministry of Health; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications; Statistics Estonia

Tabel 84. **Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv Põhjamaades ja Eestis**
Number of on-premise sales points that sell alcohol in Nordic countries and Estonia

	Aasta Year	Kõik alkohoolsed joogid All alcoholic beverages	Ainult vein ja õlu Wine and beer only	Ainult õlu Beer only	Kokku Total	100 000 elaniku kohta Per 100 000 inhabitants	
Soome	2015	6 032	410	1 880*	8 242	150	Finland
Rootsi	2015	11 872	737	22*	12 967**	132	Sweden
Norra	2013	6 376	964	59	7 399	143	Norway
Taani	2006	8 777	0	0	8 777	158	Denmark
Island	2015	...	...	...	768	231	Iceland
Eesti	2016	3 548	0	0	3 548	270	Estonia

... Andmed puuduvad - *Data not available*

* Soome restoranides on lubatud müüa kääritatud alkohoolseid jooke maksimaalse kangusega 4,7%; Rootsi restoranides on lubatud müüa ainult kanget õlut (kangusega üle 3,5%. Madalama kangusega õlut võib müüa ilma litsentsita)
In Finland restaurants are allowed to sell only fermented alcoholic beverages of maximum strength 4.7% by volume; in Sweden restaurants are allowed to sell only strong beer (over 3,5% alcohol volume. Lower-strength beer can be sold without a licence).

** Sealhulgas 177 trafik restoran ja 127 muud toitlustuskohta (nt teatripuhvetid)
Includes also 177 traffic restaurants and 127 other restaurants (e.g. serving in theaters or operas between the acts)

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications

Tabel 85. Põhjamaade turistide poolt reisidelt kaasa toodud alkohoolsed joogid
Alcoholic beverages imported by travellers of Nordic countries
 100% alkoholis - in 100% alcohol

	Aasta	Miljon liitrit	Liitrit elaniku kohta	Liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta	
	Year	Million litres	Litres per capita	Litres per inhabitant aged 15 and over	
Soome	2015	8,1	1,5	1,8	Finland
Rootsi	2015	10,0	1,0	1,2	Sweden
Norra	2007	3,2	0,7	0,8	Norway
Taani	2010	5,0	0,9	1,1	Denmark

Allikas: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko
 Source:

Tabel 86. Alkoholi poodide lahtiolekuajad Põhjamaades ja Balti riikides*
*Opening hours of the alcohol shops in Nordic countries and Baltic states**

	E	T	K	N	R	L	P	Lahtioleku aeg nädalas. tundi	
	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun	Total hours per week	
Tavalised lahtiolekuajad seisuga 01.01.2016									
<i>The most common opening hours as of 01.01.2016</i>									
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	Finland
Rootsi	10–19	10–19	10–19	10–19	10–19	10–15	kinni - closed	50	Sweden
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	10–18	9–15	kinni - closed	46	Norway
Island	11–18	11–18	11–18	11–18	11–19	11–18	kinni - closed	43	Iceland
Pikimad lahtiolekuajad seisuga 01.01.2016									
<i>Longest opening hours as of 01.01.2016</i>									
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	Finland
Rootsi	10–20	10–20	10–20	10–20	10–20	10–15	kinni - closed	55	Sweden
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	9–18	9–15	kinni - closed	47	Norway
Island	10–20	10–20	10–20	10–20	10–20	10–18	kinni - closed	58	Iceland
Eesti	10–22	10–22	10–22	10–22	10–22	10–22	10–22	84	Estonia
Läti	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	98	Latvia
Leedu	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	8–22	98	Lithuania

* Põhjamaades riikliku alkoholimonopoli kauplused - *Alcohol monopolies retail shops in the Nordic countries*

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Läti Tervishoiu ministeeriumi informatsioon; Leedu Terviseuuringute Instituudi informatsioon; Majandustegevuse register, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Sources: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Information of Latvian Ministry of Health; Information of Health Research Institute of Lithuania; Register of Economic Activities, Ministry of Economic Affairs and Communications

Tabel 87. **Alkoholsete jookide jaemüügi vanusepiirangud Põhjamaades ja Balti riikides***
*Age limits on sales of alcoholic beverages in Nordic countries and Baltic states**

	Lahjad alkohoolsed joogid <i>Light alcoholic beverages</i>	Kanged alkohoolsed joogid <i>Strong alcoholic beverages</i>	
Soome	18	20	<i>Finland</i>
Rootsi	20	20	<i>Sweden</i>
Norra	18	20	<i>Norway</i>
Taani	16	18	<i>Denmark</i>
Island	20	20	<i>Iceland</i>
Eesti	18	18	<i>Estonia</i>
Läti	18	18	<i>Latvia</i>
Leedu	18	18	<i>Lithuania</i>

* Seisuga 01.01.2016 - *As of 01.01.2016*

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Läti Tervishoiuministeriumi informatsioon; Leedu Tervise Uuringu Instituudi informatsioon

Sources: *Information on the Nordic Alcohol Market 2016, Alko; Information of Latvian Ministry of Health; Information of Health Research Institute of Lithuania*

Tabel 88. **OECD andmed täiskasvanud (15+) elanike absoluutalkoholi tarbimise kohta Euroopa riikides***
*The data of OECD about consumption of pure alcohol per capita aged 15 and over in European countries**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta – *litres per capita aged 15 years and over*

	2013	2014	
Venemaa	14,2	13,8	<i>Russia</i>
Belgia	11,8	12,6	<i>Belgium</i>
Austria	11,8	12,3	<i>Austria</i>
Tšehhi Vabariik	11,5	11,9	<i>Czech Republik</i>
Prantsusmaa	11,1	11,5	<i>France</i>
Luksemburg	11,0	-	<i>Luxembourg</i>
Saksamaa	10,9	-	<i>Germany</i>
Ungari	10,6	-	<i>Hungary</i>
Iirimaa	10,6	11,0	<i>Ireland</i>
Sloveenia	9,5	10,9	<i>Slovenia</i>
Poola	10,8	10,5	<i>Poland</i>
Slovakkia	9,9	10,1	<i>Slovak Republik</i>
Portugal	10,0	9,9	<i>Portugal</i>
Šveits	9,9	9,5	<i>Switzerland</i>
Suurbritannia	9,4	9,4	<i>United Kingdom</i>
Hispaania	9,3	-	<i>Spain</i>
Holland	8,7	8,4	<i>Netherlands</i>
Itaalia	7,4	7,6	<i>Italy</i>
Kreeka	7,5	7,5	<i>Greece</i>

* Ei sisalda salaturgu ega turistide ostusid
Does not include black market and tourists shopping

Allikas: OECD Statistics
 Source:

ISSN: 2228-0057